

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ใน
ภาษาถิ่นอุบลฯ ของบุคคลสองระดับอายุ

20 ต.ค. 2537

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุกรา สุขวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

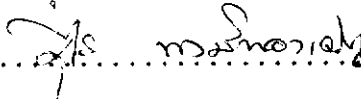
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์การศึกษา

มีนาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
ภาษาศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

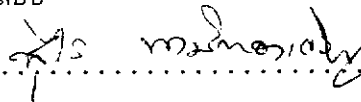
..........ประธาน

(ศ.สุไร พงษ์ทองเจริญ)

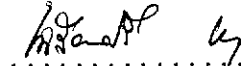
..........กรรมการ

(ผศ.เจสียวศรี พิบูลชล)

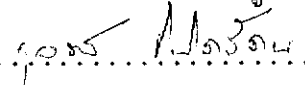
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน

(ศ.สุไร พงษ์ทองเจริญ)

..........กรรมการ

(ผศ.เจสียวศรี พิบูลชล)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อ.กุลทิพย์ ไรหิตรัตนะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือนมีนาคม พ.ศ.2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้ณาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ความช่วยเหลือ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จาก ศ.สุโร พงษ์ทองเจริญ ผศ.เจลิยวศรี พิบูลชล และอาจารย์ กุลทิพย์ โรหิตร์ตะนะ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านอาจารย์ดังกล่าวที่ได้ความเมตตาต่อผู้วิจัยตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ลมโซ้ย อินฺธุเพท และอาจารย์ สุกัญย์ นางาม ที่กรุณาตรวจความถูกต้องของเสียงวรรณยุกต์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณผู้ออกภาษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ทุกคน โดยเฉพาะอาจารย์ มลิวัลย์ ค่ายสงคราม คุณกรรณิการ์ เอแวนท์ และคุณ วรรณภา วิถีโรจน์ไพบูลย์ ที่ให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนเป็นอย่างดี และขอน้อมรำลึกถึง ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ให้การศึกษาและความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

สุภรา สุวรรณ

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ

ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	5

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หน่วยเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นอุบลฯ.....	10
ภาษากับการเปลี่ยนแปลง.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษา.....	21

3 การเปรียบเทียบคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาถิ่นอุบลของคนสองระดับอายุ

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ เหมือนกัน.....	24
คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลาง.....	24
คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 บางคนใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ บางคนใช้ภาษาไทยกลาง.....	25
คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ทั้งภาษาถิ่นอุบลฯ และภาษาไทยกลาง แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้ภาษาไทยกลาง.....	25

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ทั้งคำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ และ ภาษาไทยกลาง.....	25
คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ภาษาไทยกลาง.....	25
4 การวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาถิ่นอุบล	
คำศัพท์ที่เกิดจากการนำคำศัพท์ใหม่มาใช้.....	98
คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ.....	117
คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำ.....	123
คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์.....	126
5 สรุป และ อภิปรายผล	
ผลการวิจัย.....	132
สรุป.....	146
อภิปรายผล.....	146
ข้อเสนอแนะ.....	150
บรรณานุกรม.....	151
ภาคผนวก.....	154
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	160

14	ตารางแสดงคำศัพท์ที่มีการใช้คำศัพท์คำเดียวแล้วเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ.....	127
15	ตารางแสดงคำศัพท์ที่มีการใช้คำศัพท์หลายคำแล้วมีการเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ..	128
16	ตารางแสดงการเปรียบเทียบการใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ และการใช้ภาษาไทยกลางของผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มในแต่ละอำเภอ.....	145

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางแสดงคำที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ เหมือนกัน.....	25
2 ตารางแสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลาง.....	33
3 ตารางแสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 บางคนใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ บางคนใช้ภาษาไทยกลาง.....	41
4 ตารางแสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ทั้งภาษาถิ่นอุบลฯ และ ภาษาไทยกลาง แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้ภาษาไทยกลาง.....	76
5 ตารางแสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มากกว่าคำศัพท์จากภาษาไทยกลาง.....	80
6 ตารางแสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ซึ่งนำคำศัพท์ภาษาไทยกลางไปใช้ มีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ยังใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ.....	86
7 ตารางแสดงคำศัพท์ซึ่งผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ เป็น จำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยกลาง.....	88
8 ตารางแสดงคำศัพท์ซึ่งผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้ภาษาไทยกลาง มากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ.....	88
9 ตารางแสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียงพยัญชนะ.....	96
10 ตารางแสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงสระ.....	96
11 ตารางแสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยการใช้คำศัพท์ใหม่.....	99
12 ตารางแสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ.....	118
13 ตารางแสดงคำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำ.....	123

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์มีการสืบทอดวัฒนธรรมทางภาษามาเป็นเวลายาวนาน เมื่อมนุษย์สืบทอดภาษาต่อกันมาก็ย่อมมีการผิดเพี้ยนไปจากภาษาดั้งเดิม เพราะภาษาทุกภาษาที่ยังมีผู้ใช้พูดอยู่จะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงนั้นจะเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งจะมองเห็นภาพการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนก็ต่อเมื่อเวลาผ่านไปนานพอสมควร แต่ในชีวิตของคนหนึ่งคนก็อาจสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงบางอย่างก็ได้ เช่น การใช้คำ เราอาจจะมีโอกาสได้ยินคำที่เกิดขึ้นใหม่หรืออาจจะสังเกตเห็นว่าคำบางคำสูญหายไปโดยมีคำอื่นเข้ามาใช้แทน

ปัจจัยที่ทำให้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงนั้นมีหลายประการด้วยกัน เช่น สภาพสังคมที่เจริญขึ้น การคมนาคมขนส่งและการติดต่อสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว ทำให้ประชาชนในภูมิภาคต่างๆ ติดต่อกันได้อย่างกว้างขวาง เมื่อมีการติดต่อสื่อสารระหว่างสังคมที่แตกต่างกันก็ย่อมมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันขึ้น วัฒนธรรมทางภาษาเป็นสิ่งที่มีการแลกเปลี่ยนกัน ทำให้มีการยืมคำกันระหว่างชนที่ต่างกลุ่มภาษา (วิไลวรรณ ชนิษฐานันท์. 2533 : 133) ระดับการศึกษาของคนในสังคมก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา ผู้ที่มีการศึกษาสูงกับการศึกษาดำเนินไปจะมีการใช้ภาษาต่างกันมาก โดยเฉพาะด้านคำศัพท์และรูปประโยค (ปราณี กุลละวณิช และคนอื่น ๆ. 2532 : 24)

นอกจากนี้อายุของผู้ใช้ภาษาเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปถ้าเปรียบเทียบภาษาพูดของคนในสังคมเดียวกันแต่อายุต่างกันจะเห็นว่าใช้ภาษาต่างกัน คนที่มีวัยต่างกันย่อมมีวิธีการดำเนินชีวิตต่างกัน วัยหนุ่มสาวอาจเป็นวัยที่ตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงพร้อมเสมอที่จะรับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาใช้ในภาษาพูดของตน ส่วนผู้สูงอายุไม่สนใจการเปลี่ยนแปลงมากนักและพอใจที่จะใช้ภาษาที่ตนเคยใช้มามากกว่า ในถิ่นที่มีการใช้ภาษา 2 ภาษาปะปนกัน เช่น ตามบริเวณชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อระหว่าง 2 ประเทศ จะพบว่าผู้พูดภาษาที่เป็น

เด็กจะใช้คำหรือเสียงของอีกภาษาหนึ่งปะปนกับภาษาของตนเองมากกว่าผู้สูงอายุ หรือตามท้องถื่นต่าง ๆ ใน ประเทศไทยนั้นเด็กจะใช้คำหรือเสียงของภาษาไทยกลางเข้าไปปะปนในภาษาถิ่นของตน และถ้านำภาษาที่ผู้ใหญ่พูดมาเปรียบเทียบกับภาษาที่เด็กใช้จะพบว่ามีการใช้คำต่างกัน และเสียงบางเสียงต่างกัน เช่นในภาษาอีสาน คำว่า "เดิน" และ "วิ่ง" เด็ก ๆ จะรับคำในภาษาไทยกลางไปใช้แต่ผู้ใหญ่ยังคงใช้คำในภาษาถิ่นของตน คือ "ญ่าง" และ "เล่น" หรือในเรื่องเสียงจะพบว่ามีการใช้เสียง "ญ" ซึ่งเป็นเสียงนาสิกหรือเสียงขึ้นจมูกอย่างสม่ำเสมอ แต่เด็ก ๆ มักใช้ปะปนกับเสียง "ย" ซึ่งไม่ใช่เสียงนาสิก (วิไลวรรณ ขนิษฐานนท์. 2533 : 14-15)

อุบลราชธานี ก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ชายแดน คือติดกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีพื้นที่ประมาณ 11.6 ล้านไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบมีลำน้ำผ่านถึง 6 สาย ทำให้พื้นดินเหมาะกับการทำเกษตรกรรม ทรัพยากรธรรมชาติได้แก่ป่าไม้สัตว์น้ำ และเกลือสินเธาว์ ประชากรในจังหวัดอุบลราชธานี มีประมาณ 1,862,413 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1. กลุ่มไทย-ลาว เป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด ภาษาที่ใช้กันคือภาษาถิ่นอุบลฯ 2. กลุ่มมอญ-เขมร เป็นชนส่วนน้อยอาศัยอยู่หนาแน่นทางด้านใต้ของจังหวัด 3. กลุ่มที่อพยพเข้ามาใหม่เพื่อประกอบอาชีพค้าขาย เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ คือ มีป่าไม้ ที่ดินที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรม มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และโบราณคดี นอกจากนี้จังหวัดอุบลราชธานียังเป็นจังหวัดที่เร่งพัฒนาในทุกด้าน มีธุรกิจทางลงทุนด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และการคมนาคมที่สะดวกไม่ว่าจะเป็นการเดินทางโดยรถยนต์ รถไฟและเครื่องบิน จึงทำให้กลุ่มชนต่างถิ่นเข้ามาอาศัยเพื่อประกอบอาชีพและท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี จากสภาพการณดังกล่าวน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมของจังหวัดอุบลฯ เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพที่เป็นอยู่ กล่าวคือ จะเกิดการประสมประสานระหว่างกลุ่มชนดั้งเดิมกับกลุ่มชนที่เข้ามาอยู่ใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ซึ่งภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ฉะนั้นย่อมมีการประสมประสานกันระหว่างภาษาของกลุ่มชนทั้ง 2 นี้ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษา การใช้ภาษาของคนที่มีอายุแตกต่างกันซึ่งพูดภาษาถิ่นอุบลฯ ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านเสียง การใช้คำและความหมายมากน้อยเพียงใดและมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างโดยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบจากคน 2 ระดับอายุ คือ กลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาพูดของภาษาถิ่นนอบลำที่เกิดขึ้นในคนสองระดับอายุ
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาพูดของภาษาถิ่นนอบลำ ที่เกิดขึ้นในคนสองระดับอายุ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาพูดของภาษาถิ่นนอบลำ เพียงใด
2. ทำให้ทราบถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาพูดของภาษาถิ่นนอบลำ
3. เป็นการบันทึก และรวบรวมคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาพูดของภาษาถิ่นนอบลำ ซึ่งชนรุ่นต่อไปอาจจะเลิกใช้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ของผู้บอกภาษา 2 ระดับอายุ ซึ่งพูดภาษาถิ่นนอบลำ ไม่ใช่ผู้บอกภาษาที่พูดภาษาอื่น เช่น ภูไท ลัวะ หรือญ้อ เป็นต้น ห้องที่ใช้เก็บข้อมูลมี 10 อำเภอ คือ อำเภวารินชำราบ เขื่องใน ม่วงสามสิบ อานาจเจริญ ห้วยตะพาน พนา กุดข้าวปุ้น ตระการพืชผล เขมราฐ และอำเภอตาลสุม โดยคัดเลือกผู้บอกภาษาอำเภอละ 6 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ชาย-หญิง ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปจำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 60 คนแบ่งเป็นเพศชาย 30 คน และเพศหญิง 30 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คำศัพท์ หมายถึง คำและกลุ่มคำที่ใช้ในภาษาพูดของภาษาถิ่นอุบลฯ
2. การออกเสียงคำศัพท์ หมายถึง การออกเสียงคำศัพท์ที่ใช้ในภาษาพูดของภาษาถิ่นอุบลฯ
3. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ หมายถึง การใช้คำศัพท์ต่างกันของคนสองระดับอายุซึ่งพูดภาษาถิ่นอุบลฯ
4. การเปลี่ยนแปลงการออกเสียงคำศัพท์ หมายถึง การออกเสียงคำศัพท์ที่ต่างกันของคนสองระดับอายุซึ่งพูดภาษาถิ่นอุบลฯ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. สืบค้น และศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาษาและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
2. เตรียมการและเลือกคำศัพท์สำหรับศึกษา คำศัพท์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้วิจัยนั้นคัดเลือกคำที่จะนำไปใช้การซักถามจาก พจนานุกรมภาษาอีสาน-ภาษากลางของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ติสสุมหาเถระ) และสารานุกรมภาษาอีสาน-กลาง-อังกฤษ ของปรีชา พิณทอง จำนวน 486 คำ โดยคำศัพท์เหล่านั้นเป็นคำศัพท์ที่ใช้แตกต่างไปจากภาษาไทยกลาง เช่น ผีเสื้อภาษาถิ่นอุบลฯ เรียกว่า แมงกะเบื้อ คำเหล่านั้นแบ่งออกเป็น 23 กลุ่ม ดังนี้

หมวดคำ	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้
1. พืช-ผัก-ผลไม้-ดอกไม้	36
2. สัตว์	21
3. อวัยวะ	22
4. อาหาร	11
5. สถานที่	22

หมวดคำ	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้
6. เครื่องมือ-เครื่องใช้	37
7. เครื่องแต่งตัว	15
8. เวลา	7
9. ลำดับญาติ	27
10. ธรรมชาติ	9
11. การเรียกชื่อ	16
12. การทำงานบ้าน	39
13. การกลักรรรม	11
14. ลักษณะของการพูด	18
15. อารมณ์-ความรู้สึก	15
16. การใช้มือ	28
17. สุขภาพ	18
18. พิธีกรรม	10
19. การเคลื่อนไหว	23
20. อาการที่ใช้ตา	8
21. การกิน-การใช้อาก	9
22. อุบนิสัย	7
23. เบ็ดเตล็ด	75

3. คัดเลือกผู้บอกภาษา จะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาและสำรวจชุมชน เพื่อคัดเลือกผู้บอกภาษาจากแหล่งข้อมูลที่มีผู้พูดภาษาถิ่นอุบลฯ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มที่พูดภาษาอื่น เช่น ภูไท ลัวะ หรือญ้อ เป็นต้น

3.2 กำหนดคุณสมบัติของผู้บอกภาษา ซึ่งจำเป็นสำหรับงานวิจัยนี้จะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

3.2.1 ชาย-หญิง ที่มีอายุแบ่งเป็น 2 ระดับอายุ หรือ 2 กลุ่ม คือ

3.2.1.1 ชาย-หญิงที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

3.2.1.2 ชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

3.2.2 มีอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงเป็นปกติ

3.2.3 เป็นผู้ที่ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ ในชีวิตประจำวัน

3.2.4 ไม่จำกัดการศึกษาว่าจะอ่านออกเขียนได้หรือไม่

3.3 คัดเลือกผู้บอกภาษาชาย-หญิง ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อ 3.2 โดยใช้ผู้บอกภาษาจาก 10 อำเภอ คือ อำเภวารินชำราบ เขื่องใน ม่วงสามสิบ อานาจเจริญ พนา กุดข้าวปุ้น หัวตะพาน ตระการพืชผล เขมราฐ และอำเภอตาลสุม อำเภอละ 6 คน คือชาย-หญิงอายุ 50 ปี ขึ้นไป 3 คน และชาย-หญิงอายุระหว่าง 11-19 ปี 3 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน

4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การเก็บและรวบรวมข้อมูล โดยการซักถามผู้บอกภาษาทั้ง 60 คน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ใช้บัญชีรายการคำประกอบการซักถาม

4.2 ซักถามผู้บอกภาษาตามรายการที่ละคำ เช่น ชี้ไปที่สิ่งของ แล้วถามว่า เรียกว่า อะไร หรือ แสดงกิริยา หรือเล่าอาการแล้วถามว่า กิริยาหรืออาการอย่างนั้นในภาษาถิ่นอุบลฯ จะพูดว่าอย่างไร โดยใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ และภาษาไทยกลางเป็นสื่อ

4.3 บันทึกข้อมูลที่ได้จากการซักถามด้วยการบันทึกเสียงและจดบันทึกเป็นสัทอักษร

การบันทึกข้อมูลนั้นใช้วิธีจดบันทึกและบันทึกเสียงผู้บอกภาษาลงในแถบเสียง แล้วถ่ายเสียงออกมาเป็นสัทอักษรที่ใช้แทนเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ซึ่งสัทอักษรของภาษาถิ่นอุบลฯ นั้น ช่อนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ (2516) อีระพันธ์ ล.ทองคำ (2526) และ วัลยา ช่างขวัญยืน (2526) ทำการวิจัยไว้แล้ว ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะและสระ ซึ่งทั้งสามท่านได้ศึกษาไว้แล้ว ส่วนสัทอักษรแทนเสียงวรรณยุกต์นั้นใช้ของ อีระพันธ์ ล.ทองคำ

1. สัทอักษรแทนเสียงพยัญชนะ เสียงพยัญชนะในภาษากันอูลา มี 20 หน่วยเสียง ดังนี้

ก	/k/	ท,ถ	/th/
ข,ค	/kh/	ย	/j/
จ	/c/	ว	/w/
ด	/d/	น	/n/
ฝ,ฟ	/f/	ม	/m/
บ	/p/	ง	/ŋ/
ผ,ภ,พ	/ph/	ญ	/ɲ/
ป	/b/	ล	/l/
ส,ซ	/s/	ห,ฮ	/h/
ต	/t/	อ	/ʔ/

2. สัทอักษรแทนเสียงสระ สระในภาษากันอูลา มี 21 หน่วยเสียง ดังนี้

ิ	/i/	ี	/i:/	ึ	/ɨ/	ือ	/ɨ:/	ุ	/u/	ู	/u:/
เ-ะ	/e/	เ-	/e:/	เอ-ะ	/ə/	เอ-อ	/ə:/	โอ-ะ	/o/		
โ-ะ	/o:/	แ-ะ	/ɛ/	แ-	/ɛ:/	-ะ	/a/	-า	/a:/		
เาะ	/ɔ/	-อ	/ɔ:/	เีย	/ia/	เือะ	/ɨ:a/				
ัว	/ua/										

3. สัทอักษรแทนเสียงวรรณยุกต์ เสียงวรรณยุกต์ในภาษากันอูลา มี 6 หน่วยเสียง
ซึ่งผู้ทำวิจัยได้กำหนดเสียงวรรณยุกต์โดยใช้ตัวเลขแทน ดังนี้

1 แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ-ตก	2 แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ-ขึ้น-ตก
3 แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับกลาง-ตก	4 แทนเสียงวรรณยุกต์สูง-ตก
5 แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับสูงระดับ	6 แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ-ขึ้น

ตัวอย่าง ตารางคำ

ข้อมูลอำเภอ

รายชื่อผู้บอกภาษา

กลุ่มที่ 1 (อายุ 50 ปีขึ้นไป)

กลุ่มที่ 2 (อายุ 11-19 ปี)

1. ชื่อ สกุล อายุ บ้านเลขที่
- 2.
- 3.

1. ชื่อ สกุล อายุ บ้านเลขที่
- 2.
- 3.

ความหมายในภาษาไทยกลาง	กลุ่มที่ 1			กลุ่มที่ 2		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3
1. กระท้อน						
-						
-						
-						
500.						

5. นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ของทั้งสองระดับอายุ โดยเปรียบเทียบทั้งภายในกลุ่มเดียวกันและระหว่างกลุ่ม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล จะวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ในแต่ละครั้งที่ออกภาคสนาม ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

6.1 บันทึกข้อมูลลงในตารางคำประกอบด้วย กลุ่มคำ ความหมายที่ให้ในภาษา

ไทยกลาง ชื่อผู้บอกภาษา อายุ และท้องถิ่นที่อยู่อาศัย

6.2 นำข้อมูลมาศึกษาลักษณะการใช้คำศัพท์ทั้ง 486 คำ ของคนสองระดับอายุ โดยวิเคราะห์ตามหมวดหมู่ของคำออกมาเป็นร้อยละ

6.3 วิเคราะห์คำศัพท์และเสียงของคำศัพท์จากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากผู้บอกภาษา 2 ระดับอายุ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์และเสียง

7. สรุปและอภิปรายผล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐาน
สำหรับดำเนินการวิจัยในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หน่วยเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นอุบลฯ
2. ภาษากับการเปลี่ยนแปลง
3. งานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนต่างระดับอายุ

1. หน่วยเสียง พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นอุบลฯ

มีผู้วิจัยหลายท่านได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ของ
ภาษาถิ่นอุบลฯ คือ ช่อนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ (2516), อีระพันธ์ ล.ทองคำ (2526) และวัลยา
ข้างขวี่เย็น (2526) ซึ่งผู้วิจัยดังกล่าวได้กล่าวถึง หน่วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
ของภาษาถิ่นอุบลฯ ดังนี้

1.1 หน่วยเสียงพยัญชนะ ในภาษาถิ่นอุบลฯ มี 20 หน่วยเสียง ดังนี้คือ

ลักษณะเสียง / ฐานกรณ์	ริมฝีปาก	ฟัน- ริมฝีปาก	ปลายลิ้น- ปุ่มเหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	ช่องว่างระหว่าง สายเสียง
ระเบิด เสียงเบา ไม่ก้อง	p		t	c	k	
ระเบิด เสียงเบา ก้อง	b		d			
ระเบิด เสียงหนัก ไม่ก้อง	ph		th		kh	
เสียดแทรก ไม่ก้อง		f	s			h

ต่อ

ลักษณะเสียง \ ฐานกรณ์	ริมฝีปาก	ฟัน- ริมฝีปาก	ปลายลิ้น- ปุ่มเหงือก	เพดาน แข็ง	เพดาน อ่อน	ช่องว่างระหว่าง สายเสียง
นาสิก ก้อง	m		n	ŋ	ŋ	
พยัญชนะกึ่งสระ ก้อง	w			y		
ข้างลิ้น			l			
glottal stop						ʔ

ตัวอย่างคำศัพท์

กา	ka:	กู	thu:	ดำ	dam	ฟา	fa:
แจ้	ɔ̃:ŋ	ผี	phi:	ไบ	bay	สาม	sa:m
ตา	ta:	หาย	ha:y	โง่	ŋo:	ยา	ya:
ปา	pa:	หวี	wi:	น้ำ	na:	หลาน	la:n
เขา	khaw	โอ	ʔay	ม้า	ma:	ผ่า (ย่า)	ŋa:

1.2 หน่วยเสียงสระ แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 เสียง สระประสม 3 เสียง

1.2.1 สระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง เสียงสั้น 9 เสียง เสียงยาว 9 เสียง

ดังนี้

	หน้า		กลาง		หลัง	
สูง	i	i:	ɨ	ɨ:	u	u:
	ɛ	ɛ	ɘ	ɘ	ɔ	ɔ
กลาง	e	e:	ə	ə:	o	o:
	เ_ะ, เ_		เ_อะ, เ_อ		เ_ะ, เ_	
ต่ำ	ɤ	ɤ:	a	a:	ɔ	ɔ:
	แ_ะ, แ_		_ะ, _า		เ_ะ, _อ	

1.2.2 สระประสมมี 3 หน่วยเสียงคือ เีย/ia/ เออะ/ɨ:a/ และ ัว/ua/

1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ จากการวิจัยของทั้ง 3 ท่านกล่าวว่า เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นอุบลฯ มี 6 หน่วยเสียง แต่มีรายละเอียดแตกต่างกันดังนี้

ช่อนกลิ่น (2516:46) กล่าวว่า เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นอุบลฯ มี 6 หน่วยเสียงดังนี้

/1/ เสียงวรรณยุกต์สามัญ ตรงหรือใกล้เคียงกับเสียงสามัญในภาษากองเทพฯ แต่ค่อนข้างจะยาวกว่า ได้แก่ คำในพวกอักษรกลาง และอักษรต่ำคำเป็น เช่น กา /ka:¹/ แดง /dɤ:ŋ¹/

/2/ เสียงวรรณยุกต์เอก มีทั้งที่เป็นเสียงเอกตรงกับภาษากองเทพฯ และเอกที่มีเสียงสั้น เสียงกักที่เกิดจากช่องว่างระหว่างสายเสียง (glottal stop) อยู่ท้าย ได้แก่ คำที่ใช้อักษรสูง คำเป็นและคำตาย อักษรกลางคำตาย และอักษรต่ำทั้งคำเป็นและคำตาย เช่น ดอก /dɔ:k²/ หีบ /hi:p²/

/3/ เสียงวรรณยุกต์โท ตรงกับเสียงวรรณยุกต์โทในภาษากองเทพฯ ได้แก่ คำที่ใช้อักษรกลางคำเป็น และอักษรต่ำทั้งคำเป็นและคำตาย เช่น ก้าน /ka:n³/ ด้าม /da:m³/

/4/ เสียงวรรณยุกต์ตรี ใกล้เคียงกับเสียงตรีในภาษากองเทพฯ เป็นเสียงตรีที่มีหางเสียงเป็นเสียงโท เป็นคำอักษรกลางคำตาย และอักษรต่ำทั้งคำเป็นและคำตาย ได้แก่ คา /kha:⁴/ งู /ŋu:⁴/

/5/ เสียงวรรณยุกต์ตรีเพี้ยน เป็นเสียงเลื่อน (glide) ซึ่งไม่มีในภาษากองเทพฯ เป็นเสียงประสมระหว่างเสียงตรีกับเสียงสามัญ ตั้งต้นด้วยเสียงตรีมีหางเสียงเป็นเสียงสามัญ ได้แก่ คำที่มาจากอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำคำเป็น เช่น โก /ka:y⁵/ ป่า /pa:s⁵/

/6/ เสียงวรรณยุกต์จัตวา ตรงกับเสียงจัตวาในภาษากรุงเทพฯ ได้แก่ คำที่มาจาก
อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ เช่น ขา /kha:6/ ผา /fa:6/

ธีระพันธ์ ล.ทองคำ กล่าวว่า เสียงวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นอุบลฯ มี 6 หน่วยเสียง
ดังนี้ คือ (ธีระพันธ์ ล.ทองคำ. 2526 : 78)

1.

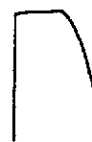
1. ต่ำขึ้น

2.

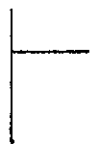
2. ค่อนข้างต่ำ-ขึ้น-ตก

3.

3. สูงระดับ-ตก

4.

4. ค่อนข้างสูงระดับ

5.

5. ค่อนข้างต่ำ-ตก

6.

6. กลางระดับตก

ตัวอย่าง : เฒ่ากำพร้าวไปทำไร่อยู่กลางป่า พอพืชต่าง ๆ ออกดอกออกผล พวกลิงก็
มากินข้าว

สัทอักษรสากล :	thaw ²¹	kam ²³¹	phaa ³¹	paj ²³¹
	het ⁴⁴	haj ⁴⁴	kaan ²³¹	paa ⁴⁴
	het ⁴⁴	phaw ⁵²	?aj ³¹	khaw ²¹
	man ⁵²	?wak ²¹	dwak ²¹	?wak ²¹
	phon ¹⁵	phuak ³¹	liin ⁵²	kw ²³¹
	maa ⁵²	kin ²³¹	khaw ²¹	

สัทอักษรไทย :	เท๒1	กัม๒31	พา31	บัย๒31	เอ็ด๒44
	อัย๒44	กาง๒31	ปา44	...	เอ็ด๒44
	พอ๒52	อัย๒31	เค๒21	มัน๒52	ออก๒1
	ดอก๒1	ออก๒1	พน๒15	...	พว๒31
	ลิ่ง๒52	กือ๒31	มา๒52	กิน๒31	เค๒21

ส่วน วิลยา ช้างขวัญยืน กล่าวว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษากันอูลา มี 6 หน่วยเสียงเช่นกัน และได้แสดงค่าของเสียงวรรณยุกต์ภาษากันอูลา ดังนี้ (วิลยา ช้างขวัญยืน, 2526 : 36)

	คำเป็น ไม่มีรูปวรรณยุกต์		คำเป็น รูปวรรณยุกต์		คำเป็น รูปวรรณยุกต์		คำตาย สระสั้น		คำตาย สระยาว	
อักษรสูง	6	24	5	553	2	22	6	24	2	22
	ขา, ฝี, แหนม		ข้า, ไผ่, หมู		ข้า, ลิ่น, หน้า		ขบ, หก, หลับ		ขุด, ทาบ, จืด	
อักษรกลาง	1	33	5	553	3	41	6	24	2	22
	กาง, อัง, คำ		ไก้, เต้า, อื่น		ต้อง, ป้า, ตั้ง		กบ, ตัก, จืด		ดอก, ออก, แยก	
อักษรต่ำ	4	453	1	33	3	41	4	453	3	41
	งาม, มา, พัง		แม่, คู่, เน่า		เข้า, แพ้, ม้า		ซุบ, นึก, คิด		มิด, ลุก, แยก	

2. ภาษากับการเปลี่ยนแปลง

ภาษาทุกภาษาที่ยังคงใช้พูดในปัจจุบันย่อมมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ ถ้าภาษาใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงถือว่า ภาษานั้นเป็นภาษาที่ตายแล้ว (อนุমানราชธน. 2532:110) การเปลี่ยนแปลงของภาษามี 4 ประเภท ดังนี้ คือ การเปลี่ยนแปลงทางเสียง ไวยากรณ์ ความหมายและคำ (วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. 2533:125-131)

การเปลี่ยนแปลงทางเสียง

การเปลี่ยนแปลงทางเสียงจำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

ก. การเปลี่ยนแปลงจำนวนเสียง

ข. เปลี่ยนแปลงลักษณะเสียง

ก. การเปลี่ยนแปลงจำนวนเสียง มีทั้งการทำให้เสียงเพิ่มขึ้นและลดลง ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เสียงเพิ่มขึ้น เช่น คำว่า "ตกใจ" อาจจะออกเสียงเป็น [tok-cay] หรือ [tok-ka-cay]

ส่วนตัวอย่างของการทำให้เสียงลดลง หรือหายไปนั้นเป็นการเปรียบเทียบภาษาไทยกลาง กับภาษาถิ่นได้

	ภาษาไทยกลาง	ภาษาถิ่นใต้
กำไร	kam-ray	mray (มรัย)
คำราม	kham-raam	mraam (มราม)
ลิ้มตา	liim-taa	mlaon-taa

การเปลี่ยนแปลงเสียงในลักษณะที่มีเสียงเพิ่มขึ้นหรือหายไป อาจเกิดขึ้นไป 2 ระดับของภาษา คือ อาจเกิดในระดับคำหรืออาจเกิดในระดับโครงสร้างเสียง การเปลี่ยนแปลงในระดับคำไม่กระทบกระเทือนถึงโครงสร้างของเสียง เช่น เสียง [k] หรือ [m] อาจหายไป

จากคำบางคำ แต่ยังคงมีใช้อยู่ในคำอื่น ๆ ถ้าเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้าง การมีเสียงเพิ่มขึ้นมาหมายความว่า เดิมไม่มีหน่วยเสียงนั้น ๆ อยู่ในภาษา เช่น ในภาษาอังกฤษ โบราณไม่มีหน่วยเสียง *z* และ *v* ต่อมา มีการยืมคำมาจากภาษาฝรั่งเศสซึ่งใช้ 2 หน่วยเสียงนี้ จึงทำให้มีหน่วยเสียง *z* และ *v* ในภาษาอังกฤษ แต่ในกรณีตรงข้าม ถ้าเสียงหายไปหมายความว่า เดิมเคยมีหน่วยเสียงหน่วยเสียงในภาษาต่อมาหน่วยเสียงนั้นหายไป โดยอาจกลายรวมเข้ากับเสียงอื่น เช่น ในภาษาไทยถิ่นเหนือและตะวันออกเฉียงเหนืออาจกล่าวได้ว่า หน่วยเสียง *ร* หายไปจากภาษา

ข. การเปลี่ยนแปลงลักษณะของเสียง เป็นการเปลี่ยนลักษณะของเสียงที่มีอยู่แล้ว แยกเป็นประเภทย่อย ๆ ได้ 5 ประเภท คือ

1. การเปลี่ยนเพื่อให้เสียงกลมกลืนกับเสียงข้างเคียง (assimilation)

การเปลี่ยนแปลงแบบนี้อาจจะเปลี่ยนตามเสียงที่นำมาข้างหน้า (progressive) หรือตามเสียงที่มาข้างหลัง (regressive) ตัวอย่างเช่น สิบเอ็ด เป็น สิบเบ็ด หรือ มนิลา เป็นมลิลา (อนุสาราชชน. 2532:104) แต่การเปลี่ยนแบบ regressive assimilation เกิดมากกว่าแบบ progressive assimilation

2. เสียงเปลี่ยนไปมีฐานการณอยู่ที่เพดานแข็ง (palatalization) ก่อนการเปลี่ยนแปลงเสียงจะมีฐานการณอยู่ที่ใดก็ได้ แต่หลังการเปลี่ยนแล้วเสียงนั้นจะมีฐานการณอยู่ที่เพดานแข็ง การเปลี่ยนแปลงชนิดนี้แพร่หลายมากในภาษาตระกูลยุโรป เช่น

ภาษาไทยกลาง

ภาษาไทยถิ่นอีสาน

กิน

จิ้น

แก่น

แจ่น

3. การเพิ่มความยาวเพื่อชดเชยเสียงที่หายไป (compensatory lengthening) เมื่อมีเสียงหนึ่งเสียงใดในคำหายไปก็จะมีเสียงที่เหลื่อให้ยาวขึ้น

4. การสลับเสียง (metathesis) คือ การที่เสียงสลับตำแหน่งกัน เช่น

ภาษาไทยกลาง	ภาษาไทยถิ่น
ตะกรุต	กะตุต
ตะกร้า	กะต้า

5. การหลีกเสียง (dissimilation) เป็นการทำให้เสียงที่เหมือนกันหรือคล้ายกันในคำ ๆ เดียวนั้น มีการออกเสียงต่างกัน

การเปลี่ยนแปลงระดับการเรียงลำดับคำหรือประโยค

การเปลี่ยนแปลงระดับนี้อาจใช้เวลานานกว่าเสียง ถ้าเปรียบเทียบภาษาไทยในศิลาจารึกต่าง ๆ กับภาษาไทยในปัจจุบันจะเห็นว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก แม้จะเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในปัจจุบันเข้าด้วยกันก็พบว่า ไม่พบความแตกต่างมากนัก จะมีบ้างเป็นเพียงเล็กน้อย เช่น ในภาษาไทยกลาง คำว่า ส้มตำ ไก่ย่าง ปลาช่อน แต่ในภาษาถิ่นอีสานจะเป็น ตำส้ม ย่างไก่ ช่อนปลา เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงทางความหมาย

การเปลี่ยนแปลงทางความหมายนี้มีหลายลักษณะ เช่น ความหมายกว้างขึ้น ความหมายแคบลง ความหมายย้ายที่ หรือความหมายที่เคยมีใช้อยู่หายไป หรือมีความหมายใหม่เกิดขึ้น

ตัวอย่างความหมายกว้างขึ้น ได้แก่ คำว่า "แพ้ย" ซึ่งแรกเริ่มหมายถึงผงชักพอกชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่า FAB ต่อมากลายเป็นหมายถึงผงชักพอกทั่วไป

ตัวอย่างความหมายแคบลง ได้แก่ คำว่า "บ้าน" ในภาษาไทยกลางหมายถึงสิ่งก่อสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยหนึ่งหลัง แต่ในภาษาถิ่นอื่น ๆ "บ้าน" หมายถึง การรวมกันเป็นกลุ่มของสิ่งก่อสร้างที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เท่ากับคำว่าหมู่บ้านในภาษาไทยกลาง

คำบางคำหายไปเนื่องจากไม่มีผู้ใช้ เพราะสิ่งของที่ใช้หมายถึงคำนั้นหายไปหรือล้าสมัย เช่น คำว่า อัฐ และ ผัส เป็นต้น

คำที่มีความหมายใหม่เกิดขึ้นอาจเกิดขึ้นเพราะมีสิ่งประดิษฐ์ใหม่เกิดขึ้น เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงคำ

การเปลี่ยนแปลงของคำนั้นรวมอยู่กับการเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมาย เพราะคำประกอบด้วยเสียงและความหมาย เสียงของคำอาจเปลี่ยนไปโดยความหมายของคำยังคงเดิม ถ้าเปรียบเทียบคำในภาษาถิ่นต่าง ๆ พบว่า มีคำที่มีความหมายเหมือนกันออกเสียงต่างกัน เช่น คำว่า "หั่ว" และ "ตัว" มีหลายถิ่นออกเสียงเป็น "โฮ" /hoo/A/ และ "โต" /too/A/ ที่มีมากที่สุดคือ เสียงพยัญชนะและสระเหมือนกัน แต่ต่างกันที่เสียงวรรณยุกต์อย่างเดียว เช่น คำว่า "ตา" ออกเสียงเป็น "ต้า" ในหลายถิ่น คำที่คงเสียงไว้เหมือนเดิมโดยความหมายเปลี่ยนไปก็มีเช่น "บ้าน" และ "บ่าว" คำอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการมีคำใหม่เกิดขึ้นเมื่อเกิดความต้องการในสังคม และคำที่มีอยู่แล้วในภาษาอาจสูญหรือหายไปจากภาษา เพราะไม่มีผู้ใช้หรือสภาพการณ์ที่จะใช้คำนั้น ๆ ไม่มีในสังคม

เหตุที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง

นักภาษาศาสตร์หลายกลุ่มพยายามค้นคว้าหาเหตุผลว่าภาษาเปลี่ยนแปลงเพราะเหตุใด เหตุผลที่นักภาษานำมาอธิบายนั้นแตกต่างกันไป พอสรุปได้ดังนี้ (วิไลวรรณ ชนิษฐนันท์, 2533:132-133)

พวกหนึ่งเชื่อว่า ภาษาเปลี่ยนแปลงเพื่อทำให้คนพูดภาษาได้ง่ายขึ้น ผู้ที่ให้เหตุผลแบบนี้ดูเหมือนจะเป็นผู้ที่นำภาษาที่ใช้พูดในปัจจุบันไปเปรียบเทียบกับภาษาโบราณ และเกิดความรู้สึกว่าภาษาโบราณออกเสียงได้ยาก พูดยาก ทั้งไวยากรณ์ก็ยากกว่า ทั้งนี้เพราะไม่มีความเคยชินอยู่กับระบบที่เก่าแก่ จึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าภาษาที่ใช้พูดในปัจจุบันง่ายกว่า ถ้าการเปลี่ยนแปลงของภาษาเกิดขึ้นด้วยเหตุนี้จริง ภาษาต่าง ๆ ซึ่งมีวิวัฒนาการมาเป็นเวลาพัน ๆ ปี ก็ควรจะถึงขั้นที่ง่ายที่สุดหรือง่ายมากแล้ว และควรจะหยุดมีการเปลี่ยนแปลงได้ แต่ภาษายังคงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่

อีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่าภาษามีความไม่แน่นอนไปในทางประหยัด คือ ผู้ใช้ภาษาพยายามออกแรงหรือออกเสียงน้อยที่สุดในการสื่อสารและทุกภาษามีความไม่สมดุลในแง่ต่าง ๆ ทำให้ผู้พูดภาษาพยายามจะแก้ไข และความพยายามที่จะแก้ไขนี้เองทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในภาษา

บางกลุ่มเชื่อว่า สภาพภูมิศาสตร์มีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการออกเสียงพวกอยู่ตามภูเขา ตามทะเล จะมีระดับเสียงสูงต่ำต่างกัน บางกลุ่มเชื่อว่าความเปลี่ยนแปลงทาง

สังคมต่าง ๆ เช่น ความแห้งแล้ง สงคราม ความวุ่นวาย การพัฒนา การย้ายถิ่น ฯลฯ ล้วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาขึ้น

นักภาษาศาสตร์สมัยใหม่ไม่พอใจคำอธิบายเหล่านี้ จึงพยายามค้นหาวิธีอธิบายใหม่ เนื่องจากแนวโน้มในปัจจุบันมีความโน้มเอียงไปในเรื่องการเรียนภาษาของเด็กมาก การอธิบายเรื่องการเปลี่ยนแปลงของภาษาจึงใช้เรื่องนี้อธิบายเช่นกัน ความคิดนี้กล่าวว่า ภาษาแต่ละภาษาประกอบขึ้นด้วยความแตกต่างนานาชนิด คือ ไม่มีภาษาใดที่ผู้ที่ใช้ภาษาพูดเหมือนกันหมด แต่ละภาษาจะมีผู้ใช้ภาษาที่แตกต่างกันตาม อายุ เพศ สถานการณ์ และถิ่นฐาน ฯลฯ ภาษาอยู่ในภาวะที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เด็กที่เพิ่งหัดเรียนภาษานั้น เด็กจะต้องพยายามเข้าใจภาษาซึ่งอยู่ในภาวะที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกันก็ต้องพยายามสร้างกฎเกณฑ์ของภาษาของตนเองขึ้นและภาษาของตนก็ต้องเป็นที่เข้าใจของคนอื่นด้วย กระบวนการการเรียนรู้และการสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ภาษาของเด็กค่อย ๆ ต่างไปจากภาษาของผู้ใหญ่

อีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่า สภาพทางสังคมมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในภาษา ในทุกสังคมจะมีคนต่างประเภทกันอาศัยอยู่ร่วมกัน คนในสังคมเดียวกันอาจมีความแตกต่างกันที่สถานภาพทางสังคม การศึกษา เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียม เพศ อายุ ฯลฯ ความแตกต่างเหล่านี้มีส่วนทำให้คนซึ่งอยู่ในสังคมเดียวกันใช้ภาษาต่างกัน เช่น คนในกรุงเทพฯ บางคนออกเสียง "ขว, คว" เป็น "ผ, พ" เช่น ขว, แขว่น เป็น ผา, แผน หรือบางกลุ่มนิยมใช้สรพนามแทนตัวเองว่า "อ้าว" หรือคนบางกลุ่มจะออกเสียงตัว "ร" ชัดเจนและสม่ำเสมอว่าคนกลุ่มอื่น ๆ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุดังกล่าวข้างต้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองในแต่ละภาษา มีสาเหตุอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาจากภายนอกภาษา คือการยืม

การยืมที่เห็นได้เด่นชัดที่สุด คือ การยืมคำ และการยืมคำจะมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเสียงและไวยากรณ์อื่น ๆ (วิไลวรรณ ชนิษฐานนท์. 2533:133-135)

การยืมคำ (lexical borrowing)

คำเป็นสิ่งที่ภาษายืมได้ง่ายที่สุด เมื่อสังคมที่มีวัฒนธรรมต่างกันมีการติดต่อกัน ก็มีการยืมคำกัน ถ้าจะดูว่าคนไทยเคยติดต่อกับคนชาติใดบ้างก็ดูได้จากคำยืมที่ปรากฏอยู่ในภาษาคำยืมในภาษาไทยมีทั้งคำจากภาษาบาลี สันสกฤต เขมร อังกฤษ ฝรั่งเศส โปรตุเกส จีน ฯลฯ

คำเหล่านี้ได้รับการดัดแปลงเสียงจนกระทั่งการออกเสียงฟังเป็นคำไทย จนมีหลายคำที่เราคิดว่าเป็นคำไทยแท้ เช่น เเดิน บันได จมูก ลำคัญ ประสม เล็ก ใจร ฯลฯ แท้จริงคำเหล่านี้เป็นคำเขมรคำยืมที่ได้มาจากภาษาอังกฤษซึ่งลงท้ายด้วย "l" "f" "s" และอื่นๆ ก็ถูกดัดแปลงไป เช่น ball เป็น [bɔŋ] golf เป็น [gɔp] sauce เป็น [sɔwɔ̃] เป็นต้น

การยืมคำไม่จำเป็นต้องยืมจากต่างภาษาเท่านั้น อาจะยืมจากภาษาเดียวกันแต่ต่างถิ่นก็ได้

การยืมเสียง

การยืมเสียงเป็นผลพลอยได้จากการยืมคำ การยืมเสียงเกิดยากกว่าเพราะเสียงเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์และความเคยชิน เมื่อการยืมคำต้องดัดแปลงเสียงเพื่อให้เข้ากับระบบเสียงที่มีอยู่แล้ว ในภาษาไทยไม่มีเสียงสะกด [- f] เมื่อเสียงนี้ติดมากับคำยืมก็โดยเปลี่ยนให้กลายเป็นเสียง [- p] ฉะนั้น การยืมเสียงจึงเกิดขึ้นได้ค่อนข้างยาก แต่ก็มีอยู่บ้าง การยืมเสียงอาจออกมาในรูปของเสียงควบกล้ำใหม่ ๆ ซึ่งไม่มีอยู่ในภาษาไทย เช่น เสียงควบกล้ำ [fr-] พร และ [br-] พร ซึ่งไม่มีอยู่ในภาษาไทย แต่เมื่อเรายืมคำว่า free และ brake ก็เกิดเสียงควบกล้ำขึ้นในภาษาไทย ถ้าดูในแง่ของเสียงแต่ละเสียงจะเห็นว่าไม่มีอะไรใหม่ เพราะในภาษาไทยมีเสียง [f] ฟ [b] บ และ [r] ร อยู่แล้ว เพียงแต่ทำไทยแท้ไม่ได้นำเสียงเหล่านี้มาควบกันเท่านั้นในภาษาอังกฤษสมัยโบราณมีเสียงควบกล้ำ [kn-] ในคำว่า knee, know แต่ในภาษาอังกฤษปัจจุบันเสียง [k] หายไปคงเหลือแต่เสียง [n] ต่อมาคนพูดภาษาอังกฤษได้ยืมคำว่า "knish" จากภาษา Yiddish ก็เริ่มมีการออกเสียงควบกล้ำ [kn-] ใหม่ การยืมแบบนี้ไม่ก่อให้เกิดหน่วยเสียงใหม่ในภาษาไทย

การยืมซึ่งทำให้เกิดหน่วยเสียงใหม่ก็มีบ้างเหมือนกัน เช่น หน่วยเสียง /v/ และ /z/ นับว่าเป็นหน่วยเสียงใหม่ที่เกิดขึ้นในภาษาอังกฤษ เดิมเสียงทั้งสองนี้เป็นหน่วยเสียงย่อย (allophone) ของหน่วยเสียง /f/ และ /s/ โดยในภาษาอังกฤษโบราณเสียง [v] และ [z] จะเกิดเมื่ออยู่ระหว่างเสียงสระเท่านั้น แต่ต่อมาเมื่อคนอังกฤษยืมคำฝรั่งเศสที่มี 2 เสียงนี้เข้าไปในภาษามาก เช่น คำว่า very, vain, vale, venial, zest ฯลฯ ประกอบกับในภาษาอังกฤษเองเกิดการเปลี่ยนแปลงเสียงในคำ คือสระที่อยู่ท้ายคำที่ไม่ได้รับการเน้นเสียง (unstressed) หายไปจากภาษาทำให้เราทำนายตำแหน่งที่เกิดของ "v" และ "z" ไม่ได้

จึงทำให้ "v" และ "z" กลายเป็นหน่วยเสียงใหม่ขึ้นมาคือ แยกตัวออกจากหน่วยเสียง /f/ และ /s/

การยืมไวยากรณ์ประโยคและการเรียงคำ

การยืมไวยากรณ์การเรียงคำก็เป็นผลพลอยได้จากการยืมคำเช่นกัน ถ้าสังเกตคำยืมจากภาษาบาลี-สันสกฤตเหล่านี้ คือ อัครมหาเสนาบดี มหาราชา ราชสมบัติ ราชธิดา อภิชาตบุตร จะเห็นว่า คำที่เน้นเป็นคำนาม แต่เกิดตามหลังคำขยายคือคำว่า "อัครมหา" "มหา" และ "ราช" ซึ่งต่างจากคำในภาษาไทยแท้คือ คำนามจะต้องมาก่อนคำขยาย เช่น ลูกผู้หญิง ราชาผู้ยิ่งใหญ่ บ้านนี้เขียว ฯลฯ

ในภาษาอังกฤษก็มีคำยืม ซึ่งมีลำดับการเรียงคำที่ต่างไปจากการเรียงคำตามธรรมดา เช่น attorney general, court martial คำเหล่านี้คำขยายตามมาข้างหลังซึ่งต่างไปจากแบบแผนการเรียงคำในภาษาอังกฤษ คือ คำขยายมาข้างหน้าคำนาม เช่น iron curtain, white elephant

ถ้าศึกษารูปประโยคในภาษาไทยปัจจุบันนำไปเปรียบเทียบกับรูปประโยคสมัยโบราณ เช่น ในจารึกพ่อขุนรามคำแหง หรือหนังสือไตรภูมิพระร่วง ฯลฯ จะพบว่ามียุโรปประโยคบางอย่างที่ไม่ปรากฏใช้ในภาษาสมัยโบราณ เช่น รูปประโยคกรรมแบบใหม่ เช่น "กระเบื้องถูกฝนสี" "ขยะถูกทิ้งออกมานอกถ" รูปประโยคกรรมแบบใหม่นี้เป็นอิทธิพลมาจากภาษาตะวันตก ผู้ใช้ประโยคกรรมดังนี้นักเป็นผู้ที่ได้รับอิทธิพลด้านการศึกษาและเทคโนโลยีมาจากตะวันตก ประโยคกรรมนี้มักพบมากในหนังสือแปล ชาวต่างประเทศ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษา

จากเหตุผลที่ว่าภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงของภาษานั้นมีหลายประการด้วยกัน แต่การเปลี่ยนแปลงของภาษาที่สังเกตเห็นได้ชัดคือ การเปลี่ยนแปลงการใช้คำตามที่ผู้ทำการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

กัญญารัตน์ ปันทอง (2524:172) ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในคนสามรุ่นของภาษาคำเมือง โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาสามระดับอายุ

ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 45-60 ปี กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 30-45 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางเสียงพบน้อยกว่าการสร้างคำศัพท์ใหม่และการยืมคำ กระบวนการเปลี่ยนแปลงเริ่มจากคนกลุ่มที่ 2 ซึ่งใช้คำศัพท์คำเมืองของคนกลุ่มที่ 1 และคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงนี้มาถึงคนกลุ่มที่ 3 ซึ่งนิยมใช้ภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้นและใช้คำเมืองน้อยลง

พนอ เพชรสม (2526:103) ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการใช้ภาษา ระหว่างคนสามรุ่นในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร โดยใช้ผู้บอกภาษาแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 45-60 ปี กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 30-45 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเปลี่ยนแปลงเริ่มมีขึ้นในกลุ่มที่ 2 ซึ่งใช้ภาษาทั้งภาษาใต้ที่ได้รับมาจากคนกลุ่มที่ 1 และภาษาใหม่ซึ่งได้รับมาจากภาษามาตรฐาน ส่วนคนกลุ่มที่ 3 มีการใช้ภาษาถิ่นใต้น้อยลง ชอบใช้ภาษาใหม่ที่ได้รับมาจากภาษาไทยมาตรฐาน ยกเว้นเสียงวรรณยุกต์ซึ่งไม่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐานแต่เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนไปบ้างเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากภาษาถิ่นใต้ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง

รัชนี เสนีย์ศรีสันต์ (2526:109-110) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวพวนแถบปลาเค้าของผู้พูดภาษาที่มีอายุต่างกัน โดยใช้กลุ่มผู้บอกภาษาจากอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี แบ่งผู้บอกภาษาเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 45-59 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 30-44 ปี กลุ่มที่ 4 อายุระหว่าง 15-30 ปี ซึ่งการวิจัยนี้เน้นเรื่องความแตกต่างของเสียงพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ ผลการวิจัยปรากฏว่า เสียงวรรณยุกต์ในกล่อง DS 123 มีแนวโน้มจะเปลี่ยนไปใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเพชรบุรี และเสียงวรรณยุกต์ในกล่อง DS 4 มีแนวโน้มจะเปลี่ยนไปใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ตายเสียงยาว (DL) กับพยางค์ตายเสียงสั้น (DS) ในแถว 123 ของผู้พูดภาษากลุ่มอายุ 30-44 ปี ส่วนเสียงพยัญชนะและสระบางเสียงมีแนวโน้มจะเปลี่ยนไปเป็นแบบภาษาไทยเช่นเดียวกับเสียงวรรณยุกต์ ผู้พูดภาษากลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปยังคงออกเสียงภาษาลาวพวนในอัตราสูง ส่วนผู้พูดภาษากลุ่มอายุ 15-29 ปี ออกเสียงแบบภาษาไทยมาก

อัญชลี บุรณสิงห์ (2530:115) ทำการวิจัยเรื่องวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำ

ของคนสามระดับอายุในภาษาไทยซึ่ง แบ่งกลุ่มผู้บอกภาษาเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 45-60 ปี กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 30-45 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี บรากรว่า การใช้คำศัพท์ของคนทั้งสามระดับอายุมีการใช้ศัพท์เดียวกันทุกระดับอายุ และมีการเปลี่ยนแปลงใน กลุ่มที่ 2 และ 3 ในกลุ่มนี้ มีการนำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางเสียงมีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีข้อจำกัดและไม่เป็นระบบมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและวรรณยุกต์จะใกล้เคียงหรือเป็นเสียงเดียวกับภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้น ส่วนเรื่องความหมายมีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มที่ 2 และ 3 มากที่สุด และมีคำศัพท์ที่กำลังจะหายไปจากการใช้ในชีวิตประจำวันอีกจำนวนหนึ่ง คนที่มีอายุปานกลางและอายุน้อยมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำมากที่สุด

อุทัยวรรณ ดันหยง (2526:156-167) ทำการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาลาวพวน คนสามระดับอายุ คือ กลุ่มที่ 1 อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 อายุระหว่าง 31-49 ปี กลุ่มที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี ผลบรากรว่า ลักษณะการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุ จะมีการนำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมกับคำศัพท์เดิมในภาษาลาวพวนมากกว่าการใช้คำศัพท์เดียวกันของคนทั้งสามระดับอายุ การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำจะเป็นชนิดไม่มีข้อจำกัด ส่วนการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำมีในกลุ่มอายุน้อยมากที่สุดและพบคำศัพท์ที่เลิกใช้ในแต่ละกลุ่มอายุจำนวนหนึ่ง โดยกลุ่มที่ 2 มีโอกาสเลือกใช้ศัพท์เดิม หรือศัพท์อื่นได้มากที่สุด ผู้พูดภาษาลาวพวนที่มีอายุปานกลางและอายุน้อยมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำมากที่สุดโดยได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพ

จากงานวิจัยข้างต้นทำให้เห็นว่า วยของผู้ใช้ภาษาเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลง ผู้สูงอายุ กับผู้มีอายุน้อยจะใช้ภาษาต่างกันทั้งคำศัพท์และการออกเสียง แต่พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางเสียงมีน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงด้านคำ การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์นั้นเกิดจากการที่มีผู้อายุน้อยยืมคำมาจากภาษาอื่น เช่น ภาษาไทยกลาง เป็นต้น เมื่อมีการยืมคำจากภาษาอื่นไปใช้จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการออกเสียงสระและวรรณยุกต์บางเสียง เพื่อให้เป็นไปตามแบบของภาษาที่ยืมมาใช้ เช่น ภาษาลาวพวนของชาวมาบปลาเค้า เป็นต้น หรือเกิดการเพิ่มพยัญชนะต้น และคำควบกล้ำในภาษาไทยซึ่ง เป็นต้น สรบุว่า วยเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงได้ และลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่พบมากที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงคำ รองลงมาคือ การเปลี่ยนแปลงเสียง ส่วนการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียงลำดับคำและประโยคยังไม่พบ

บทที่ 3

การเปรียบเทียบคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ของคนสองระดับอายุ

ในการศึกษาการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาถิ่นอุบลของบุคคลสองระดับอายุนี้ ดำเนินการโดยการชักถามเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์จำนวน 486 คำจากผู้บอกภาษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปจำนวน 30 คน และกลุ่มที่ 2 มีอายุระหว่าง 11-19 ปีจำนวน 30 คน รวมผู้บอกภาษาทั้งสิ้น 60 คน ผู้บอกภาษาเหล่านี้เป็นประชากรซึ่งใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ ในชีวิตประจำวันจาก 10 อำเภอดังนี้ คือ อำเภอพนา อำเภวารินชำราบ อำเภอเขื่องใน อำเภอหัวตะพาน อำเภออำนาจเจริญ อำเภอม่วงสามสิบ อำเภอกุดข้าวปุ้น อำเภอเขมราฐ อำเภอตาลสุม และ อำเภอตระการพืชผล ในแต่ละอำเภอผู้วิจัยเลือกผู้บอกภาษาอายุตั้งแต่ 50 ปี ขึ้นไปอำเภอละ 3 คน และอายุระหว่าง 11-19 ปี อำเภอละ 3 คนเช่นเดียวกัน

เมื่อชักถามการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ทั้งหมด จากผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มแล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกัน ทำให้พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ ผลจากการศึกษาการใช้คำศัพท์ในภาษาถิ่นอุบลฯ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้คำศัพท์และเสียงของคำศัพท์โดยการนำภาษากลางเข้าไปใช้ในภาษาถิ่นอุบลฯ ผู้วิจัยแยกผลการเปลี่ยนแปลงออกเป็น

- ก. การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์
- ข. การเปลี่ยนแปลงการออกเสียงคำศัพท์

ผลจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าคำในภาษาถิ่นอุบลจำนวน 486 คำที่นำมาศึกษานั้น ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปและกลุ่มที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 11-19 มีใช้ในลักษณะต่าง ๆ กัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ เหมือนกัน
2. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลาง

3. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 บางคนใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ บางคนใช้ภาษาไทยกลาง
4. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้ทั้งภาษาถิ่นอุบลฯ และภาษาไทยกลางในขณะที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้ภาษาไทยกลาง
5. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่มใช้ทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลาง
6. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ภาษาไทยกลางเหมือนกัน

ผลของการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ภาษาถิ่นเหมือนกัน

ตาราง 1 แสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป (กลุ่มที่ 1) และผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปี (กลุ่มที่ 2) ใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ เหมือนกัน

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	
		ภาษาไทย	ภาษาถิ่นอุบล
1. พืช ผัก ผลไม้	12	1. ใบแมงลัก	phak ⁵ ?i: ³ tu ¹
		2. สะพลู	phak ⁵ ?i: ³ lo:t ⁴
		3. มะเขือพวง	bak ¹ khɛ:ŋ ²
		4. พักทอง	bak ¹ ?ɛ: ²
		5. สะอม	phak ⁵ khɑ: ⁶
		6. ฟรั่ง	bak ¹ si: ⁵ da: ³
		7. พุทรา	bak ¹ thɑn ⁶
		8. สับปะรด	bak ¹ nat ¹
		9. ทุเรียน	bak ¹ mi: ²

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	
		ภาษาไทย	ภาษาถิ่นอุบล
2. สัตว์	7	10. มะละกอ	bak ¹ hun ⁵
		11. กะท้อน	bak ¹ tu:ŋ ³
		12. น้อยหน้า	bak ¹ khiap ¹
		1. ปลาช่อน	pa: ³ khw: ¹
		2. ปลาไหล	ʔian ⁵
		3. ตู๊กแก	kap ⁴ ke: ³
		4. จิ้งจก	khi: ¹ kiam ³
3. อวัยวะ	4	5. กิ้งก่า	kaʔ ¹ po:m ²
		6. ตะขาบ	khi: ² khep ¹
		7. จระเข้	khe: ¹
		1. จมูก	daŋ ¹
4. อาหาร	4	2. ริมฝีปาก	sop ⁶ /phiʔ ⁴ sop ⁶
		3. ไต	taj ²
		4. มะเขงก	bak ¹ kw:k ²
		1. ข้าวเหนียวดำ	khaw ¹ kam ⁵
		2. ขนมจีน	khaw ¹ pun ³
		3. ปลาร้า	pa: ³ de:k ²
		4. อาหารเย็น	khaw ¹ le:ŋ ⁴

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	
		ภาษาไทย	ภาษากันอูล
5. สถานที่	3	1. นา 2. บ่อน้ำ 3. ป่าช้า	na: ⁴ sa:ŋ ² phi: ⁶ pa: ⁴ sa: ²
6. เครื่องมือเครื่องใช้	5	1. กะลา 2. จอบ 3. เสื่อ 4. ส้อมข้าว 5. บุหรี่	ka? ¹ po: ² ka? ¹ cok ¹ sa:t ² pha: ⁴ khaw ¹ ja: ³ su:p ²
7. เครื่องแต่งตัว	4	1. รองเท้า 2. ผ้าถุง 3. ต่างหู 4. สายสร้อย	ka:p ² pha: ³ sin ² tum ³ hu: ⁶ sa:j ⁴
8. เวลา	5	1. วัน 2. พรุ่งนี้ 3. มะรืน 4. มะรืนนี้ 5. ตอนเย็น	mɛ: ³ ni: ² mɛ: ³ tɛ:n ⁵ mɛ: ³ hɛ: ⁶ mɛ: ³ tɛŋ ² mɛ: ³ lɛ:ŋ ⁴

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	
		ภาษาไทย	ภาษาถิ่นอุบล
9. ลำดับญาติ	13	1.ตา	phɔː ³ tɕɰj ²
		2.ยาย	mɛː ¹ tɕɰj ²
		3.พ่อตา	phɔː ³ thaw ¹
		4.แม่ยาย	mɛː ¹ thaw ¹
		5.พ่อสามี	puː ⁵
		6.แม่สามี	tɕɰː ¹
		7.อา (ผู้หญิง)	?aː ¹
		8.ลูกคนสุดท้อง	luːk ³ lɰː ¹
		9.ลูกเขย	luːk ³ khɔːj ²
		10.พี่ชาย	?aːj ³
		11.พี่สาว	?ɛːj ³
		12.พ่อม่าย (ภรรยาตาย)	phɔː ³ mɛːj ²
		13.แม่ม่าย (สามีตาย)	mɛː ¹ mɛːj ²
10. ธรรมชาติ	2	1.ภูเขา	phuː ⁴ /khaw ⁶
		2.ขี้โคลน	khiː ² tom ²

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	
		ภาษาไทย	ภาษาถิ่นอุบล
11. การเรียกชื่อ	2	1.กู (สรรพนาม- บุรุษที่ 1) 2.มัน (สรรพนาม บุรุษที่ 3)	ku : ¹ mɔŋ ⁴
12. การทำงานบ้าน	5	1.กรอง 2.ก่อไฟ 3.ชูด (หน่อไม้) 4.ไกร (เป็ด) 5.ข้าแหละปลา	kɔ :ŋ ³ daŋ ¹ faj ⁴ khiɔn ⁵ kɔɔj ¹ khuɔ ⁴
13. การกลักรรรม	1	ทอดแห	tik ¹ hɛ : ⁵ wɔ :n ⁵ hɛ : ⁶
14. ลักษณะการพูด	3	1.เรียก 2.พูด 3.ตะเพิด	?ɔ :n ³ wɔw ³ laj ⁴
15. อารมณ์-ความรู้สึก	9	1.กลัว 2.เกลียด 3.รังเกียจ	jɔ :n ² sɔŋ ⁴ khi : ² diɔt ²

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	
		ภาษาไทย	ภาษาถิ่นอุบล
		4.ส่งสาร	li ⁴ to : n ² li ⁴ to : n ²
		5.เหนื่อย	m ⁴ aj ³
		6.สนุก	mu ⁴ an ²
		7.อร่อย	s ⁴ : p ³
		8.เปรี้ยว	som ⁴
		9.โกรธ	kh ⁴ at ¹
16. การใช้มือ	1	กลิ้ง	kin ⁶
17. สุขภาพ	2	1.เวียนศีรษะ	wi ⁴ ŋ ²
		2.สะอึก	sa ⁴ ? ⁴ : ²
18. พิธีกรรม	1	-กราบ	k ⁴ : p ³
19. การเคลื่อนไหว	3	1.ลิ้น	m ⁴ : ŋ ³
		2.เดิน	ŋ ⁴ : ŋ ²
		3.วิ่ง	le ⁴ : n ⁴
20. อาการที่ไข้ตา	1	-ดู	ba ⁴ ŋ ⁵

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	
		ภาษาไทย	ภาษาถิ่นอุบล
21. การกิน-การใช้อาก	2	1. เคี้ยว	ᵐᵃᵐ¹
		2. กลืน	kɯ̃n³
22. อุปนิสัย	3	1. ชี้แจง	khi : ²khɯ̃ : n³
		2. ชื่นเ็น	khi : ²thi : ⁵
		3. ชับ	khi : ²tuɯ¹
23. เบ็ดเตล็ด	15	1. คนแก่	phu : ¹thɯw¹
		2. เด็ก	dek²กว : j³
		3. ชี้ไค	khi : ²khaj⁴
		4. คอย	tha : ¹
		5. ช่ว	sɯ : j⁵
		6. ไค	su : n⁴/thɯ̃ : k²
		7. เทง	siaɲ²/thɛ : ɣ⁴
		8. ลว	da : t²
		9. ไง	pik⁶/ɣo : ³
		10. ตร	sɯ̃ : ⁵
		11. มาก	la : j⁶

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	
		ภาษาไทย	ภาษาถิ่นอุบล
		12.สวย	ງຸຂ : m ⁴
		13.ชี้เห่	khi : ² hຂ : j ³
		14.เสมอ/เท่า	thວ : ¹ /sຂ m ⁴
		15.(มีด) ไม่คม	(mi:t ³)bv: ⁵ khຂ ¹ / (mi:t ³)khi: ² miຂ ¹ ງ ¹

ผลจากตารางแสดงให้เห็นว่า คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป และผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปีใช้ภาษาถิ่นอุบลเหมือนกัน มี จำนวน 107 คำ หรือคิดเป็นร้อยละ 22.02 ของคำทั้งหมด

2. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปยังคงใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี นำศัพท์ภาษาไทยกลางมาใช้โดยเปลี่ยนเสียงให้เป็นเสียงภาษาถิ่นอุบลฯ คำศัพท์ในกลุ่มนี้ มีดังนี้

ตาราง 2 แสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปีขึ้นไป (กลุ่มที่ 1) ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ
ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปี (กลุ่มที่ 2) ใช้ภาษาไทยกลาง

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	
			กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
1.พืช ผัก ผลไม้ ดอกไม้	3	1. หอม	phak ⁵ bu ²	hɔ : m ⁶
		2. ตำลึง	tam ³ nin ⁴	tam ³ liŋ ⁴
		3. มะเขือเปราะ	bak ¹ khi ⁵ phɔ : j ⁵	bak ¹ khi ⁵ pɔ? ¹
3.อวัยวะ	1	1. สะโพก	ka? ¹ pho : k ³	sa? ⁵ pho : k ³
		2. เอว	?e : w ²	?e : w ²
4.อาหาร	1	1. อาหารเที่ยง	khaw ¹ suaj ⁶	ta? ¹ pho : k ³
5.สถานที่	6	1. น้ำวน	na : m ³ hɔn ⁶ tɔ : ¹	na : m ³ won ⁴
		2. ชันบันได	ka? ⁵ lu : k ³ khan ⁴ da? ¹	khɔn ¹ ban ² da? ¹
		3. รางน้ำ	ha : ŋ ⁴ lin ⁴ ko : p ²	la : ŋ ⁴ na : m ³

ตาราง 2 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	
			กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
6. เครื่องมือ เครื่องใช้	6	4. เมรุ	kɔːŋ ¹ fɔːn ⁴	meːn ⁴
		5. ประตู่	phak ⁵ tuː ¹	paʔ ³ tuː ¹
		6. กระต้อม	tuːp ²	thian ¹
				kaʔ ¹ thɔːm ¹
		1. ช้อน	buang ⁵	sɔːn ³
		2. แก้ว	toʔ ³ /taŋ ⁵	kaw ³ ʔiː ³
		3. กระຈ່	cɔːŋ ¹	thap ⁶ phiː ⁴
		4. ถ้องขุหรี	ʔeːp ² ʔaː ²	sɔːŋ ⁴ ʔaː ² /
				kɔːŋ ⁵ buʔ ¹ liː ⁵
		5. มีดโกน	miːt ³ thɛː ⁶	miːt ³ koːn ²
		6. สีย้อมผ้า	siː ⁵ saʔ ⁴ wan ²	siː ⁵ ʔɔːm ⁴
			naːm ³ ʔɔːm ⁴	phaː ²
			siː ⁵ ʔɔːm ⁴	
7. เครื่อง แต่งตัว	3	1. ผ้าเช็ดหน้า	phɛː ⁴ mon ⁴	phaː ² set ⁴ naː ¹
		2. ผ้า	phɛː ⁴	phaː ²
		3. กระดุม	bak ¹ tiŋ ⁵	kaʔ ¹ dum ²
9. ลำดับญาติ	3	1. น้องสาวของภรรยา	naː ³ saːw ⁶	naː ³
		2. น้องชายของภรรยา	naː ³ baːw ⁵	naː ³
		3. น้องสะใภ้	nɔːŋ ³ phaɲ ¹	nɔːŋ ³ saʔ ⁵ phaɲ ¹

ตาราง 2 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ออกภาษาใช้	
			กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
10. ธรรม ชาติ	4	1. พ้าแลบ 2. น้ำค้าง 3. หมอก 4. รุ่ง	fɛ : ⁴ liam ¹ fɛ : ⁴ liam ¹ nɛ : m ³ mɔ : k ³ nɛ : m ³ mɔ : k ³ hɯŋ ³	fɛ : ⁴ lɛ : p ³ nɛ : m ³ khɛ : ŋ ¹ mɔ : k ³ luŋ ³
11. การ เรียกชื่อ	5	1. ผม, ฉันทัน, หนู 2. ดิฉันทัน, ฉันทัน, หนู 3. ผม 4. เรือ 5. กระผม, ดิฉันทัน (สรรพนามบุรุษที่ 1 พูดกับพระสงฆ์)	khɔ : j ² khɔ : j ² khɔ : j ² mɛŋ ⁶ /su : ⁶ คำลำดับญาติ khɛ : ² nɔ : j ³	nu : ⁶ /phom ⁶ nu : ⁶ phom ⁶ nɔ : ŋ ³ /ชื่อ phom ⁶ /nu : ⁶
12. การทำ งานบ้าน	4	1. ครอบ 2. บิดผ้า 3. พลิก 4. เชื่อม	ŋum ⁴ pɛŋ ³ pin ³ cɔ : t ²	pit ⁶ /khɔ : p ³ bit ⁶ kɛp ⁶ /phik ⁴ tɔ : ⁵ /chɛ : m ¹
13. การ กลีกรรรม	1	1. เฝ้า	cu : t ²	phaw ⁶

ตาราง 2 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	
			กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
14. ลักษณะ การพูด	4	1. พูดกลับกลอก 2. พูดเบาๆ (ไม่สบาย) 3. พูดติดอ่าง 4. เร็วไร	wəw ³ pin ³ pə:k ² fə:w ¹ wəw ³ khə:ŋ ³ phɛ: ⁵	wəw ³ bəw: ⁵ ciŋ ¹ wəw ³ khəw: ¹ j ¹ wəw ³ tit ¹ ʔə:ŋ ⁵ ʔəw:k ¹ ŋən ² bəw: ³ liʔ ⁴ cə:k ² liə ¹ laj ⁴
16. การใช้ มือ	3	1. ประคอง 2. คัด 3. ซ้อน	co: m ¹ khiən ⁴ thə: n ⁴	jok ⁴ khin ² pəʔ ¹ khəw: ⁴ ŋ ⁴ khə: t ³ /mat ³ So:n ³
17. สุขภาพ	11	1. แปร่งฟัน 2. แห้ง 3. รักษา 4. ท้องอืด 5. ท้องร่วง 6. เบื่อหมัน 7. ทุเลา	si: ʔ ⁵ khɛ: w ¹ lu: ʔ ⁶ puə ¹ ŋiŋ ⁶ thə: j ⁵ thəw: ŋ ³ su: t ⁶ suəŋ ⁵	pɛ: ŋ ¹ fən ⁴ thɛ: ŋ ¹ lək ⁴ sɛ: ʔ ⁶ thəw: ŋ ³ ʔə: t ² thəw: ŋ ³ luəŋ ¹ məŋ ² khəj ⁴ nɛ: ʔ ¹ thuʔ ¹ law ⁴

ตาราง 2 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	
			กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
18.พิธีกรรม	6	8.หน้าซัด	na: ¹ lɔ: ¹	na: ¹ si : t ⁶ na: ¹ kha: w ⁶
		9.กลัดหนอง	hom ⁶ nɔ: ɲ ²	pen ¹ nɔ: ɲ ² piɔj ⁵
		10.ชาเคิ้ล็ด	khɔ: ⁶ khon ¹ khɔ: ⁶ lot ¹	khɔ: ⁶ khet ⁴
		11.ชาเขยก	khɔ: ⁶ jɛ: ɲ ⁴	kha: ⁶ kha? ¹ je:k ³
		1.ขนยาน	bɔ: ⁶	bon ¹
		2.แต่งงาน	kin ¹ dɔ: ɲ ² ʔaw ¹ phuɔ ⁶ ʔaw ¹ miɔ ⁴	tɛ: ɲ ⁵ ɲɔ: n ⁴
		3.โกนหัว	thɛ: ⁶ huɔ ⁶	ko : n ² huɔ ⁶
		4.ดูหมอ	du : ¹ mɔ: ⁴	du : ¹ mɔ: ²
		5.สวดศพ	ɲɔn ⁴ hian ² di : ¹	suat ² sop ⁶
		6.สีก	sik ⁶	sik ⁶
19.การเคลื่อนไหวน	6	1.หลุดมือ	lu : t ⁵ hia ¹	lut ¹ lon ²
		2.หัน	pin ¹ na : ¹ ɲɛ: k ³	han ⁶ na : ¹

ตาราง 2 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ออกภาษาใช้	
			กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
		3.กระใจน	to: n ²	kaʔ ¹ co : n ²
		4.กลับมา	lop ⁴	kaʔ ⁶ ta : ⁴
		5.พุ่ง	ŋɔj ⁵	piw ¹
		6.ร้อน	ca : t ⁶	lɔ : n ¹
		7.แข่งเรือ	khɛ:ŋ ⁵ hia ⁴	khɛ:ŋ ⁵ lɛa ⁴
20.อาการที่	2	1.เล็ง	ne : ⁴	leŋ ⁴
ตา		2.ชำเลื่อง	siŋ ² ta : ¹	cham ⁴ liɛŋ ⁴
21.การกิน	4	1.ต้อย	tw:t ¹	tw : j ⁵
การใช้ปาก		2.แทะ	he : n ¹	kat ⁶ /theʔ ⁴
		3.ติดคอ	khɛ : n ²	khɛ : ⁴ khɔ : ⁴
		4.จิบ	cip ¹	cip ⁶
			ceʔ ¹	
23.เบ็ด	25	1.ศพ	khon ⁴ ta : j ¹	sop ⁶
เตล็ด		2.ฟัน	khi : ² ŋɔj ⁵	fun ⁴
			khi : ² fun ⁴	
		3.ของผาก	khɔ : ŋ ⁶ tw : n ³	khɔ : ŋ ⁶ fɛ:k ¹

ตาราง 2 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	
			กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
		4.อาหารสัตว์	ŋtɕ ⁶	?a: ¹ hɕ: n ⁶ sɕt ⁶
		5.เผลว	cuɕ ¹	ne: n ⁴
		6.กิน	kɕŋ ³	kɕŋ ³
		7.ทับ	ten ¹	thɕp ⁴
		8.แถม	tɕ: m ⁵	thɕ: m ⁶
		9.ขาดทุน	lup ⁴	khɕ: t ⁶ thun ⁴
		10.พาด	kɕ: j ⁵	phɕ: t ³
		11.ประหยัด	jɔ: m ²	pa ³ jɕt ³
			phɕ: ŋ ⁴	
		12.เอียง	ŋiɕ ²	?iɕ ¹
			sɕ ⁴ khɕ: ŋ ⁴	
		13.เคลิ้มหลับ	sɕiɕ ⁴	khɔ: m ³
		14.บวบ	bum ³	bup ⁶
		15.จวด/แห้ง	bok ⁵	hɕ: ŋ ²
				ŋiɕt ³
		16.(ปลา)ผุด	(pɕ: ³)bɔ: n ³	(pɕ: ³)phut ⁶
		17.ขีดหน้า	bɔ: t ²	chat ⁴ nɕ: ¹
		18.ของแท้	khɔ: ŋ ⁶ di: ¹	khɔ: ŋ ⁶ thɕ: ⁶
			khɔ: ŋ ⁶ ?i: ¹ li: ⁶	khɔ: ŋ ⁶ ciŋ ¹
		19.ทุ	tu: ³ /pu: ³	thu: ¹

ตาราง 2 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ออกภาษาใช้	
			กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
		20. ขึ้นสนิม	khaw ¹ khi: ² miəŋ ¹ khin ² khi: ² miəŋ ¹	khin ² səŋ ⁵ nim ²
		21. (ตาย)เม่น	khiw ¹	mɛ: ¹ n ¹
		22. จมูกโด่ง	daŋ ¹ mo: ⁴	daŋ ¹ do: ⁵ ŋ ⁵ caŋ ¹ mu: ¹ k ³ do: ⁵ ŋ ⁵
		23. (ผ้า)หมาด	maŋ ¹	ma: ³ t ³
		24. แม่เลี้ยง	mɛ: ¹ nə: ³	mɛ: ¹ liəŋ ³
		25. ขึ้นรา	ʔə: ² het ⁶	khin ² lɛ: ⁴

คำศัพท์ที่ผู้ออกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่ผู้ออกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี นำคำศัพท์จากภาษาไทยกลางไปใช้ทั้งหมด 100 คำ หรือ คิดเป็นร้อยละ 20.57

3. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปี (กลุ่มที่ 1) ขึ้นไปใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี (กลุ่มที่ 2) บางคนใช้ภาษาไทยกลาง บางคนใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ ผลจากการศึกษาที่ได้ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้
- (หมายเหตุ - คำที่อยู่ในลำดับสุดท้ายของแต่ละคำคือคำศัพท์ภาษาไทยกลาง)

ตาราง 3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (กลุ่มที่ 1) ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี (กลุ่มที่ 2) บางคนใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ บางคนใช้ภาษาไทยกลาง

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
1. พืช-ผัก-ผลไม้-ดอกไม้	19	1.ตะไคร้	hu ⁵ siŋ ⁴ khaj ⁴	30	100	19	63.33
			txʔ ³ khaj ¹	-	0	11	36.66
		2.สะระแหน่	saʔ ⁵ ŋeʔ ⁴	30	100	9	30
			saʔ ⁵ laʔ ⁴ ne : ²	-	0	21	70
		3.บัวบก	phak ⁵ no:k ²	30	100	24	80
			bu ³ bok ⁵	-	0	6	20
		4.กุยช่าย	phak ⁵ pe:n ³	30	100	17	56.66
			kuj ³ eha:j ⁴	-	0	13	43.33
		5.มะระ	phak ⁵ saj ⁵	30	100	11	36.66
			maʔ ³ laʔ ⁴	-	0	19	63.33

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		6. น้ำเต้า	bak ¹ nɔ:m ³ nɔ:m ³ taw ³	30	100	14	46.66
		7. แตรร้าน	te:ŋ ¹ sa:ŋ ³ te:ŋ ¹	30	100	8	26.66
		8. แตรไทย	te:ŋ ¹ kiŋ ¹ te:ŋ ¹ ciŋ ² te:ŋ ¹ thaj ⁴	30	100	18	60
		9. ทับทิม	bak ¹ phi? ⁴ la: ⁴ thap ⁴ thim ⁴	30	100	7	23.33
		10. มันเทศ	man ⁴ kɛw ¹ man ⁴ the:t ³	30	100	22	73.33
		11. มันแกว	man ⁴ sa? ⁵ pha:w ⁴ man ⁴ kɛw ¹	30	100	28	93.33
		12. ถั่วลิสง	thua ³ diŋ ¹ thua ⁴ li? ⁴ soŋ ⁶	30	100	26	86.66
		13. พุดซ้อน	?in ¹ tha? ¹ wa: ⁶ phut ⁴ sɔ:n ³	30	100	15	50
				-	0	15	50

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
2.สัตว์	13	14.มะลิ	dw:k ² sw:n ³ ma ¹ li ⁴	30	100	6	20
		* 15.ต้นรัก	kok ⁶ ka:m ³ kiəŋ ³ ton ³ lak ⁴ ไม่รู้จัก	30	100	9	30
				-	-	18	60
				-	-	3	10
		16.ต้นหม่อน	kok ⁶ mw:n ⁴ ton ³ mw:n ¹	30	100	6	20
				-	-	24	80
		17.ดอกกลิ่นทม	dw:k ² cam ¹ pa: ³ dw:k ² lan ⁴ thom ³	30	100	9	30
				-	-	21	70
		18.ดอกบาน	dw:k ² sa:m ⁶ pi: ¹ ไม่รู้ไร	30	100	28	93.33
				-	-	2	6.66
			lu: ³ lo:j ⁴				
		19.ดอกเฟื่อง	dw:k ² ka ¹ da:t ²	27	90	10	33.3
		ฟ้า	dw:k ² si: ⁵ sa ⁴ wan ² dw:k ² fiəŋ ³ fa: ⁴	3	10	-	-
				-	-	20	66.66
	13	1.แมลงหวี่	me:ŋ ⁴ mi: ¹ me:ŋ ⁴ wi: ⁴	30	100	9	30
				-	-	21	70
		2.แมลงปอ	me:ŋ ⁴ ka ¹ so: ² me:ŋ ⁴ huə ⁶ kho: ¹ me:ŋ ⁴ po: ¹	27	90	9	30
				3	10	2	6.6
				-	-	19	63.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		3. ผีเสื้อ	mɛ:ŋ ⁴ kɔ̃ ¹ bia ²	24	80	3	10
			mɛ:ŋ ⁴ kɔ̃ ¹ bɔ̃ ³	6	20	3	10
			phi: ⁶ sɪa ²	-	-	24	80
		4. เพี้ยว	lɛ:w ²	30	100	6	20
			jiaw ¹	-	-	24	80
		5. ไล่เตียน	khi: ² kaj ⁵ dian ¹	30	100	22	73.3
			saj ² dian ¹	-	-	8	26.6
		6. กิ่งกือ	bong ³ ki: ¹	30	100	6	20
			king ³ ki: ¹	-	-	24	80
		7. งูสาม เหลี่ยม	gu: ⁴ tham ⁴ tha:n ⁴	30	100	5	16.6
			gu: ⁴ sa:m ⁶	-	-	25	83.3
			liam ¹				
		8. ค้างคาว	kiɔ ¹	30	100	24	80
			ciɔ ¹	-	-	3	10
			kha:ŋ ³ kha:w ⁴	-	-	3	10
		9. ลูกน้ำ	mɛ:ŋ ⁴ ŋw: ¹	24	80	25	83.3
			ŋw: ¹				
			mɛ:ŋ ⁴ ka ¹	-	-	3	10
			dik ⁶				
			khi: ² thak ⁶	6	20	-	-

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
3.อวัยวะ	12	10. ลูกอีตด	thɛ: ¹				
			lu:k ³ na:m ³	-	-	2	6.6
			huak ³	30	100	20	66.6
			lu:k ³ ʔw:t ²	-	-	10	33.3
		11. แมลงป่อง	mɛ:ŋ ⁴ ɣw:t ³	27	90	9	30
			mɛ:ŋ ⁴ ɣaw ⁴	3	10	3	10
			mɛ:ŋ ⁴ pɔ:ŋ ⁵	-	-	18	60
		12. หนอน	mɛ:ŋ ⁴ boŋ ³	30	100	18	60
			ŋw:n ⁶	-	-	12	40
		13. พยัธิ	khi: ² ka ¹ tɨ:k ¹	30	100	15	50
			pha ⁴ ja:t ³	-	-	15	50
	12	1. พัน	khɛ:w ¹	30	100	26	86.6
			fan ⁴	-	-	4	13.3
		2. ท้ายทอย	ɣw:n ¹	21	70	22	73.3
			ɣw:n ¹ to: ⁵	5	16.6	1	3.3
			ka ¹ do:n ⁵	4	13.3	-	-
			tha:j ³ thɔ:j ⁴	-	-	7	23.3
		3. รักแร้	khi: ² hɛ: ¹	21	70	-	-
			ta ¹ lɛ: ¹	9	30	8	26.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
			ca:k ⁶ ka? ¹	-	-	6	20
			le: ¹				
			la:k ⁴ le: ¹	-	-	4	13.3
		4.สี่ข้าง	su: ⁴	30	100	16	53.3
			si: ⁴ khə: ²	-	-	14	46.6
		5.สะตือ	saj ⁶ bi: ¹	30	100	5	16.6
			saj ⁵ di: ¹	-	-	25	83.3
		6.สายสะตือ	saj ⁶ hə: ¹	30	100	3	10
			sə:jsa? ⁵ di: ¹	-	-	27	90
		7.ดี	bi: ¹	30	100	12	40
			di: ¹	-	-	18	60
		8.ต้นขา	khə: ⁶ to:ɟ ⁵	3	10	2	6.6
			ɟaw ¹ hə: ⁶	3	10	-	-
			kok ⁶ khə: ⁶	24	80	7	23.3
			ton ³ khə: ⁶	-	-	21	70
		9.น้อง	bi: ¹ khə: ²	30	100	6	20
			nə: ¹	-	-	24	80
		10.สันเท้า	son ² nə: ¹	29	96.6	9	30
			son ² ti:n ¹	1	3.3	17	56.6
			son ² thaw ³	-	-	4	13.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		11. ตาต๋ม	tum ⁵ mɔːŋ ³	11	36.6	9	30
			tum ⁵ khɔːŋ ¹	19	63.3	6	20
			taː ¹ tum ⁵	-	-	15	50
		12. ร่างกาย	khiːŋ ⁴	12	40	5	16.6
			toː ¹	18	60	20	66.6
			laːŋ ¹ khaːj ¹	-	-	5	16.6
4. อาหาร	3	1. แดบหมู	kaːk ² muː ⁶	8	26.6	8	26.6
			khiap ² muː ⁶	12	40	12	40
			kiap ² muː ⁶	10	33.3	6	20
			kheːp ³ muː ⁶	-	-	4	13.3
		2. ขนมหั้ว	khaʔ ¹ nom ⁶	30	100	11	36.6
			mok ¹				
			khaʔ ¹ nom ⁶	-	-	19	63.3
		3. ส้มตำ	thian ⁴				
			tam ¹ bak ¹	30	100	23	76.6
			hun ¹				
			som ² tam ¹	-	-	7	23.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
5.สถานที่อยู่อาศัย	9	1. น้ำครำ	khi: ² si:k ²	30	100	24	80
			khi: ² pia? ¹	-	-	3	10
		2. ลำธาร	na:m ³ kham ¹	4	13.3	-	-
			hual ¹	26	86.6	27	90
			lam ⁴ tha:n ⁴	-	-	3	10
		3. ใต้ถุนบ้าน	ta? ¹ la:ŋ ¹	30	100	27	90
			taj ³ thun ⁶	-	-	3	10
		4. ลานบ้าน	don ⁵ ba:n ³	30	100	23	76.6
			la:n ⁴ ba:n ³	-	-	7	23.3
		5. บันได	khan ⁴ daj ¹	30	100	9	30
			ban ¹ daj ¹	-	-	21	70
		6. ปะรำ	pha:m ²	30	100	3	10
			pa? ³ lam ⁴	-	-	27	90
		7. ถนน	hon ⁶ tha:ŋ ⁴	30	100	4	13.3
			tha:ŋ ⁴	-	-	4	23.3
			tha? ¹ non ⁶	-	-	19	63.3
		8. มุม	ce: ¹	30	100	27	90
			mum ⁴	-	-	3	10
		9. ไม้กระดาน	pe:n ³	30	100	27	90
			maŋ ³	-	-	3	10

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
6. เครื่องมือ เครื่องใช้	21	1. กระจกเงา	wɛ:n ⁶	30	100	19	63.3
			kaʔ ¹ cok ⁶	-	-	11	36.6
		2. เกราะ	kw: ¹ lv: ⁴	30	100	12	40
			kw? ⁶	-	-	18	60
		3. กรรไกร	mi:t ³ tat ⁶	28	93.3	3	10
			kaʔ ¹ taj ¹	2	6.6	2	6.6
			kan ¹ kaj ¹	-	-	25	83.3
		4. ชันน้ำ	?o: ¹	30	100	9	30
			khan ⁶	-	-	21	70
		5. ใต้	khi: ² kaʔ ¹	30	100	29	96.6
			bo:ŋ ¹	-	-	1	3.3
			khi: ² taj ³	-	-	1	3.3
		6. ชัน	khi: ² si: ⁴	30	100	25	83.3
			chan ⁴	-	-	5	16.6
		*7. ยอ	saʔ ⁵ dun ³	30	100	9	30
			ju: ⁴	-	-	18	60
			ไม่รู้จัก	-	-	3	10
		8. ตะกร้า	kaʔ ¹ ta: ⁵	27	90	20	66.6
			kaʔ ¹ sa: ¹	3	10	-	-
			taʔ ¹ ka: ³	-	-	10	33.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		9. ไม้กวาด	fo:j ⁴	27	90	7	23.3
			maj ³ kuat ²	3	10	21	70
			maj ³ kwa:t ²	-	-	2	6.6
		10. พัด	wi: ⁴	30	100	9	30
			phat ⁴	-	-	21	70
		11. เคียว	kiaw	30	100	23	76.6
			khiaw ⁴	-	-	7	2.3
		12. เปล	ʔu: ⁵	30	100	16	53.3
			pe: ¹	-	-	14	46.6
		13. พูก	sia ²	30	100	24	80
			thi: ¹ no:n ⁴	-	-	2	6.6
			bo:n ⁵ no:n ⁴	-	-	4	13.3
		14. ยาม่อง	khi: ² pho:ŋ ³	30	100	4	13.3
			ja: ³ no:ŋ ¹	-	-	26	86.6
		15. ดินปะสิ่ว	khi: ² kie ¹	30	100	9	30
			din ¹ pa? ³	-	-	21	70
			siw ⁶				
		16. ดินป็น	mɿ: ¹	30	100	10	33.3
			din ¹ pɿ:n ¹	-	-	20	66.6
		17. ประทัด	ka? ¹ pho:k ³	30	100	5	16.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		18. ร่ม	pa?¹that⁴	-	-	25	83.3
			khan⁴ju:⁴	27	90	4	13.3
			hom⁴	3	10	6	20
			ce:ŋ³	-	-	3	10
			lom¹	-	-	17	56.6
		19. ไม้กวาด	maj³kuat¹	3	10	21	70
			maj³kwa:t²	-	-	2	6.6
		20. ร่ม	hom⁴	3	10	-	-
			lom¹	-	-	17	56.6
		21. โถ้ง	ʔe:ŋ⁵	30	100	6	20
			ʔo:ŋ⁵	-	-	24	80
7. เครื่องแต่งตัว	4	1. กางเกง	soŋ²	30	100	4	13.3
			ka:ŋ¹ke:ŋ¹	-	-	26	86.6
		2. กำไลมือ	kw:ŋ³khe:n⁶	30	100	9	30
			kam¹la:j⁴	-	-	21	70
		3. ตะกรุด	ka?¹tut⁶	27	90	11	36.6
			bak¹lɔ:t²	3	10	-	-
			ta?³kut⁶	-	-	19	63.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		4. ผ่าสไบ	phɛ: ⁴ biaŋ ⁵	25	83.3	-	-
			pha: ² biaŋ ⁵	5	16.6	8	26.6
			pha: ² sa? ⁵	-	-	22	73.3
			baŋ ¹				
8. เวลา	2	1. ตอนเช้า	tu: ⁴ saŋ ³	30	100	19	63.3
			mi: ³ saŋ ³	-	-	3	10
			tu: ¹ saŋ ³	-	-	8	26.6
		2. ตอนสาย	suŋ ⁶	30	100	10	33.3
			sa: ⁶	-	-	20	66.6
9. ลำดับญาติ	11	1. ลูกคนโต	lu: ³ ko ⁶	30	100	21	70
			lu: ³ phu: ²	-	-	9	30
			tuŋ ¹				
		2. ลูกสะใภ้	lu: ³ phaŋ ³	30	100	14	46.6
			lu: ³ sa? ⁵	-	-	16	53.3
			phaŋ ³				
		3. พี่เขย	phi: ¹ sa: ³	30	100	9	30
			phi: ¹ khəŋ ⁶	-	-	21	70

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		4. พี่สะใภ้	phi: ¹ na:ŋ ⁴	26	86.6	9	30
			phi: ¹ ?ɬaj ³	4	13.3	2	6.6
			phi: ¹ sa? ⁵	-	-	19	63.3
			phaɲ ³				
		5. พี่สาวของ สามี	pa: ³	30	100	24	80
			phi: ¹	-	-	6	20
		6. น้องสาว ของสามี	?a: ¹	30	100	24	80
			na: ³	-	-	6	20
		7. พี่ชายของ สามี	luŋ ⁴	30	100	23	76.6
			phi: ¹	-	-	7	23.3
		8. พี่สาวของ ภรรยา	pa: ³	30	100	23	76.6
			phi: ¹	-	-	7	23.3
		9. พี่ชายของ ภรรยา	luŋ ⁴	30	100	23	76.6
			phi: ¹	-	-	7	23.3
		10. อา (พี่ชาย พ่อ)	?a:w ¹	30	100	7	23.3
			?a: ¹	-	-	23	76.6
		11. อา (น้อง ชายสามี)	?a:w ¹	30	100	8	26.6
			?a: ¹	-	-	22	73.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
10.ธรรมชาติ	3	1.เมฆ	khi: ² fa: ²	30	100	8	26.6
			me:k ³	-	-	22	73.3
		2.พระอาทิตย์	ta: ⁴ wen ⁴	30	100	11	36.6
			pha? ⁴ ʔa: ¹	-	-	19	63.3
			thit ⁴				
		3.พระจันทร์	ʔi: ³ ko:ŋ ³	3	10	8	26.6
			diɛn ¹	27	90	-	-
			pha? ⁴ caŋ ¹	-	-	22	73.3
11.การเรียกชื่อ	5	1.ฉัน,ผม,หนู (สรรพนาม บุรุษที่ 1 พูดกับคนทั่ว ไป)	khw: ² j ²	29	96.6	3	10
			phw: ¹	1	3.3	-	-
			nu: ⁶	-	-	11	36.6
			phom ⁶	-	-	14	46.6
			ชื่อเล่น	-	-	2	6.6
		2.ฉัน (สรรพนาม บุรุษที่ 1 พูดกับคน เสมอกัน)	khw: ² j ²	24	80	9	30
			haw ⁴	6	20	-	-
			ku: ¹	-	-	4	13.3
			khaw ⁶	-	-	15	50
			ชื่อเล่น	-	-	2	6.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		3.ฉัน,กัน	phw: ¹	1	3.3	-	-
		(สรรพนาม	haw ⁴	9	30	5	16.6
		บุรุษที่ 1	ku: ¹	18	60	17	56.6
		พูดถึงคน	haw ⁶	-	-	8	26.6
		สนิทกัน					
		มาก)					
		4.คุณ	caw ³	30	100	21	70
		(สรรพนาม	phen ¹	-	-	7	23.3
		บุรุษที่ 2	khun ⁴	-	-	2	6.6
		สุภาพ)					
		5.ท่าน	caw ³	25	83.3	-	-
		(สรรพนาม	na:j ⁴	1	3.3	-	-
		บุรุษที่ 2	kam ¹ nan ⁴	4	13.3	21	70
		เป็นทาง	than ¹				
		การ)					

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
12.การทำงานบ้าน	19	1.ปะผ้า	tx:p ¹	30	100	6	20
			pa? ¹	-	-	24	80
		2.ทอผ้า	ta ⁵ hu:k ⁶	30	100	7	23.3
			thw: ⁴ pha: ²	-	-	23	76.6
		3.เย็บผ้า	ɲip ¹ pha: ²	30	100	7	23.3
			jep ¹ pha: ²	-	-	23	76.6
		4.ขยี้ผ้า	ɲw:ɲ ⁶ pha: ²	29	96.6	4	13.3
			thu: ⁶ pha: ²	1	3.3	3	10
			kha? ¹ ji: ³	-	-	23	76.6
			pha: ²				
		5.รองน้ำ	toŋ ⁵	30	100	13	43.3
			lɔ: ⁴ na:m ³	-	-	17	56.6
		6.ดลี	phi: ⁴	22	73.3	22	6.6
			mɔ: ⁴	8	26.6	4	13.3
			khi: ¹	-	-	24	80
		7.วัด	the:k ⁴	30	100	3	10
			wat ⁴	-	-	27	90

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		8.ทำงาน	het ⁴ wiak ³	30	100	5	16.6
			het ⁴ ɣa:n ⁴	-	-	18	60
			tham ⁴ ɣa:n ⁴	-	-	7	23.3
		9.คลุก(ทำให้ เข้ากัน)	khon ⁴	30	100	14	46.6
			khuk ³	-	-	16	53.3
		10.ล้าง	cok ⁶	30	100	24	80
			luaŋ ³	-	-	6	20
		11.แช่ข้าว	ma: ¹	30	100	24	80
			se: ⁵	-	-	6	20
		12.เก็บ	miaŋ ³	30	100	11	36.6
			kep ⁶	-	-	19	63.3
		13.ล้มมัด	fon ⁶	30	100	27	90
			lap ⁴	-	-	3	10
		14.สับ	fok ⁴	30	100	15	50
			sap ⁶	-	-	15	50
		15.กรอกน้ำ	ha:j ¹	30	100	11	36.6
			ko:k ⁶	-	-	19	63.3
		16.ซุนสัตว์	k + a ¹	30	100	7	23.3
			haj ¹ pa: ¹ han ⁶	-	-	23	76.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		17.ปิด (ฝา)	ʔat ⁵	30	100	3	10
			pit ⁶	-	-	27	90
		18.กวาดบ้าน	pat ⁶ hian ⁴	30	100	3	10
			kuat ¹ hian ⁴	-	-	11	36.6
			kuat ¹ ba:n ³	-	-	16	53.3
		19.ดับไฟ	mɔ:t ³	30	100	8	26.6
			dap ⁶	-	-	22	73.3
13.การกลีกรรรม	9	1.ต้อนสัตว์	lat ⁴	6	20	-	-
			laɲ ⁴	24	80	6	20
			to:n ³	-	-	24	80
		2.คายหญ้า	sia ⁶	30	100	10	33.3
			tha:ŋ ⁶	-	-	10	33.3
			da:j ¹	-	-	10	33.3
		3.ถอนกล้า	lok ⁴	30	100	8	26.6
			dok ⁵	-	-	6	20
			tho:n ⁶	-	-	16	53.3
		4.ตกลา	sɔj ⁵ bet ⁶	30	100	18	36.6
			tok ⁶ pa: ³	-	-	19	63.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		5. สอยผลไม้	tsɔːŋ ⁵	30	100	27	90
			sɔːŋ ⁶	-	-	3	10
		6. ร่มควั่น	ʔuːt ⁵	22	73.3	1	3.3
			hom ⁴	8	26.3	8	26.6
			lom ⁴	-	-	21	70
		7. (ข้าว) ออกวาง	thɔːk ⁵	30	100	13	43.3
			ʔɔːkluɔŋ ⁴	-	-	17	56.6
		8. ดักสัตว์	hɛːŋ ⁴	30	100	6	20
			ɛɛp ⁶	-	-	3	10
			ɛɛk ⁶	-	-	21	70
		9. ร่ม(ควั่น)	hom ⁴	8	26.6	8	26.6
			lom ⁴	-	-	21	70
14. ลักษณะของการพูด	9	1. สิ่งเสียงดัง	sɛːw ⁴	28	-	3	10
			hɔːŋ ¹	2	-	8	26.6
			siaŋ ⁶ daŋ ¹	-	-	19	63.3
		2. ทะเลาะ	phit ⁴ kan ¹	15	50	1	3.3
			thiaŋ ⁶ kan ¹	15	50	9	30
			waw ⁶ hɛːŋ ⁴	-	-	3	10
			tha ⁴ lɔ ⁴	-	-	17	56.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		3. บ่น	com ⁵	30	100	26	86.6
			bon ¹	-	-	4	13.3
		4. นินทา	waw ³ phá:n ³	30	100	22	73.3
			nin ⁴ tha: ⁴	-	-	8	26.6
		5. กระซิบ	sim ¹	27	90	16	53.3
			sam ¹	3	10	3	10
			ka? ¹ sip ⁴	-	-	11	36.6
		6. ดู	ha:j ³	30	100	11	36.6
			da: ⁵	-	-	10	33.3
			du? ¹	-	-	9	30
		7. พูดไม่ชัด	waw ³ bo: ⁵	30	100	18	60
			thw:ŋ ²	-	-	-	-
			waw ³ bo: ⁵	-	-	12	40
			chat ⁴	-	-	-	-
		8. ซัก	so: ⁵	30	100	6	20
			sak ⁴	-	-	21	70
			thá:m ⁶	-	-	3	10
		9. แย้ง	pw:ŋ ³	30	100	6	20
			se:ŋ ⁵	-	-	15	50
			che:ŋ ¹	-	-	9	30

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
15.อารมณ์ ความรู้สึก	6	1. โหมโ	su:n ⁶	24	80	6	20
			mɯn ⁶	6	20	20	66.6
			mo: ⁴ ho: ⁶	-	-	4	13.3
		2. พวง	phɛ:ŋ ⁴	30	100	7	23.3
			khi: ² thi: ⁵	-	-	3	10
			huɔŋ ⁶	-	-	20	66.3
		3. เปื้อ	pe:t ²	30	100	3	10
			seŋ ⁴	-	-	3	10
			bia ⁵	-	-	24	80
		*4. ประหลาด ใจ	ŋɯt ⁴	30	100	3	10
			paʔ ¹ la:t ³	-	-	24	80
			chɔj ¹	-	-	3	10
		5. จอแจ	บอกไม่ได้	-	-	3	10
			laŋ ⁴	24	80	-	-
			khat ⁶	4	13.3	-	-
			khi: ² haŋ ²	2	6.6	5	16.6
			ŋɯ: ⁴ ŋɛ: ⁴	-	-	25	83.3
		6. หิว	ja:k ³	30	100	19	63.3
			hiw ⁶	-	-	11	36.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
16.การใช้มือ	23	1.ตัด	bet ^๕	30	100	6	20
			dat ^๕	-	-	24	80
		2.พัน(ทำให้ กัว)	bak ^๕	30	100	6	20
			fan ^๕	-	-	24	80
		3.จิกจี้	niŋ ^๒	30	100	6	20
			niŋ ^๒ kw:j ^๒	-	-	3	20
			ca:k ^๕ ka ^๑	-	-	21	70
			ci: ^๓				
		4.ขวาน	khu:t ^๓	30	100	10	33.3
			khu:an ^๕	-	-	20	66.6
		5.คว่ำ	sa:w ^๕	30	100	13	43.3
			khwa: ^๓	-	-	17	56.6
		6.สลัด	sit ^๔	27	90	11	36.6
			san ^๕	3	10	1	3.3
			saʔ ^๔ lat ^๔	-	-	18	60
		7.จุ่ม	cam ^๓	30	100	21	70
			cim ^๓	-	-	9	30
		8.สะกิด	khit ^๔	18	60	6	20
			khuak ^๔	12	40	-	-
			saʔ ^๔ kit ^๕	-	-	24	80

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
	9.หมวด		khɔ:t ^๕	30	100	2	6.6
			kw: ³	-	-	25	83.3
			khəʔ ¹ muat ³	-	-	3	10
	10.กระดูก		thok ⁴	26	86.6	6	20
			sa:k ³	4	13.3	3	10
			dɪŋ ¹	-	-	8	26.6
			kaʔ ¹ tuk ^๕	-	-	13	43.3
	11.จำ		fɔ:n ³	30	100	14	46.6
			lam ⁴	-	-	16	53.3
	12.แย่ง		ɲɔ:t ³	30	100	6	20
			ɲɛ:ŋ ¹	-	-	24	80
	13.คัน		so:k ⁴	30	100	9	30
			khon ³	-	-	21	70
	14.พลิก		suk ⁴	30	100	18	60
			phak ^๕	-	-	12	40
	15.รู้		ma:ŋ ³	28	98.3	10	33.3
			hɛ: ³	2	6.6	1	3.3
			lɛ: ³	-	-	19	63.3
	16.ลาก		ke: ^๕	30	100	13	43.3
			la:k ³	-	-	17	56.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		17.ขโมย	lak ⁴	30	100	26	86.6
			khaʔ ¹ mo:j ⁴	-	-	4	13.3
		18.ขยุ่ม	jum ²	30	100	14	46.6
			khaʔ ¹ jum ³	-	-	16	53.3
		19.ฉีก	si:k ²	30	100	14	46.6
			chi:k ²	-	-	16	53.3
		20.ล้างหน้า	suɯj ⁵ na: ³	30	100	3	10
			la:ŋ ³ na: ³	-	-	27	90
		21.เจาะหู	bo:ŋ ⁵ hu: ⁶	28	93.3	2	6.6
			si: ⁵ hu: ⁶	2	6.6	3	10
			coʔ ⁶ hu: ⁶	-	-	25	83.3
		22.จิ้ม	cam ³	30	100	21	70.0
			cim ³	-	-	9	30.0
		23.จื่อ	hɛ: ³	2	6.6	1	3.3
			lɛ: ³	-	-	19	63.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
17. สุขภาพ	14	1. สูตน้ำมูก	si:p ⁶ khi: ²	30	100	8	26.6
			mu:k ³				
			su:t ² khi: ²	-	-	10	33.3
			mu:k ³				
			su:t ² na:m ³	-	-	12	40
			mu:k ³				
		2. ฟันหลอ	khɛ:w ¹ wə:ŋ ¹	30	100	23	76.6
			fan ⁶ ɔi: ⁶	-	-	7	2.3
		3. ฟันผุ	khɛ:w ¹ khɛ: ⁴ mɛ: ⁴	23	76.6	5	16.6
			khɛ:w ¹ mɛ:ŋ ⁴	7	2.3	10	33.3
			khɛ:w ¹ na:w ¹	-	-	3	10
			khɛ:w ¹ phu? ⁶	-	-	5	16.6
			fan ⁶ phu? ⁶	-	-	7	23.3
		4. ฟันหัก	khɛ:w ¹ ɔi:n ²	27	90	3	10
			khɛ:w ¹ hak ⁶	3	10	20	66.6
			fan ⁶ hak ⁶	-	-	7	23.3
		5. คัดจมูก	tan ¹ daŋ ¹	30	100	27	90
			khat ¹ cha? ¹ mu:k ³	-	-	3	10
		6. คลอดลูก	?w:k ² lu:k ³	30	100	27	90
			khɔ:t ³ lu:k ³	-	-	3	10

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		7. เป็นเห็น	min ⁴	17	56.6	5	16.6
			kiaw ⁵ kin ¹	13	43.3	3	10
			pen ¹ nep ⁶	-	-	22	73.3
		8. บวดท้อง	cep ⁶ thw:ŋ ³	30	100	20	66.6
			puat ² thw:ŋ ³	-	-	10	33.3
		9. คลื่นไส้	pun ³ thw:ŋ ³	18	60	5	16.6
			phuan ⁴ thw:ŋ ³	12	40	-	-
			khin ² saŋ ³	-	-	25	83.3
		10. เป็นง่อย	pen ¹ wə:ŋ ¹	30	100	9	30
			pen ¹ ŋwə:ŋ ¹	-	-	21	70
		11. ฉมพิษ	mot ⁴ mən ²	30	100	5	16.6
			lom ⁴ phit ⁴	-	-	25	83.3
		12. มีท้อง	mən ⁴	30	100	11	36.6
			mi: ⁴ luk ³	-	-	3	10
			thw:ŋ ³	-	-	16	53.3
		13. คิวบูด	khiw ² buam ¹	27	90	2	6.6
			khiw ² khəŋ ⁵	2	-	4	13.3
			khiw ² po: ¹	2	-	-	-
			khiw ² pu:t ²	-	-	24	80

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		14. ขาด้วน	kha: ⁶ kun ³	17	56.6	-	-
			kha: ⁶ kut ⁶	6	20	1	3.3
			kha: ⁶ kin ³	4	13.3	2	6.6
			kha: ⁶ kha:t ²	3	10	11	36.6
			kha: ⁶ duan ³	-	-	16	53.3
18. พิธีกรรม	3	1. ฉลอง	ɣan ⁴	30	100	6	20
			cha? ¹ lo: ⁶ ɣ ⁶	-	-	24	80
		2. กรวดน้ำ	ja:t ³ na:m ³	30	100	15	50
			kuat ² na:m ³	-	-	15	50
		3. ทำขวัญ	su: ² huən ⁴	30	100	25	83.3
			tham ⁴ khuən ⁴	-	-	5	16.6
19. การเคลื่อนไหว	11	1. ชน	tam ¹	30	100	8	26.6
			son ⁴	-	-	10	33.3
			chon ⁴	-	-	12	40
		2. ตาม	nam ¹	30	100	18	60
			ta:m ¹	-	-	12	40
		3. ว้ายน้ำ	lo: ⁴ na:m ³	30	100	7	23.3
			wa:j ¹ na:m ³	-	-	23	76.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		4. ไผ่หน้ำ	pw:n ⁵ na: ¹	30	100	3	10
			pho: ⁵ na: ¹	-	-	27	90
		5. สะดุ้ง	tɬ:n ⁵	26	86.6	14	46.6
			saʔ ⁴ da:t ⁶	4	13.3	-	-
			saʔ ⁴ duŋ ³	-	-	16	53.3
		6. ยักคว	ti: ¹ khiw ¹	21	70	8	26.6
			ɲik ⁴ khiw ¹	9	30	-	-
			jak ⁴ khiw ¹	-	-	22	73.3
		7. ทิ้ง	thim ³	30	100	22	73.3
			thiŋ ²	-	-	8	26.6
		8. ดำน้า	mut ⁴ na:m ³	30	100	6	20
			dam ¹ na:m ³	-	-	24	80
		9. กระเด็น	foŋ ⁴	30	100	6	20
			kaʔ ¹ den ²	-	-	24	80
		10. พยักหน้า	to:t ² ɲaw ⁴	25	83.3	10	33.3
			nik ⁴ hua ⁶	5	16.6	10	33.3
			phaʔ ⁴ nok ⁴ hua ⁶	-	-	9	30
			phaʔ ⁴ jak ⁴ na: ¹	-	-	1	3.3
		11. โบกเยิ้ม	paɲ ¹ ja:m	30	100	5	16.6
			paɲ ¹ boŋ ⁵	-	-	19	63.3
			paɲ ¹ jiam ¹	-	-	6	20

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
20.อาการ ที่ใช้ตา	4	1. แอบดู	ɕw:p ²	30	100	3	10
			ʔɛ:p ² baŋ ⁵	-	-	24	80
			ʔɛ:p ¹ du: ¹	-	-	4	10
		2. ถลึงตา	kiŋ ³ ta: ¹	30	100	2	6.6
			liak ⁶ ta: ¹	-	-	1	3.3
			thaʔ ⁶ liŋ ⁶ ta: ¹	-	-	27	90
		3. เข้มตา	ta: ¹ saʔ ⁴ men ⁴	30	100	4	13.3
			khaʔ ¹ men ⁴ ta: ¹	-	-	26	86.6
		4. ส่องกระจก	ŋɛ:ŋ ⁴ wɛ:n ¹	30	100	3	10
			baŋ ⁵	-	-	3	10
			sɔ:ŋ ⁵ kaʔ ¹ cok ⁶	-	-	24	80
21. การกิน- การใช้ปาก	2	1. ยิงฟัน	ŋiŋ ⁵ khɛ:w ¹	30	100	19	63.3
			jin ⁴ fan ⁶	-	-	11	36.6
		2. ฟันน้ำ	phu:t ³	25	83.3	6	20
			phiw ⁶	5	16.6	-	-
			phon ¹	-	-	24	80

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
22. อุบนิสัย	4	1. ชยัณ	du: ⁶	30	100	18	60
			kha? ¹ jan ⁶	-	-	12	40
		2. ชีเฆมา	khi: ² law ¹	30	100	9	30
			khi: ² max ⁴	-	-	21	70
		3. ตื่อ	dí: ³	30	100	27	90
			son ⁴	-	-	3	10
		4. ชัยเย	khi: ² haj ²	21	70	-	-
			khi: ² no:j ¹	6	20	-	-
			?ε:w ⁵	3	10	-	-
			khi: ² jε: ⁶	-	-	24	80
23. เบ็ดเตล็ด	33	1. เต็กวัด	səŋ ⁶ ka? ¹ li: ⁴	30	100	23	76.6
			dek ² wat ⁴	-	-	7	23.3
		2. ไชแมลงวัน	khi: ² kha: ⁵ kha:ŋ ⁶	30	100	26	86.6
			kha: ⁵ mε:ŋ ⁴	-	-	4	13.3
			wan ⁴	-	-	-	-
		3. แผล	ba:t ²	30	100	5	16.6
			phε: ⁶	-	-	25	83.3
		4. เฟ้งอ	hi: ¹	30	100	27	90
			ŋia ¹	-	-	3	10

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		5.ตาเหล่	ta: ¹ khe: ⁶	21	70	22	73.3
			ta: ¹ siaŋ ¹	3	10	1	3.3
			ta: ¹ liw ¹	3	10	-	-
			ta: ¹ lew ¹	3	10	-	-
			ta: ¹ le: ²	-	-	7	23.3
		6.หมอดู	ma: ⁶ ma: ⁴	30	100	1	3.3
			ma: ⁶ du: ¹	-	-	29	96.6
		7.กิ่งไม้	ŋa: ¹ maŋ ¹	30	100	10	33.3
			kiŋ ⁵ maŋ ¹	-	-	20	66.6
		8.พ่อหม้าย (หย่า)	pha: ¹ ha:ŋ ³	30	100	3	10
			pha: ¹ ma:ŋ ¹	-	-	27	90
		9.แม่หม้าย (หย่า)	me: ¹ ha:ŋ ³	30	100	3	10
			me: ¹ ma:ŋ ¹	-	-	27	90
		10.งาน	wiak ³	30	100	10	33.3
			ŋa: n ⁴	-	-	20	66.6
		11.ขยะ	khi: ² fo:ŋ ⁴	30	100	9	30
			khə? ¹ ja? ¹	-	-	21	70
		12.ยลืบ	sa: w ⁴	30	100	9	30
			ji: ¹ sip ³	-	-	21	70

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		13. เสมหะ	khi: ² kaʔ ¹ tha: ¹ sem ⁶ haʔ ⁶	30	100	26	86.6
				-	-	4	13.3
		14. แบ่งไว้	coŋ ⁵ paŋ ¹	27	90	3	10
			be:ŋ ⁵	3	10	7	23.3
				-	-	20	66.6
		15. (ผลไม้) ร่วง	hwaŋ ⁵ luaŋ ¹	30	100	12	40
				-	-	18	60
		16. เตือด	fot ⁴ diat ²	30	100	9	30
				-	-	21	70
		17. ครีม (แดด)	bot ⁶ khim ³	30	100	24	80
				-	-	6	20
		18. ซ้ำ	don ¹ sa: ¹	30	100	9	30
				-	-	14	46.6
			na:n ⁴	-	-	7	23.3
		19. เจียบ	mit ⁴ ŋiap ³	30	100	10	33.3
				-	-	20	66.6
		20. รืบ	fa:w ³ li:p ³	30	100	11	36.6
				-	-	19	63.3
		21. เร้ว	waj ⁴ lew ⁴	30	100	11	36.6
				-	-	19	63.3

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		22.ขึ้น	sum ⁵	21	70	11	36.6
			ci:n ³	9	30	3	10
			chi:n ³	-	-	16	53.3
		23.ขึ้น	khun ¹	27	90	3	10
			khɛ:n ²	3	10	3	10
			khon ²	-	-	24	80
		24.ฉลาด	hua ⁶ di: ¹	14	-	-	-
			sa ⁴ la:t ⁴	16	53.3	27	70
			cha ⁴ la:t ⁴	-	-	3	10
		25.(ผลไม้)	pen ¹ mɛ:ŋ ⁴	30	100	18	60
		น้ำ	thi:k ⁶ co ¹	-	-	3	10
			naw ¹	-	-	9	30
		26.สนิทสนม	hak ⁴ kan ¹	7	23.3	3	10
			khun ³	13	43.3	-	-
			kɛ:n ⁵	10	33.3	2	6.6
			sa ⁴ nit ⁴	-	-	25	83.3
		27.ผัก	phak ⁶ buap ²	30	100	6	3.3
			phak ⁶ sam ³	-	-	29	96.6
		28.หน้า	na: ¹ bu:t ²	30	100	22	73.3
		บ่ง	na: ¹ biŋ ³	-	-	8	26.6

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
		29.ผมหยิก	phom ⁶ jw:ŋ ⁶	17	56.6	24	80
			phom ⁶ ku:t ²	13	43.3	3	10
			phom ⁶ jik ¹	-	-	3	10
		30.ถีบ	tham ⁴	27	90	3	10
			jan ⁴	1	3.3	2	6.6
			teʔ ¹	2	6.6	2	6.6
			thi:p ²	-	-	23	76.6
		31.หัวเราะ	hua ⁶ khuən ⁴	30	100	14	46.6
		เยาะ	hua ⁶ ɔw: ⁴	-	-	6	20
			hua ⁶ ɔwʔ ¹	-	-	10	33.3
			jwʔ ¹				
		32.รินน้ำ	thw:k ²	30	100	-	-
			the: ⁴	-	-	6	20
			lin ⁴	-	-	24	80
		33.ทิ้งกะทะ	sɔʔ ⁴	30	100	6	20
			thim ⁴ thua ⁶	-	-	6	20
			thim ⁴ keʔ ⁶	-	-	18	60
			kaʔ ⁶				
		34.ตาเหล่	ta: ¹ lew ¹	3	10	-	-
			ta: ¹ e ¹	-	-	7	23.3

ผลจากการาง 3 สรุปได้ว่า

1. ในจำนวนคำศัพท์ทั้งหมด 486 คำ มีคำศัพท์ที่ผู้ออกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี นำคำศัพท์ภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ปนกับคำศัพท์ภาษาถิ่นมีจำนวน 241 คำ หรือร้อยละ 49.59
2. ผู้ออกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี ซึ่งนำคำศัพท์ภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ปนกับภาษาถิ่นอุบลฯ มีจำนวนมากกว่าผู้ออกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ จากจำนวนคำศัพท์ 241 คำ พบว่า มีผู้ออกภาษากลุ่มนี้ใช้ภาษากลางถึง 142 คำ ในขณะที่ผู้ออกภาษากลุ่มเดียวกันใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ 92 คำ และมีคำศัพท์จำนวน 8 คำเท่านั้นที่จำนวนผู้ออกภาษาใช้ภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอุบลฯ เท่ากัน
3. คำที่มีเครื่องหมาย * หมายถึง คำศัพท์นั้น ผู้ออกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี ไม่รู้จักคำศัพท์นั้น คำศัพท์นี้ 3 คำ ผู้ออกภาษาที่ไม่เข้าใจและไม่รู้จักคำศัพท์เหล่านี้ได้จำนวน 9 คน คำศัพท์นั้น คือคำว่า ประหลาดใจ, ยอ (เครื่องมือจับปลา), ตันรัก
5. คำที่เปลี่ยนเสียงเป็นการเปลี่ยนเสียงให้ตรงกับเสียงของภาษาไทยกลาง

4. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 (อายุ 50 ปีขึ้นไป) ใช้คำศัพท์ทั้งที่เป็นภาษาถิ่นอุบลฯ และภาษาไทยกลาง ส่วนผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 (อายุ 11 - 19 ปี) ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลางเท่านั้น

ผลจากการศึกษาที่ได้มีรายละเอียด ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 แสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป (กลุ่ม 1) ใช้ทั้งคำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ และภาษาไทยกลาง ส่วนผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11 - 19 ปี (กลุ่ม 2) ใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลาง

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
5. สถานที่ - ที่อยู่อาศัย	2	1. ล້วม	tha:n ^b	15	50	-	-
			ho:ŋ ² na:m ³	-	-	4	13.3
			suam ²	15	50	26	86.6
		2. สะพาน	khua ^b	23	76.6	-	-
			saɪ ⁴ pha:n ⁴	7	2.3	30	100
6. เครื่องมือ- เครื่องใช้	2	1. ตะแกรง	kaʔ ¹ so:n ⁴	18	60	-	-
			taʔ ¹ ke:ŋ ¹	12	40	30	100
		2. หนังสือ	piŋ ³	6	20	-	-
			be:p ²	3	10	-	-
			naŋ ⁶ st: ⁶	21	70	30	100

ตาราง 4 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
7. เครื่องแต่งตัว	2	1. เข็มขัด	ba: ⁵ ?ɛ:w ¹	13	43.3	-	-
			khem ⁶ khat ⁴	13	56.6	30	100
		2. แหวน	pɔ:k ² mɛ: ⁴	22	73.3	-	-
			wɛ:n ⁵	8	26.6	30	100
12.การทำงานบ้าน	2	1. ซัด	phat ⁶	16	53.3	-	-
			thu: ⁶	10	33.3	-	-
			khat ⁶	4	13.3	30	100
		2. ล้างผ้า	laj ⁴	15	50	-	-
			la:ŋ ³	15	50	30	100
14.ลักษณะการพูด	1	- ฟ้อง	sw: ⁵	19	63.3	-	-
			fɔ:ŋ ³	11	36.6	30	100
16.การใช้มือ	1	1. จัด	ŋaj ⁴	27	90	-	-
			ŋat ⁴	3	10	30	100

ตาราง 4 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์นั้น			
				กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
17. สุขภาพ	1	- ปากแห้ง	pa:k ² wi:k ³	14	46.6	-	-
			pa:k ² wa:k ³	7	23.3	-	-
			pa:k ² we:ŋ ¹	9	30	30	100
23. เบ็ดเตล็ด	1	- สั้น	kw:m ³	4	13.3	-	-
			kin ³	18	60	-	-
			san ²	8	26.6	30	100

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า

1. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้คำศัพท์ทั้งภาษาอุบลฯ และภาษาไทยกลาง ส่วนผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลางมีจำนวน 12 คำ หรือ ร้อยละ 2.47 มีคำศัพท์เพียง 8 หมวดเท่านั้น ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 นำภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ ได้แก่ หมวดสถานที่ที่อยู่อาศัย, เครื่องมือ-เครื่องใช้, เครื่องแต่งตัว, การทำงานงานบ้าน, ลักษณะการพูด, การใช้มือ, สุขภาพ และเบ็ดเตล็ด

5. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม บางคนใช้ภาษาถิ่นเดิมของตน แต่บางคนใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลาง

ตารางต่อไปนี้จะแสดงคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 และผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 บางคนใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ แต่บางคนใช้ คำศัพท์ จากภาษาไทยกลาง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ซึ่งใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยกลาง
2. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ซึ่งใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลาง มีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ
3. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ซึ่งใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยกลาง
4. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ซึ่งใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลาง มีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ

รายละเอียดของข้อมูลจะปรากฏในตารางต่อไปนี้

1. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ซึ่งใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยกลาง

ตาราง 5 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มากกว่าคำศัพท์จาก
ภาษาไทยกลาง

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
1. พืช ผัก ผลไม้ ดอกไม้	2	1. ผักตบชวา	phak ⁶ pɔ:t ²	21	70
			phak ⁶ top ⁶	9	30
		2. พลับพลึง	wa:n ¹ son ⁴	24	80
			phap ⁴ phɛŋ ⁴	6	20
3. อวัยวะ	2	1. กระบอกตา	ba:ŋ ³ ta: ¹	3	10
			khum ⁶ ta: ¹	1	3.3
			kaʔ ¹ bo:m ¹ ta: ¹	20	66.6
			ka ¹ bɔ:k ¹ ta: ¹	3	10
		2. ซาอ่อน	kha: ⁶ suaj ³	21	70
			kha: ⁶ ʔɔ:n ⁵	9	30
4. อาหาร	3	1. ข้าวต้ม	khaw ¹ piak ²	12	40
			tom ³ khaw ² piak ¹	12	40
			khaw ¹ tom ³	6	20
		2. อาหารเช้า	khaw ¹ ɲa:j ⁴	24	80
			khaw ¹ saw ³	6	20
		3. เนื้อ	si:n ³	24	80
			nia ³	6	20

ตาราง 5 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
5. สถานที่ - ที่อยู่อาศัย	1	ปลัก	buak ¹	28	93.3
			kw:ŋ ⁶	2	6.6
6. เครื่องมือ- เครื่องใช้	4	1. แก้วน้ำ	co:k ²	28	93.3
			kɛ:w ²	2	6.6
		2. ถังตักน้ำ	khu? ⁴	29	96.6
			than ⁶	1	3.3
		3. กระดาษ	kia ³	21	70
			ka? ¹ da: t ²	9	30
		4. ม้านั่งเล็ก	tan ⁵	26	86.6
			thian ⁶	2	6.6
			ma: ³ nan ¹	2	6.6
7. เครื่องแต่งตัว	1	เสื้อคอ กระเช้า	sia ² ka? ¹ le:ŋ ¹	26	86.6
			sia ² hw:j ²	3	10
			sia khw: ⁴ ka? ¹	1	3.3
			saw ³		

ตาราง 5 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
11.การเรียกชื่อ	4	1.คุณ, เธอ (สรรพนาม บุรุษที่ 2 ใช้ กับคนทั่วไป)	caw ³ คำลำดับญาติ เช่น phɔ: ¹ mɛ: ¹ และ phi: ⁴	27	90
		2.ท่าน (สรรพนาม บุรุษที่ 2 ใช้ กับผู้ใหญ่)	to: ¹ caw ³ คำลำดับญาติ เช่น phɔ: ¹ mɛ: ¹ เป็นต้น	2	6.6
		3. เธอ (สรรพนาม บุรุษที่ 2 สนิท กันมาก)	caw ³ mɛ: ¹ siaw ² to: ¹ mɛ: ⁴ ชื่อบุคคลนั้น	23	76.6
		4.เขา (สรรพนาม บุรุษที่ 3 สุภาพ)	law ⁴ phəŋ ¹ khaw ⁶	5	16.6
				1	3.3
				1	3.3
				12	40
				2	6.6
				3	10
				24	80
				3	10

ตาราง 5 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
12.การทำงานบ้าน	3	1.ผูก	mat ⁴	24	80
			phu:k ²	6	20
		2.วางลง	pon ¹	27	90
			wa:ŋ ⁴ loŋ ⁴	3	10
		3. ม้วน	kw: ³	17	56.6
			phan ⁴	7	23.3
			muan ³	6	20
13.การกลิ้งกลม	1	ขุด	kon ⁵	26	86.6
			khut ⁶	4	13.3
14.ลักษณะการพูด	1	พูดหยาดคาย	waw ³ pha? ⁴	14	46.6
			waw ³ bw: ⁵ di: ¹	4	13.3
			waw ³ bw: ⁵ muan ²	11	36.6
			waw ³ na:p ³	1	3.3
16.การใช้มือ	2	1. ตัด	bet ⁵	29	96.6
			dat ⁶	1	3.3
		2. สวมใส่	nun ¹	27	90
			saj ⁵	3	10

ตาราง 5 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
20.อาการที่ ใช้ตา	1	พบ	phɔ: ³	29	96.6
			hen ⁶	1	3.3
23. เบ็ดเตล็ด	7	1. หัวหน้า	phɔ: ¹ po: ⁵	7	23.3
			mɛ: ¹ po: ⁵	3	10
			hua ⁶ po: ⁵	13	13
			hua ⁶ na: ¹	7	23.3
		2. ลูกน้อง	sa: ⁴ mun ⁶	1	3.3
			lu:k ³ lɛ:ŋ ¹	28	93.3
			lu:k ³ nɔ:ŋ ³	1	3.3
		3. พุ่มไม้	ʔum ⁵ maj ¹	21	70
			phum ¹ maj ¹	9	30
		4. แอบซ่อน	sum ¹	1	3.3
			li: ³	28	93.3
			lop ⁶	1	3.3
		5. ยุ่ง	ɲa:k ³	27	90
			jun ¹	3	10
		6. จมูกแบน	daŋ ¹ mɛ:p ¹	27	90
			daŋ ¹ be: ²	2	6.6
			daŋ ¹ bɛ:n ²	1	3.3

ตาราง 5 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
		7. รินเหล้า	ja:j ¹	4	13.3
			thɔ:k ²	22	73.3
			lin ⁴	4	13.3

จำนวนผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ซึ่งใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มากกว่าจำนวนผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันซึ่งให้ภาษาไทยกลางจำนวน 32 คำ หรือ 6.58 นั้นปรากฏว่า คำศัพท์ในหมวดสัตว์, เวลา, ลำดับญาติ, ธรรมชาติ, สุขภาพ, พิธีกรรม, การเคลื่อนไหว, การกิน-การใช้ปาก และอุปนิสัย ไม่มีผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 นำคำศัพท์จากภาษาไทยกลางเข้าไปใช้เลย

2. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ซึ่งใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลางมีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาถิ่นอื่นๆ

ตาราง 6 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1 ซึ่งนำคำศัพท์ภาษาไทยกลางไปใช้ มีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ยังใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอื่นๆ

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษา	ร้อยละ
1. พืช ผัก ผลไม้	1	1. พัก	kaʔ ¹ to:n ⁵	5	16.6
			fak ⁴	25	83.3
3. อวัยวะ	2	พุง	khi: ² pho:n ¹	8	26.6
			pho:n ¹	1	3.3
			pho:n ¹ tho:ŋ ³	1	66.6
			phuŋ ⁴	20	66.6
7. เครื่องแต่งตัว	1	ผ้าขาวม้า	phɛ: ² la:j ⁴	4	13.3
			phɛ: ⁴ i: ⁵ po: ³	2	6.6
			phɛ: ⁴ khaʔ ¹ ma: ³	2	6.6
			pha: ⁴ khaw ¹ ma: ³	22	73.3

ตาราง 6 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
9. ลำดับญาติ	1	น้องเขย	na: ³ ba:w ⁵	9	30
			no:ŋ ³ khɔ:j ²	21	70
21. การกิน- การใช้ปาก	1	กัด	khop ⁶	14	46.6
			kat ⁶	16	53.3

จากตารางนี้แสดงให้เห็นคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาจำนวนมากใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาถิ่นอื่นๆ คำศัพท์ที่ปรากฏมีเพียง 5 คำเท่านั้น และมีอยู่ในหมวด พี่ช ฝึก ผลไม้ อวัยวะ, เครื่องแต่งตัว, ลำดับญาติ และการกินการใช้ปาก มีเพียงหมวดละ 1 คำรวม 5 คำ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.03

3. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ซึ่งใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ มีจำนวนมากกว่า ผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยกลาง

ตาราง 7 คำศัพท์ซึ่งผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ เป็นจำนวนมากกว่า ผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยกลาง

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษา	ร้อยละ
1. พืช-ผัก-ผลไม้-ดอกไม้		1.พลับพลึง	wa:n ¹ son ⁴	23	76.6
			phap ⁴ phing ⁴	7	23.3
5. สถานที่ ที่อยู่อาศัย		ปลัก	buak ¹	28	93.3
			กะ:ง ⁶	2	6.6
6. เครื่องมือ-เครื่องใช้	1	มีนึ่งเล็ก	taŋ ⁵	29	96.6
			ma: ³ naŋ ¹	1	3.3
11.การเรียกชื่อ	3	1.คุณ, แฮอ (สรรพนามที่ 2 ใช้กับคนทั่วไป)	caw ³	22	73.3
			phəŋ ¹	1	3.3
			คำลำดัดญาติ เช่น พี่ เป็นต้น	7	23.3

ตาราง 7 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
		2. เธอ	caw ³	13	43.3
		(สรรพนบุรุษที่ 2 สนิทกันมาก)	mɔ̌ŋ ⁴	9	30
			ชื่อของบุคคลนั้น	8	26.6
		3. เขา	law ⁴	2	6.6
		(สรรพนาม บุรุษที่ 3 สภาพ)	phaŋ ¹	16	53.3
			khaw ⁶	12	40
23. เบ็ดเตล็ด	2	1. แอบซ่อน	sum ¹	2	6.6
			li: ³	23	76.6
			lop ⁶	5	16.6
		2. จมูกแบน	daŋ ¹ mɛ:p ¹	10	33.3
			daŋ ¹ be: ²	9	30
			daŋ ¹ bɛ:n ²	11	36.6

คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ใช้ คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบล ๑ มากกว่าผู้บอกภาษาที่นำ
ภาษาไทยกลางเข้าไปใช้มีจำนวน 8 คำ หรือร้อยละ 1.64 เป็นคำศัพท์ในหมวด พืช-ผัก-ผลไม้,
สถานที่-ที่อยู่อาศัย, เครื่องมือ-เครื่องใช้, การเรียกชื่อ และเบ็ดเตล็ด

4. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ซึ่งใช้ภาษาไทยกลางมีจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้ภาษาถิ่นอื่นๆ

ตาราง 8 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษากลุ่ม 2 ที่ใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าผู้บอกภาษาที่ใช้ภาษาถิ่นอื่นๆ

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
1. พืช-ผัก-ผลไม้- ดอกไม้		1. พัก	kaʔ ¹ to:n ⁵	3	10
			fak ⁴	27	90
		2. ผักตบชวา	phak ⁶ pɔ:t ²	3	10
			phak ⁶ top ⁶	27	90
3. อวัยวะ	2	1. พุง	khi: ² pho:n ¹	1	3.3
			pho:n ¹	1	3.3
			thɔ:ŋ ³	6	20
			thɔ:ŋ ³ nɔ:j ³	1	3.3
			phun ⁴	21	70
		2. ขาอ่อน	kha: ⁶ to:j ¹	3	10
			kha: ⁶ kha:w ⁶	3	10
			kha: ³ ʔɔ:n ⁵	24	80

ตาราง 8 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
4. อาหาร	3	1. ข้าวต้ม	khaw ¹ piak ²	3	10
			kha:w ¹ tom ³	27	90
		2. อาหารเช้า	kha:w ¹ ɲa:j ⁴	2	66
			kha:w ¹ saw ³	28	93.3
		3. เนื้อ	si:n ³	9	30
6. เครื่องมือ- เครื่องใช้	3	1. แก้วน้ำ	co:k ²	9	30
			co:k ²	5	16.6
			ke:w ³	16	53.3
		2. ถังตักน้ำ	khu? ⁴	14	46.6
			than ⁶	16	53.3
		3. กระดาษ	cia ³	3	10
			ka? ¹ da:t ²	27	90
7. เครื่องแต่งตัว	2	1. เสื้อคอกระ เช้า	sia ² ka : le:ŋ ¹	10	33.3
			sia ² to:ŋ ⁵ le:ŋ ¹	1	3.3
			sia ² ka? ¹ po:ŋ ⁵	1	3.3
			sia ² kho: ⁴ kha ¹ saw ³	18	60
		2. ผ้าขาวม้า	phɛ: ⁴ kha ¹ ma: ³	2	6.6
			pha ² khaw ¹ ma: ³	28	93.3

ตาราง 8 (ต่อ)

หมวด	จำนวนคำ	รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษา	ร้อยละ
9. ลำดับญาติ	1	น้องชาย	na: ³ ba:w ⁵	3	10
			kw:ŋ ³ khə:j ⁶	27	90
11. การเรียกชื่อ	1	1. ท่าน	caw ³	6	20
		(สรรพบุรุษที่ 2 ลำดับญาติ เช่น พ่อ, แม่ ใช้กับผู้ใหญ่)	ลำดับญาติ เช่น พ่อ, แม่ ป้า, อา เป็นต้น	24	80
12. การทำงานบ้าน	3	1. ผูก	mat ⁴	10	33.3
			phu:k ²	20	66.6
		2. วางลง	poŋ ¹	2	6.6
			wa:ŋ ⁴ loŋ ⁴	28	93.3
		3. ถ้วน	phan ⁴	9	30
			muan ³	21	70
13. การกลักรรรม	1	ชุด	kon ⁵	3	10
			khut ⁶	27	90
14. ลักษณะของ การพูด	1	พูดหยาบคาย	waw ³ bw: ⁵ muan ²	6	20
			waw ³ na:p ³	24	80

ตาราง 8 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
16.การใช้มือ	2	1. ตัด	bet ^๕	6	20
			dat ^๕	24	80
		2. สวมใส่	nuŋ ¹	3	10
			saj ^๕	27	90
20.อาการที่ใช้ตา	1	พบ	pho: ³	14	46.6
			hen ^๕	16	53.3
21.การกิน การใช้ปาก	1	กัด	khop ^๕	1	3.3
			kat ^๕	29	96.6
23.เบ็ดเตล็ด		1.หัวหน้า	pho: ¹ po: ^๕	1	3.3
			me: ¹ po: ^๕	2	6.6
			to: ¹ ka: n ¹	3	10
			hua ^๕ na: ²	24	80
		2. ลูกน้อง	saʔ ⁴ mun ^๕	3	10
			lu: k ³ ทว: ญ ³	27	90
		3. พุ่มไม้	ʔum ^๕ maj ¹	6	20
			phum ¹ maj ¹	24	80
		4. ยุง	ʔa: k ³	4	13.3
			juŋ ¹	26	86.6

ตาราง 8 (ต่อ)

หมวด	จำนวน คำ	รายการ คำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอก ภาษาใช้	จำนวนผู้บอก ภาษา	ร้อยละ
		5.รินเหล้า	the: ⁴ lin ⁴	6 24	20 80

จากตาราง 5-8 สรุปได้ว่า

1. คำที่ผู้บอกภาษา ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มากกว่าคำศัพท์จากภาษาไทยกลางมีจำนวน 32 คำ มีคำศัพท์ในหมวดต่อไปนี้ คือ หมวด พืช-ผัก-ผลไม้-ดอกไม้ อวัยวะ, อาหาร, สถานที่-ที่อยู่อาศัย, เครื่องมือ-เครื่องใช้, เครื่องแต่งตัว, การเรียกชื่อ, การทำงานบ้าน, การกลักรรรม, การใช้มือ, อาการที่ใช้ตา และเบ็ดเตล็ด
2. คำที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลางมากกว่าคำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มีจำนวน 5 คำ มีคำศัพท์ในหมวดต่อไปนี้ คือ หมวด พืช-ผัก-ผลไม้-ดอกไม้ อวัยวะ, เครื่องแต่งตัว, ลำดับญาติ และการกิน-การใช้ปาก
3. คำที่ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปี ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ มากกว่าภาษาไทยกลาง จำนวน 9 คำ มีคำศัพท์ในหมวดต่อไปนี้ คือ หมวด พืช-ผัก-ผลไม้-ดอกไม้, สถานที่-ที่อยู่อาศัย, เครื่องมือ-เครื่องใช้, การเรียกชื่อ และหมวดเบ็ดเตล็ด
4. คำที่ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปี ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาถิ่นอุบลฯ จำนวน 28 คำ มีคำศัพท์ในหมวดต่อไปนี้ คือ หมวด พืช-ผัก-ผลไม้-ดอกไม้ อวัยวะ, อาหาร, เครื่องมือ-เครื่องใช้, เครื่องแต่งตัว, ลำดับญาติ, การเรียกชื่อ, การทำงานบ้าน, การกลักรรรม, การใช้มือ, อาการที่ใช้ตา, การกิน-การใช้ปาก และเบ็ดเตล็ด
5. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปี ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลางเท่ากับคำศัพท์ภาษาถิ่นมี 1 คำ คือ คำว่า กระบอกตา โดยใช้จำนวนผู้บอกภาษากลุ่มนี้ใช้ภาษาถิ่นเป็นจำนวน 15 คน เท่ากันกับจำนวนผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันที่ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลาง

6. คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสองกลุ่ม ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลางเพียงอย่างเดียว จากการ
ศึกษาข้อมูลที่ได้พบ ปรากฏว่า ผู้บอกภาษาทั้ง 60 คน ใช้ภาษาไทยกลางเหมือนกันหมด
หรือคิดเป็นร้อยละ 100 คำศัพท์เหล่านั้น คือ คำว่า

หน้าต่าง ใช้ว่า na:¹ ta:ŋ⁵

สมุด ใช้ว่า saʔ⁶ mut²

แพะ ใช้ว่า pheʔ⁴

ข. การเปลี่ยนแปลงทางเสียง

จากการศึกษาครั้งพบว่าการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียงที่พอจะแยกประเภทได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ
2. การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ

คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียงที่ศึกษาพบมีรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียงพยัญชนะ

ตาราง 9 คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียงพยัญชนะ

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้	จำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้คำศัพท์			
		กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
1. รักแ้ว	(khi: ²)he: ¹	9	30	-	-
	(khi: ²)le: ¹	-	-	12	40
2. (แข่ง)เรือ	(khe:ŋ ⁵)hia ⁴	30	100	-	-
	(khe:ŋ ⁵)lia ⁴	-	-	30	100
3. รุ่ง	huŋ ³	30	100	-	-
	luŋ ³	-	-	30	100
4. ร่ม	hom ³	3	10	-	-
	lom ⁴	-	-	17	56.6
5. ร่ม	hom ²	3	10	-	-
	lom ¹	-	-	17	56.6
6. รือ	hɿ: ³	2	6.6	-	-
	lɿ: ³	-	-	20	66.6
7. ไม้วาด	maj ³ kuat ²	3	10	-	-
	maj ³ kwa:t ¹	-	-	22	73.3
8. ตาเหล่	ta: ¹ le:w ¹	3	10	-	-
	ta: ¹ le: ¹	-	-	7	23.3
9. อา (น้องชายพ่อ)	ʔa:w ¹	30	100	-	-
	ʔa: ¹	-	-	23	76.6
10. น้อง(ชายของสามี)	ʔa:w ¹	30	100	-	-
	ʔa:	-	-	22	73.3

2. การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ

ตาราง 10 คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงสระ

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้ออกภาษาใช้	จำนวนผู้ออกภาษาที่ใช้คำศัพท์			
		กลุ่ม 1	ร้อยละ	กลุ่ม 2	ร้อยละ
1. สึก	sik ⁶	30	100	-	-
	sik ⁸	-	-	30	100
2. เหว	ʔɛ:w ²	30	100	-	-
	ʔe:w ²	-	-	30	100
3. โถ่ง	ʔɛ:ŋ ⁵	30	100	-	-
	ʔo:ŋ ⁵	-	-	24	80
4. จุ่ม	cam ³	30	100	-	-
	cim ³	-	-	9	30
5. มะเขือ เปราะ	bak ¹ khia(pho:j ⁵)	7	23.3	-	-
	bak ¹ khia ⁶ (poʔ) ¹	-	-	30	100
6. ผีเสื้อ	mɛ:ŋ ⁴ kaʔ ¹ bia ³	6	20	-	-
	mɛ:ŋ ⁴ kaʔ ¹ bia ²	-	-	3	10

จากการศึกษาในครั้งนี้นพบว่า คำที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียงคำศัพท์ จำนวน

16 คำ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.21

บทที่ 4

การวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาถิ่นอุบลฯ

จากผลการศึกษาการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุในภาษาถิ่นอุบลฯ จำนวน 486 คำ นั้น แสดงให้เห็นว่า ภาษาถิ่นอุบลฯ มีการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้คำศัพท์ และการออกเสียงคำศัพท์ แต่การเปลี่ยนแปลงการออกเสียงคำศัพท์นั้นมีน้อยมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเสียงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นยากและต้องใช้เวลา การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ที่พบนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดจากการยืมคำศัพท์มาจากภาษาไทยกลางแล้ว เปลี่ยนเสียงให้เป็นภาษาถิ่นอุบลฯ และจากการศึกษาในครั้งนี้พบที่มีการนำคำศัพท์จากภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ถึง 379 คำ หรือร้อยละ 77.98 ซึ่ง สามารถแยกลักษณะการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

1. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ในภาษาถิ่นอุบลฯ
2. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงด้านการออกเสียงคำศัพท์ในภาษาถิ่นอุบลฯ

1. การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1.1 การเปลี่ยนแปลงโดยการใช้คำศัพท์ใหม่ คำศัพท์ใหม่นั้นเป็นคำที่แปลงมาจากคำศัพท์ภาษาไทยกลาง

1.2 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ

1.3 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำ

1.4 การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์

1.1 การเปลี่ยนแปลงโดยการใช้คำศัพท์ใหม่ การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการยืมคำศัพท์มาจากภาษาไทยกลางแล้วดัดแปลงเสียงให้เป็นภาษาถิ่นอุบลฯ คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ทั้งหมด 279 คำ หรือร้อยละ 73.03

ตาราง 11 การเปลี่ยนแปลงโดยการใช้คำศัพท์ใหม่ การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการยืมคำศัพท์
มาจากภาษาไทยกลางแล้วดัดแปลงเสียงให้เป็นภาษาถิ่นอุบลฯ คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลง
เช่นนี้ มีดังนี้

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
พืช-ผัก-ผลไม้- ดอกไม้	1. ตะไคร้	hua ⁶ siŋ ⁴ khaj ⁴	taʔ ¹ khaj ¹
	2. สะระแหน่	saʔ ⁵ ŋɛʔ ⁴	saʔ ⁵ laʔ ⁴ nɛ: ²
	3. บัวบก	phak ² nɔ:k ²	bua ¹ bok ⁶
	4. กุ๋ยช่าย	phak ² pɛ:n ⁶	kuj ¹ cha:j ¹
	5. มะระ	phak ² saɯ ⁵	maʔ ³ laʔ ¹
	6. น้ำเต้า	bak ¹ na:m ³	na:m ³ taw ³
	7. ทับทิม	bak ¹ phiʔ ⁴ la: ⁴	thap ⁴ thim ⁴
	8. พุดซ้อน	ʔin ³ thaʔ ¹ wa: ⁶	phut ⁴ sɔ:n ³
	9. มะลิ	dɔ:k ² sɔ:n ³	maʔ ³ liʔ ¹
	10. ต้นรัก	kok ⁶ na:m ³ kian ³	ton ³ lak ⁴
	12. บานไม่รู้โรย	sa:m ⁶ pi: ¹	ba:n ¹ maj ¹ lu: ³ lo:j ⁴
	13. พลับพลึง	wa:n ¹ son ⁴	phap ⁴ phi+ŋ ⁴
	14. พัก	ka ʔ ¹ to:n ⁵	fak ⁴
	15. หอม	phak ³ bua ⁵	hɔ:m ⁵
สัตว์	1. ผีเสื้อ	mɛ:ŋ ⁴ kaʔ ¹ bia ³ mɛ:ŋ ⁴ kaʔ ¹ bɿa ³	phi: ⁶ s+a ¹
	2. เขียว	lɛ:w ²	jiaw ¹
	3. ไล่เตียน	khi: ² kaj ⁵ dian ¹	sai ¹ dɿan ²

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	4. ค้างคาว	kia ¹ cia ¹	kha:ŋ ³ kha:w ⁴
	5. ลูกน้ำ	มย:ŋ ⁴ ฏว:ŋ ¹ ฏย:ŋ ¹ มย:ŋ ⁴ kaʔ ¹ dik ⁶ khi: ² thak ⁶ the: ¹	lu:k ³ na:m ³
	6. ลูกอีโต้	huak ³	lu:k ³ ʔw:t ²
	7. หนอน	มย:ŋ ⁴ bong ⁴	nw:n ⁶
	8. พยาธิ	khi: ² kaʔ ¹ tɛ:k ¹	phaʔ ⁴ ja:t ³
3. อวัยวะ	1. ฟัน	khɛ:w ²	fan ⁴
	2. ท้ายทอย	ฏว:n ¹ tr: ⁵ kaʔ ¹ do:n ⁵	tha:j ³ tho:j ⁴
	3. สี่ข้าง	suaŋ ⁵	si: ⁶ kha:ŋ ²
	4. สะตือ	saj ⁶ bɛ: ¹	sa ¹ dɛ: ¹
	5. สายสะตือ	saj ⁶ hɛ: ¹	sa:j ⁶ saʔ ¹ dɛ: ¹
	6. ดี	bi: ¹	di: ¹
	7. พุง	khi: ² pho:n ¹ pho:n ¹ tho:ŋ ³ tho:ŋ ³ nw:j ³	phuŋ ¹
	8. ต้นขา	kok ⁶ kha: ⁶ ŋaw ¹ kha: ⁶ kha: ⁶ to:j ⁵	ton ³ kha: ⁶

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	9. น่อง	bi: ¹ khe:ŋ ²	kw:ŋ ¹
	10. ตาตุ่ม	tum ⁵ mw:ŋ ³	ta: ¹ tum ⁵
		tum ⁵ kh ɔ:ŋ ³	
	11. ร่างกาย	khi:ŋ ⁴	la:ŋ ¹ ka:j ¹
		to: ¹	
อาหาร	1. ส้มตำ	tam ¹ bak ¹ huŋ ¹	som ² tam ¹
	2. ข้าวต้ม	tom ³ khaw ¹ piak ³	khaw ¹ tom ³
	3. เนื้อ	si:n ³	nia ³
สถานที่	1. น้ำครำ	khi: ² si:k ²	na:m ³ kham ¹
	2. ลำธาร	kw:ŋ ⁵	lam ⁴ tha:n ⁴
		huaj ⁴	
	3. ใต้ถุนบ้าน	taʔ ¹ la:ŋ ²	taj ³ thun ⁵
	4. ปะรำ	pha:m ⁶	paʔ ³ lam ⁴
	5. กวน	hon ⁶ tha:ŋ ⁴	thaʔ ¹ non ⁶
		tha:ŋ ⁴	
	6. มุม	ce: ¹	mum ⁴
	7. ไม้กระดาน	pe:n ³	maj ³
	8. ล้าม	tha:n ⁶	suam ²
	9. สะพาน	khua ⁶	saʔ ¹ pha:n ⁴
	10. ปลัก	buak ¹	kw:ŋ ⁶

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	11. เมรุ	kw:ŋ ¹ fɔ:n ⁴	me:n ⁴
	12. กระต้อม	tu:p ²	thiaŋ ¹ kaʔ ¹ thw:m ¹
เครื่องมือ— เครื่องใช้	1. ราน้ำ	ha:ŋ ⁴ lin ⁴ ko:p ²	la:ŋ ⁴ na:m ³
	2. ช้อน	buaŋ ⁵	sw:n ³
	3. แก้ว	toʔ ³ taŋ ⁵	kaw ³ ʔ i: ³
	4. กระจำ	co:ŋ ²	thap ⁶ phi: ⁴
	5. กล้องบุหรี	ʔɛ:p ² ja: ²	kw:ŋ ⁵ buʔ ¹ li: ⁵
	6. ตะแกรง	kaʔ ¹ sw:n ⁴	taʔ ¹ ke:ŋ ¹
	7. หนังสือ	piŋ ³ bɛ:p ²	naŋ ⁶ s+: ⁶
	8. กระจกเงา	wɛ:n ⁶	kaʔ ¹ cok ⁶
	9. เกราะ	kw: ¹ lo: ⁴	kwʔ ⁶
	10. กรรไกร	mi:t ³ tat ⁶	kan ¹ kaj ¹
	11. ชันน้ำ	ʔo: ¹	khan ¹
	12. ชัน	khi: ² si: ⁴	chan ⁴
	13. ยอ	sa ¹ duŋ ³	jo: ⁴
	14. ตะกร้า	kaʔ ¹ ta: ⁵ kaʔ ¹ sa: ¹	taʔ ¹ ka: ³

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	15. ไม้กวาด	fɔːj ⁴	maj ³ kwat ² maj ³ kwa:t ²
	16. พัด	wiː ⁴	phat ⁴
	17. เคียว	kiaw ⁵	khiaw ⁴
	18. เปด	ʔuː ⁵	peː ¹
	19. พูก	sɪa ⁴	thiː ¹ nɔːn ⁴ bɔːn ⁵ nɔːn ⁴
	20. ยาหม่อง	khiː ² phɛːŋ ³	jaː ² mɔːŋ ¹
	21. ดินประสิ่ว	khiː ² kia ¹	din ¹ paʔ ¹ siw ⁶
	22. ดินปืน	mɛː ¹	din ¹ pɪn ¹
	23. ประทัด	kaʔ ¹ pho:k ³	paʔ ¹ that ⁴
	24. ร่ม	khan ⁴ ɲuː ⁴	lom ¹
	25. แก้วน้ำ	cɔːk ²	kɛːw ³
	26. ถังตักน้ำ	khuʔ ⁴	than ⁵
	27. กระดาษ	cia ³	kaʔ ¹ da:t ¹
	28. ม้านั่งเล็ก	tan ⁵ thian ⁶	maː ³ nan ¹
เครื่องแต่งตัว	1. ผ้าเช็ดหน้า	phɛː ⁴ mon ⁴	phaː ² set ⁴ naː ¹
	2. ผ้า	phɛː ⁴	phaː ²
	3. กระดุม	bak ¹ tin ⁵	kaʔ ¹ dum ²
	4. กางเกง	soŋ ²	kaːŋ ¹ keːŋ ¹
	5. กำไลมือ	kɔːŋ ³ khɛːn ⁶	kam ¹ laj ⁴

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	6. ตะกรุด	kaʔ ¹ tut ⁶	taʔ ¹ kut ⁶
	7. ผ้าสไบ	bak ¹ lo:t ² phɛ: ⁴ bian ⁵ pha: ² bian ⁵	pha: ² saʔ ⁴ baj ¹
	8. เข็มขัด	ba: ⁵ ʔɛ:w ²	khem ⁶ khat ⁴
	9. แหวน	pɔ:k ² mɪ: ⁴	wɛ:n ⁶
	10. ผ้าขาวม้า	phɛ: ⁴ a:j ⁴ phɛ: ⁴ ʔi: ⁵ po: ³	pha: ² kha ¹ ma: ³
8. เวลา	ตอนสาย	suaj ⁶	sa:j ⁶
9. ลำดับญาติ	1. พี่ชาย	phi: ¹ ʔa:j ³	phi: ¹ kha:j ⁶
	2. พี่สะใภ้	phi: ¹ na:ŋ ⁴ phi: ¹ ʔ+a:j ³	phi: ³ saʔ ⁴ phaj ³
	3. พี่สาวของสามี	pa: ³	phi: ¹
	4. น้องสาวของ สามี	ʔa: ¹	nɔ:ŋ ³
	5. พี่ชายของสามี	luŋ ⁴	phi: ¹
	6. พี่สาวของ ภรรยา	pa: ³	phi: ¹
	7. พี่ชายของ ภรรยา	luŋ ⁴	phi: ¹
	8. น้องเขย	na: ⁴ ba:w ⁴	nɔ:n ³ kha:j ⁶

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
10. ธรรมชาติ			
11. การเรียกชื่อ	1. หนู, ผม (สรรพนามบุรุษ ที่ 1 ใช้พูดกับ ผู้ใหญ่) 2. ตีจัน (สรรพนามบุรุษ ที่ 1 สำหรับผู้หญิง ใช้เป็นทางการ) 3. ผม (สรรพนามบุรุษ ที่ 1 สำหรับผู้ชาย ใช้เป็นทางการ) 4. ฉัน 5. กระผม, ตีจัน (สรรพนามบุรุษ ที่ 1 พูดกับพระสงฆ์) 6. กู	khɔːj² khɔːj² khɔːj² khɔːj² khaː² nɔːj³ kuː¹ haw⁴	nuː⁶ phom⁶ nuː⁶ phom⁶ khaw⁶ haw⁴ kuː¹ phom⁶ huː⁶ khaw⁶

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	7. เธอ (สรรพนามบุรุษที่ 2 พุดกับเด็ก)	mɛ̃ŋ ⁴ su: ⁶	kwə:ŋ ³ ซื่อ
	8. เธอ	caw ³	khun ⁴
	9. คุณ	phan ¹ caw ³ na:j ⁴	than ¹
	10. คุณ	caw ³	phan ¹
	11. ท่าน (สรรพนามบุรุษที่ 2 พุดกับผู้ใหญ่)	to: ¹ caw ³	phw: ¹ me: ¹
12. การทำงาน บ้าน	1. ปะผ้า	ta:p ¹	paʔ ²
	2. ทอผ้า	tam ⁵ hu:k ⁶	thw: ⁴ pha: ²
	3. ร่องน้ำ	ton ⁵	lo:ŋ ⁴ na:m ³
	4. คลี่	phi: ⁴ ma:j ⁴	khi: ⁴
	5. วัด	thɛ:k ⁴	wat ⁴
	6. ทำงาน	het ⁴ wiak ³	tham ⁴ ɲa:n ⁴
	7. คน (ทำให้เข้ากัน)	khon ⁴	khuk ³
	8. ล้าง	cok ⁶	luan ³

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	9. แม่ (ข้าว)	ma: ¹	sɛ: ⁵
	10. เก็บ	mian ³	kep ⁶
	11. ลับมีด	fon ⁶	lap ⁴
	12. ลับ	fak ⁴	sap ⁶
	13. กรอกน้ำ	ha:j ¹	kw:k ⁶
	14. ให้ (อาหารสัตว์)	kɿa ¹	hai ¹
	15. ปิด	ʔat ⁶	pit ⁶
	16. กวาดบ้าน	pat ⁶ hɿan ⁴	kwa:t ¹ ba:n ³
	17. ดับไฟ	mɔ:t ³	dap ⁶
	18. ชัด	phat ⁶	khat ⁶
		thu: ⁶	
	19. ล้างผ้า	laj ⁴	la:ŋ ³
13. การกลิ้งกรรม	1. ต้อนสัตว์	lat ⁴ laj ¹	tv:n ³ tv:n ³
	2. ดายหญ้า	sia ⁶	tha:ŋ ⁶ da:j ¹
	3. ถอนกล้า	lok ⁴	dok ⁶ thɔ:n ⁶
	4. ตกลา	saj ⁵ bet ⁶	tok ⁶ pa: ¹
	5. สอยผลไม้	tv:j ⁵	sv:j ⁶
	6. ร่มคว้น	ʔu:t ⁶ hom ⁴	lom ⁴

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	7. ข้าวออกรวง	thɔ:k ⁶	khaw ¹ ʔɔ:k ¹ lua ⁴
	8. ดักสัตว์	ha:ŋ ⁶	cap ⁶
	9. เผา (ไร่)	cu:t ²	phaw ⁶
14. ลักษณะการพูด	1. สิ่งเสียงดัง	sɛ:w ⁴	siaŋ ⁶ dan ¹ hɔ:ŋ ³
	2. ทะเลาะ	phit ⁴ kan ¹ thiaŋ ⁶ kan ¹	waw ³ hɛ:ŋ ⁴ tha ⁴ lo ⁴
	3. บ่น	com ⁵	bon ⁵
	4. นินทา	waw ³ phɪ:n ³	nin ³ tha: ⁴
	5. กระซิบ	sim ⁴ sam ¹	ka ⁴ sip ⁴
	6. ดุ	ha:j ³	da: ⁵ du ¹
	7. ซัก	sw: ¹	sak ⁴ tha:m ⁶
	8. แย้ง	pw:j ³	sɛ:ŋ ⁵ chɛ:ŋ ¹
	9. พ้อง	sw: ⁵	fɔ:ŋ ³
	10. พูดเบา ๆ (ไม่สยาย)	pa:k ² fa:w ¹	waw ³ khɔ:j ¹

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
15. อารมณ์- ความรู้สึก	1. โหมโห	su:n ⁶ min ⁶	mo: ⁴ ho: ⁶
	2. หวง	phɛ:ŋ ⁴	huan ⁴ khi: ² thi: ⁵
	3. เปื้อ	pə:t ²	seŋ ⁴ bja ⁵
	4. ประหลาดใจ	ŋit ⁴	paʔ:la: ³ tʃhaj ¹
	5. งอแง	khi: ² haj ²	laŋ ⁴ khat ⁶ ŋw: ⁴ ŋɛ: ⁴
	6. ทิว	ja:k ³	hiw ⁶
16. การใช้มือ	1. ดัด (ทำให้ตรง)	bet ⁶	dat ⁶
	2. พัน (ทำให้ทื่อ)	bak ⁶	fan ⁶
	3. จิกจี้	niŋ ² niŋ ² nɔ:j ³	cak ⁶ kaʔ ¹ ci: ³
	4. ชวน	khu:t ³	khuan ⁵
	5. คว่ำ	sa:w ⁴	khwa: ³
	6. สลัด	sit ⁴ san ⁵	saʔ ⁴ lat ⁶
	7. จุ่ม	cam ³	cim ³

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	8. สกิด	khit ⁴	saʔ ⁴ kit ⁶
		khuak ¹	
	9. ขมวด	khɔ:t ⁶	kw: ³
			khaʔ ¹ muat ³
	10. กระตุก	thok ⁴	dɨŋ ¹
		sa:k ³	kaʔ ¹ tuk ⁶
	11. ร้าวง	fɔ:n ³	lam ⁴
	12. แย้ง	ɰa:t ³	jɛ:ŋ ¹
	13. คั่น	sɔ:k ⁴	khon ³
	14. ผลัก	suk ⁴	phak ⁶
	15. รื้อ	ma:ŋ ³	lɨ: ³
		hɨ: ³	
	16. ลาก	kɛ: ⁵	la:k ³
	17. ขโมย	lak ⁴	khaʔ ¹ mo:j ⁴
	18. ขยี้ม	ɰum ¹	khaʔ ¹ jum ³
	19. ฉีก	si:k ²	chi:k ²
	20. จัด	ɰaj ⁴	ɰat ⁴
	21. ผูก	mat ⁴	phu:k ²
	22. ม้วน	kw: ³	muan ³
		phan ⁴	
	23. ยกลง	poŋ ¹	jok ⁴ loŋ ⁴
	24. ขุด	kon ⁵	khut ⁶

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	25.สวม	nun ¹	saj ⁵
	26.ครอบ	num ⁴	pit ⁶ khw:p ³
	27.ปิด (ผ้า)	pan ³	bit ⁶
	28.พลิก (กลับด้าน)	pin ³	kap ⁶ phik ⁴
	29.เชื่อม (ทำให้ติดกัน)	co:t ²	to: ⁵ chiam ¹
	30.ประคอง	co:m ¹	jok ⁴ khin ⁶ paʔ ¹ khw:ŋ ⁴
	31.คาด (ผ้า)	khian ⁴	kha:t ³ mat ³
	32.ซ่อน	tho:n ⁴	so:n ³ kan ¹
17.สุขภาพ	1. แปรังพัน	si: ⁴ khe:w ¹	pe:ŋ ¹ fan ⁴
	2.แท้ง	lu: ⁶	thε:ŋ ¹
	3.รักษา	pua ¹	lak ⁴ sa: ⁶
	4.ท้องอืด	ŋin ¹	tho:ŋ ³ ʔ t:t ²
	5. ท้องร่วง	tha:j ⁵ tho:ŋ ³	tho:ŋ ³ luang ¹
	6. เป็นหมัน	sut ⁶	man ²
	7.ทุเลา	suan ⁵	khaj ⁴ ne: ¹ thuʔ ¹ law ⁴

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	8. กลัดหนอง	hom ⁶ ɲw:ŋ ²	pʰaj ⁵
	9. สูดน้ำมูก	sɿ:p ⁶ khi: ² mu:k ³	su:t ² na:m ³ mu:k ³
	10. พันหลอ	khɛ:w ¹ wɔ:ŋ ¹	fan ⁴ lɔ: ⁶
	11. พันผุ	khɛw ¹ khɛ: ⁴ mɛ: ⁴	fan ⁴ phu ⁶
		khɛ:w ¹ mɛ:ŋ ⁴	
	12. พันหัก	khɛ:w ¹ lɔ:n ²	fan ⁴ hak ⁴
	13. คัดจุมูก	tan ¹ dan ¹	khat ⁴ caʔ ¹ mu:k ²
	14. เป็นเหน็บ	kiaw ⁵ kin ⁵	pen ¹ nep ⁶
		min ⁴	
	15. คลื่นไล่	phuan ⁴ tho:ŋ ³	khɿ:n ² saj ³
		pun ³ tho:ŋ ³	
	16. ลมพิษ	mot ⁴ ma:n ¹	lom ⁴ phit ⁴
	17. มีท้อง	ma:n ⁴	tho:ŋ ³
		mi: ⁴ lu:k ³	
18. พิธีกรรม	1. บนบาน	ba: ²	bon ¹
	2. แต่งงาน	kin ¹ dɔ:ŋ ¹	ɿɛ:ŋ ⁵ ŋa:n ⁴
		ʔaw ¹ phua ⁶ ʔaw ¹ mia ⁴	
	3. สวดศพ	ŋan ⁴ hɿan ⁴ di: ¹	suat ² sop ⁶
	4. ฉลอง	ŋan ⁴	chaʔ ¹ lɔ:ŋ ⁶

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
19. การเคลื่อนไหว			
20. อาการที่ใช้ตา	1. ชำเลียง 2. เล็ง 3. แอบดู 4. เขม่นตา 5. ส่องกระจก 6. พย	sin ¹ ta: ¹ nɛ: ⁴ cɔ:p ² ta: ¹ saʔ ⁴ men ⁵ nɛ:ŋ ⁴ wɛ:n ¹ phɔ: ³	cham ⁴ lian ⁴ leŋ ⁴ ʔɛ:p ² baŋ ⁵ ʔɛ:p ² du: ¹ khaʔ ¹ men ⁵ ta: ¹ baŋ ⁵ sɔ:ŋ ⁵ kaʔ ¹ cɔk ⁶ hen ⁶
21. การกิน- การใช้ปาก	1. กัด 2. ยิงฟัน 3. ฟันน้ำ 4. (แมลง) ต่อย 5. แทะ 6. (ข้าว) ติดคอ 7. จีบ	khop ⁶ jin ⁴ khe:w ¹ phu:t ³ phiw ⁶ to:t ⁴ hɛ:n ¹ khe:n ³ cɛʔ ⁶	kat ⁶ jin ⁴ fan ⁴ phon ¹ tɔ:j ⁵ kat ⁶ thɛ: ⁴ kha: ⁴ khɔ: ⁴ cip ⁶

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
22.อุปนิสัย	1. ชยัน	du: ⁶	khaʔ ¹ jan ⁶
	2. ชน	di: ³	son ⁴
	3. ชีแย	khi: ² haj ²	ʔɛ:w ⁵
		khi: ² ɲo:j ¹	
23. เบ็ดเตล็ด	1. ศพ	khon ⁴ ta:j ¹	sop ⁶
	2. ผุ่น	khi: ² ɲaj ⁶	fun ⁵
	3. อาหารสัตว์	ɲia ¹	ʔa: ¹ ha:n ⁶ sat ⁶
	4. เฉร	cua ¹	ne:n ⁴
	5. เด็กวัด	saŋ ⁶ ka ¹ li: ⁴	dek ² wat ⁴
	6. ไช้แมลงวัน	khi: ² khaj ⁵ kha:ŋ ⁶	khaj ⁵ mɛ:ŋ ⁴ wan ⁴
	7. แผล	ba:t ²	phɛ: ⁶
	8. เหยื่อ	hia ¹	ɲia ¹
	9. งาน	wiak ³	ɲa:n ⁴
	10. ชยะ	khi: ² fɔ:j ⁴	khaʔ ¹ jaʔ ¹
	11. ยี่สิบ	sa:w ⁴	ji: ¹ sip ⁶
	12. เสมหะ	khi: ² kaʔ ¹ tha: ¹	sam ⁶ haʔ ⁶
	13. แบ่งไว้	coŋ ⁵	bɛ:ŋ ⁵
		pan ¹	
	14. (ผลไม้) ร่วง	ɲuaŋ ⁵	luaŋ ¹
	15. กั้น	kaŋ ³	kan ³
	16. ทับ	teŋ ¹	thap ⁴

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	17.แกม	tɕi:m ⁵	thɕi:m ⁶
	18.ขาดทุน	lup ⁴	kha:t ² thun ⁶
	19.พาด	ka:j ⁵	pha:t ³
	20.ประหยัด	jɔ:m ²	paʔ ¹ jat ³
		phɛ:ŋ ⁴	
	21.เอียง	ŋiaŋ ¹	ʔiaŋ ¹
		saʔ ⁴ khɛ:ŋ ⁴	
	22.เคลิ้มหลับ	sɿap ⁴	kha:m ³
	23.บวบ	bum ³	bup ⁶
	24.ชน	tam ¹	son ¹
			chon ⁴
	25.ตาม	nam ⁴	ta:m ¹
	26.สะดุ้ง	tɕi:n ⁵	saʔ ⁴ duŋ ³
		saʔ ⁴ da:t ⁶	
	27.ทิ้ง	thim ³	thiŋ ²
	28.กระเด็น	fɔŋ ¹	kaʔ ¹ den ²
	29.พริกหน้า	to:t ² ŋaw ⁴	phaʔ ⁴ ŋok ⁴ hua ⁶
			phaʔ ⁴ jak ⁴ na: ²
	30.จวด (แห้ง)	bok ⁶	hɛ:ŋ ²
			huat ³
	31.(ปลา) ผุด	bɔ:n ³	phut ⁶
	32.เช็ดหน้า	bɔ:t ²	chat ² ma: ²

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	33. ทุ	tu: ³	thu: ¹
		pu: ³	
	34. เตือด	fot ⁴	d̥iat ²
	35. (แดด) ครึม	bot ⁶	khɛm ³
	36. ซ้า	don ¹	sa: ¹
			na:n ⁴
	37. เจียบ	mit ⁴	ɲiap ³
	38. รืบ	fa:w ³	li:p ³
	39. เร้ว	waj ⁴	lew ⁴
	40. ชื่น	ci:n ³	chi:n ³
		sum ⁵	
	41. ชื่น	khɛ:n ²	khon ²
		khun ¹	
	42. ฉลาด	hua ⁶ di: ¹	chaʔ ⁴ la:t ⁴
	43. (ผลไม้) เน่า	pen ¹ mɛ:ŋ ⁴	naw ¹
			thi:k ⁶ coʔ ¹
	44. ชื่นสนิม	khaw ¹ khi: ² mianɣ ¹	khin ² saʔ ⁴ nim ⁴
	45. (ท่าย) แม่น	khiw ¹	mɛ:n ¹
	46. จมูกโค้ง	daŋ ¹ mo: ⁴	caʔ ¹ mu:k ³ do:ŋ ⁵
	47. (ผ้า) หมาด	maŋ ¹	ma:t ³
	48. ชื่น	ʔo:k ² het ⁶	khin ² la: ⁴

ตาราง 11 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	49. สนิมสนม	hak ⁴ kan ¹ kɛ:n ⁵ khun ³	sa? ⁴ nit ⁴
	50. ถีบ	tham ⁴ jan ⁴ te? ¹	thi:p ¹
	51. พึงเกาะกะ	sa? ⁵	thim ⁴ thua ⁶ thim ⁴ ke? ¹ ka? ¹
	52. รินน้ำ	tho:k ²	lin ⁴ the: ⁴
	53. รินเหล้า	ja:j ¹ tho:k ²	lin ⁴ the: ⁴
	54. ข่อน	sum ¹ li: ³	lop ⁶
	55. ยุง	ja:k ³	jug ¹
	56. หัวใจ	pho: ¹ po: ⁵ mɛ: ¹ po: ⁵	to: ¹ ka:n ¹ hua ⁶ na: ²

1.2 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ เป็นการเปลี่ยนแปลง คำศัพท์เดิมที่มี
 พยางค์หน้าหรือส่วนหน้าของคำเหมือนภาษาไทยกลาง แต่พยางค์หลัง หรือ ส่วนหลังของคำแตกต่าง
 จากภาษาไทยกลางให้เป็นส่วนหลังนั้นเหมือนกับคำศัพท์จากภาษาไทยกลาง มีจำนวน 62
 คำ หรือร้อยละ 16.23

ตาราง 12 คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำเป็นคำศัพท์ที่มี 2 พยางค์ขึ้นไป
แต่ส่วนหลังของคำแตกต่างจากคำศัพท์ในภาษาไทย จึงมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลัง

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
1. พืช-ผัก-ผลไม้- ดอกไม้	1. ตำลึง	tam ³ nin ⁴	tam ³ liŋ ⁴
	2. มะเขือเปราะ	bak ² khia ⁶ pho:j ⁵	bak ² khia ⁶ pɔʔ ¹
	3. แตงไทย	tɛ:ŋ ¹ kiŋ ¹ tɛ:ŋ ¹ ciŋ ¹	tɛ:ŋ ¹ thaj ⁴
	4. มันเทศ	man ⁴ kɛ:w ¹	man ⁴ the:t ³
	5. มันแกว	man ⁴ saʔ ⁴ phaw ⁴	man ⁴ kɛ:w ¹
	6. ถั่วลิสง	thua ⁵ din ¹	thua ⁵ liʔ ⁴ soŋ ⁶
	7. ดอกลั่นทม	dɔ:k ² cam ¹ pa: ¹	dɔ:k ² lan ¹ thom ⁴
	8. ดอกเฟื่องฟ้า	dɔ:k ² ka ¹ da:t ²	dɔ:k ² fiaŋ ¹ fa: ³
	9. ผักตบชวา	phak ⁶ pɔ:t ²	phak ⁶ top ⁶
2. สัตว์	1. แมลงหวี่	mɛ:ŋ ⁴ mi: ¹	mɛ:ŋ ⁴ wi: ¹
	2. แมลงปอ	mɛ:ŋ ⁴ ka ¹ so: ² mɛ:ŋ ⁴ hua ⁶ kho: ¹	mɛ:ŋ ⁴ pɔ: ¹
	3. งูสามเหลี่ยม	ŋu: ⁴ tham ⁴ tha:n ⁴	ŋu: ⁴ sa:m ⁶ liam ¹
	4. แมลงป่อง	mɛ:ŋ ⁴ ŋɔ:t ² mɛ:ŋ ⁴ ŋaw ⁴	mɛ:ŋ ⁴ pɔ:ŋ ⁵

ตาราง 12 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
3.อวัยวะ	1. สันเท้า	son ² nɔːŋ ¹ son ² ti:n ¹	son ² thaw ³
	2. ขาอ่อน	kha: ⁶ suaɯ ³ kha: ⁶ khaw ⁶	kha: ⁶ ɔːn ⁵
4.อาหาร	1.ขนมเทียน	khaʔ ² nom ⁶ mok ⁴	khaʔ ² nom ⁶ thian ⁴
	2.อาหารเช้า	khaw ¹ ŋa:j ⁴	khaw ¹ saw ³
	3.อาหารเที่ยง	khaw ¹ suaɯ ⁶	khaw ¹ thiaŋ ¹
	4.ข้าวต้ม	khaw ¹ piak ¹	khaw ¹ tom ³
5.สถานที่	-บ้าน	na:m ² han ⁶ ta:¹ kaj ¹	na:m ² won ⁴
6.เครื่องมือ- เครื่องใช้	1.มีดโกน	mi:t ³ the: ⁶	mi:t ³ ko:n ¹
	2. สีย้อมผ้า	si: ⁵ saʔ ⁴ wan ²	si: ⁵ jɔːm ² pha: ²
	3. ใต้	khi: ² kaʔ ¹ bɔːŋ ²	khi: ² taj ³
7.เครื่องแต่งตัว	-เสื้อคอกระเช้า	sɿa ² kaʔ ¹ le:ŋ ¹	sɿa ² to:ŋ ⁵ le:ŋ ¹
		sɿa ² hɔːj ¹	sɿa ² kaʔ ¹ po:ŋ ⁵
			sɿa ² khɔ: ⁴ ka ¹ saw ³

ตาราง 12 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
9. ลำดับญาติ	1. ลูกคนโต	lu:k ³ kok ⁶	lu:k ³ phu: ² ɲaj ¹
	2. แม่เลี้ยง	mɛ: ¹ na: ³	mɛ: ¹ lian ³
	3. พ่อหม้าย (หย่า)	pho: ¹ ha:ɲ ³	pho: ¹ ma:j ¹
	4. แม่หม้าย (หย่า)	mɛ: ¹ ha:ɲ ³	mɛ: ¹ ma:j ¹
10. ธรรมชาติ	1. ไฟแลบ	fa: ³ liam ¹ fa: ³ liam ¹	fa: ³ lɛ:p ³
	2. น้ำค้าง	na:m ² mɔ:k ³	na:m ² kha:ɲ ¹
14. ลักษณะการพูด	1. พูดลักลอก	waw ² pin ³	waw ² bɔ: ⁵ cin ¹
	2. พูดติดอ่าง	waw ² kha:ɲ ¹	waw ² tit ¹ ʔa:ɲ ⁵
	3. พูดไม่ชัด	waw ² bɔ: ⁵ tho:ɲ ²	waw ² bɔ: ⁵ chat ⁴
	4. พูดหยายคาย	waw ² phaʔ ⁴	waw ² ɲa:p ³
17. สุขภาพ	1. ขาเคล็ด	kha: ⁶ khon ¹	kha: ⁶ khet ⁴
		kha: ⁶ lot ¹	
	2. ขาเขย	kha: ⁶ jek ⁴	kha: ⁶ khaʔ ¹ jek ³
		kha: ⁶ jɛ:ɲ ⁴	
	3. พั่นผุ	khɛ:w ¹ khɛ: ⁴ mɛ: ⁴	khɛ:w ¹ naw ¹
		khɛ:w ¹ mɛ:ɲ ⁴	khɛ:w ¹ phuʔ ⁶

ตาราง 12 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
	4. พันหัก	khɛ:w ¹ lɔ:n ²	khɛ:w ¹ hak ⁶
	5. เป็นง่อย	pen ¹ lɔ:j ¹	pen ¹ ɣɔ:j ¹
	6. หน้าซัด	na: ¹ la: ¹	ha: ¹ kha:w ⁶ na: ¹ si:t ³
	7. คิ้วบุด	khiw ² bwam ¹ khiw ² po: ¹ khiw ² khaj ⁵	khiw ² pu:t ²
	8. ขาด้าน	kha: ⁶ kut ⁶ kha: ⁶ kun ³ kha: ⁶ kin ³	kha: ⁶ duan ³ kha:w ¹ kha:t ²
	9. ปากแห้ง	pa:k ² wi:k ³ pa:k ² wa:k ³	pa:k ² wɛ:ɣ ¹
	10. ตาเหล่	ta: ¹ khe: ⁶ ta: ¹ siɑŋ ¹ ta: ¹ liw ¹	ta: ¹ le: ¹
18. พิธีกรรม	- ดูหมิ่น	du: ¹ mɔ: ⁴	du: ¹ mɔ: ²
19. การเคลื่อนไหว	1. แข่งเรือ	khɛ:ɣ ⁵ hɪa ⁴	khɛ:ɣ ⁵ lɪa ⁴
	2. ทำงาน	het ⁴ wiak ³	het ⁴ ɣa:n ⁴
	3. ไปเยี่ยม	paj ¹ ja:m ⁴	paj ¹ bɔŋ ⁵ paj ¹ jiam ¹

ตาราง 12 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
22. อุปนิสัย	1. ขี้แย	khi: ² haj ² khi: ² mo:j ¹	khi: ² je: ⁶
	2. ขี้เมา	khi: ² law ¹	khi: ² maw ⁴
23. เบ็ดเตล็ด	1. ของฟาก	khɔ: ⁶ tɔ:n ³	khɔ: ⁶ fa:k ²
	2. ของแท้	khɔ: ⁶ di: ¹	khɔ: ⁶ thɛ: ⁶
		khɔ: ⁶ ʔi: ¹ li: ⁶	khɔ: ⁶ ciŋ ¹
	3. ขิ้นสนิม	khɪn ² khi: ² miang ¹	khɪn ² saʔ ¹ nim ⁴
	4. จมูกโด่ง	daŋ ¹ mo: ⁴	daŋ ¹ do:ŋ ⁵
	5. หมอดู	mo: ⁶ mo: ⁴	mo: ⁶ du: ¹
	6. ผักขี้	phak ⁶ buap ²	phak ⁶ sam ³
	7. หน้าบึ้ง	na: ¹ bu:t ²	na: ¹ biŋ ³
	8. ผมหยิก	phom ⁶ jɔ: ⁶ phom ⁶ ku:t ²	phom ⁶ jik ¹
	9. หัวเราะเยาะ	hua ⁶ khuan ⁴	kua ⁶ lo: ⁴ hua ⁶ loʔ ¹ joʔ ¹
	10. หัวหน้า	hua ⁶ po: ⁵	hua ⁶ na: ¹
	11. ลูกน้อง	lu:k ³ le:ŋ ¹	lu:k ³ no:ŋ ³
	12. จมูกแบน	daŋ ¹ me:p ¹ daŋ ¹ be: ³	daŋ ¹ be:n ²

1.3 การเปลี่ยนแปลงส่วนหน้า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ที่มีตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป ซึ่งพยางค์แรกของคำศัพท์นี้ออกเสียงแตกต่างกับคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง แต่พยางค์ส่วนหลังออกเสียงใกล้เคียงกับคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าเพื่อให้ตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์ภาษาไทยกลาง คำศัพท์ในกลุ่มนี้มี 35 คำ หรือร้อยละ 9.16

ตาราง 13 คำศัพท์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำ เป็นคำศัพท์ที่มีตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป พยางค์หน้าออกเสียงต่างจากภาษาไทยกลาง ซึ่งเปลี่ยนเพื่อให้ตรงกับเสียงในภาษาไทยกลาง

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
2.สัตว์	-กิ้งกือ	bon ³ ki: ¹	kin ³ ki: ¹
3.อวัยวะ	1. กระบอกตา	baw ³ ta: ¹	ka ¹ bɔ:k ¹ ta: ¹
		ba:ŋ ³ ta: ¹	
		khum ⁶ ta: ¹	
		ka ¹ bo:ŋ ¹ ta: ¹	
		ka ¹ bo:m ⁴ ta: ¹	
	2. รักแร้	khi: ² he: ¹	lak ⁴ le: ¹
		khi: ² le: ¹	
		taʔ ¹ le: ¹	
	3. ต้นขา	ŋaw ¹ kha: ⁶	ton ³ kha: ⁶
		kok ⁶ kha: ⁶	
	4. สะโพก	kaʔ ¹ pho:k ³	saʔ ⁵ pho:k ³
			taʔ ¹ pho:k ³

ตาราง 13 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
4.อาหาร	-เคบหมู	ka:k ¹ mu: ⁶ khiap ¹ mu: ⁶	khɛ:p ³ mu: ⁶
5.สถานที่	1. ขึ้นบันได	lu:k ³ khan ⁴ daj ¹	khan ¹ ban ¹ daj ¹
	2. ประตู	phak ⁵ tu: ¹	paʔ ³ tu: ¹
	3. ลานบ้าน	dɔŋ ⁵ ba:n ³	la:n ⁴ ba:n ³
	4. บันได	khan ⁴ daj ¹	ban ¹ daj ¹
6. เครื่องมือ- เครื่องใช้	1. กล้องถ่ายรูป	ʔɛ:p ² ja: ²	sɔ:ŋ ⁴ ja: ²
	2. สีย้อมผ้า	na:m ² jɔ:m ²	si: ⁵ jɔ:m ² pha: ²
7. เครื่องแต่งตัว	-ผ้าขาวม้า	phɛ: ⁴ kha ¹ ma: ³	pha: ² kha ¹ ma: ³
8. เวลา	-ตอนเช้า	ʔa:m ⁴ saw ³	tɔ:n ¹ saw ³ mɛ: ³ saw ³
12. การทำงาน บ้าน	1. เย็บผ้า	ʔip ⁴ pha: ²	jep ⁴ pha: ²
	2. ซักผ้า	ʔɔ:ŋ ¹ pha: ² thu: ⁶ pha: ²	khaʔ ¹ ji: ³ pha: ²
	3. กวาดบ้าน	pat ⁶ hɛan ⁴	kuat ¹ hɛan ⁴

ตาราง 13 (ต่อ)

หมวด	รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
16. การใช้มือ	1. ล้างหน้า	suaj ⁵ na: ²	la:ŋ ³ na: ¹
	2. เจาะหู	bw:ŋ ⁵ hu: ⁶	cw? ⁶ hu: ⁶
		si: ⁴ hu: ⁶	
17. สุขภาพ	1. สูดน้ำมูก	sɨ:p ⁶ khi: ² mu:k ³	su:t ² khi: ² mu:k ³
	2. คลอดลูก	?w:k ¹ lu:k ³	khw: ³ lu:k ³
	3. ขวดท้อง	cep ⁶ tho:ŋ ³	puat ² tho:ŋ ³
	4. แผลกลัดหนอง	phɛ: ² hom ⁶ nɔ:ŋ ²	phɛ: ² pen ¹ nɔ:ŋ ²
19. การเคลื่อนไหว	1. ว่ายหน้า	lw:j ⁴ na:m ²	wa:j ¹ na:m ²
	2. โพล่หน้า	pɔ:n ⁵ na: ¹	pho: ⁵ na: ¹
	3. ดำน้ำ	mut ⁴ na:m ²	dam ¹ na:m ²
	4. พยักหน้า	ŋɨk ⁴ hua ⁶	pha? ¹ ŋok ⁴ hua ⁶
20. การใช้ตา	1. ถลึงตา	kin ³ ta: ¹	liak ⁶ ta: ¹
	2. ยักคิ้ว	ŋɨk ⁴ khiw ¹	jak ⁴ khiw ¹
		ti: ¹ khiw ¹	
23. เบ็ดเตล็ด	1. กิ่งไม้	ŋa: ¹ maj ¹	kin ⁵ maj ¹
	2. พุ่มไม้	?um ⁵ maj ¹	phum ¹ maj ¹
	3. ฉลาด	sa? ⁴ la:t ⁴	cha? ⁴ la:t ⁴
	4. หินน้ำ	pin ¹ na: ¹	han ⁶ na: ¹

1.4 การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ซึ่งเดิมในภาษากันมีเพียง 2 พยางค์ แต่คำศัพท์ในภาษาไทยกลางมี 3 พยางค์ จึงเกิดการเติมพยางค์กลางเข้าไปเพื่อให้ตรงกับภาษาไทยกลางมี 2 คำหรือร้อยละ 0.52 ดังนี้

น้องสะไ้ เดิมใช้ $no:ŋ^3 \text{ phaj}^1$ เปลี่ยนเป็น $no:ŋ^3 \text{ sa}^5 \text{ phaj}^1$

ลูกสะไ้ เดิมใช้ $lu:k^3 \text{ phaj}^1$ เปลี่ยนเป็น $lu:k^3 \text{ sa}^5 \text{ phaj}^1$

นอกจากนี้ยังพบว่าคำศัพท์บางคำมีการเปลี่ยนแปลง หลายลักษณะ โดยแยกออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. คำศัพท์ที่มีการใช้คำศัพท์คำเดียวแล้วเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ
2. คำศัพท์ที่มีการใช้คำศัพท์หลายคำจึงมีการเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คำศัพท์ที่มีการใช้คำศัพท์คำเดียว แล้วเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ

ตาราง 14 คำศัพท์ที่มีการใช้คำศัพท์คำเดียวแล้วเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ

รายการ คำศัพท์	คำศัพท์เดิม	ลักษณะการเปลี่ยนแปลง		
		การใช้คำศัพท์ใหม่	การเปลี่ยนแปลง ส่วนหลัง	การเปลี่ยนแปลง ส่วนหน้า
1. ลูกน้ำ	mɛ:ŋ ⁴ ŋw:ŋ ¹ ŋɛ:ŋ ¹	lu:k ³ nam ³	mɛ:ŋ ⁴ kaʔ ¹ dik ¹	-
2. กล้องบุหรี	ʔɛ:p ² ja: ²	kw:ŋ ⁵ buʔ ¹ li: ⁵	-	sw:ŋ ⁴ ja: ²
3. ทำงาน	het ⁴ wiak ³	tham ⁴ ŋa:n ⁴	het ⁴ ŋa:n ⁴	-
4. กวาดบ้าน	pat ⁶ hian ⁴	kuat ¹ ba:n ³	-	kuat ¹ hian ⁴
5. สูดน้ำมูก	si:p ⁶ khi: ² mu:k ³	su:t ² na:m ³ mu:k ³	-	su:t ² khi: ² mu:k ³
6. แผลกลัด หนอง	hom ⁶ nɔw:ŋ ²	pɿaj ⁵	-	pen ¹ nɔw:ŋ ²
7. จมูกโด่ง	daŋ ¹ mo: ⁴	caʔ ¹ mu:k ³ do:ŋ ⁵	daŋ ¹ do:ŋ ⁵	-

2. คำศัพท์ที่มีการใช้คำศัพท์หลายคำ จึงมีการเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ

ตาราง 15 คำศัพท์การใช้คำศัพท์หลายคำ จึงมีการเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ

รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	ลักษณะการเปลี่ยนแปลง			
		ใช้คำศัพท์ใหม่	การเปลี่ยนแปลงส่วนหน้า	การเปลี่ยนแปลงส่วนหลัง	การเพิ่มพยางค์
1. ชาวตม	tom ³ khaw ¹ piak ³	khaw ¹ tom ³	-	-	-
2. สิบอแป	khaw ¹ piak ³ na:m ² jw:m ²	- si: ⁵ jw:m ² pha ²	khaw ¹ tom ³ -	- -	- -
3. ผ่าขวามา	si: ⁵ sa ⁴ wan ² si: ⁵ jw:m ² phɛ: ⁴ la:j ⁴ phɛ: ⁴ pi: ⁵ po: ³ phɛ: ⁴ kha ¹ ma: ³ khi: ² haj ² khi: ² jo:j ¹ khɛ:w ¹ khɛ: ⁴ mɛ: ⁴ khɛ:w ¹ mɛ: ⁴ ɲ ⁴ khɛ:w ¹ lɔ:n ² khɛ:w ¹ hak ⁶	- - pha: ² kha ¹ ma: ³ pha: ² kha ¹ ma: ³ - ?ɛ:w ⁵ - fan ⁴ phu ⁶ - fan ⁴ hak ⁶ -	si: ⁵ jw:m ² pha: ² - - - - - - - khi: ² jɛ: ⁶ - khɛ:w ¹ phu ⁶ ɲ ⁶ - fan ⁴ hak ⁶	- - - - - - - - - - - -	- - - - si: ⁵ jw:m ² pha: ² - - - - - - - -
4. ทุบ					
5. พัง					
6. พัง					

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	ลักษณะการเปลี่ยนแปลง			
		ใช้คำศัพท์ใหม่	การเปลี่ยนแปลงส่วนหน้า	การเปลี่ยนแปลงส่วนหลัง	การเพิ่มพยางค์
7. หันหน้า	๓ ๑: k pin ¹ na: ¹	๑ han ^๑ na: ¹	-	han ^๑ na: ¹	-
8. พยักหน้า	๓ ๑: t ^๒ ๑aw ^๔ ๑ ^๔ k ^๔ hua ^๔	๑ pha ^๔ jak ^๔ na: ¹	-	han ^๑ na: ¹	-
9. ชนลิ้น	๑ ๑haw ^๑ khi: ^๒ miaŋ ¹ ๑ ^๒ khi: ^๒ miaŋ ¹	๑ - ๑ ^๒ khi: ^๒ sa ¹ nim ^๔	-	pha ^๔ ๑ok ^๔ hua	-
10. ฉลาด	๑ ๑ ^๑ di: ¹ ๑ ^๑ la:t ^๔	๑ - ๑ ^๔ la:t ^๔	๑ ^๒ sa ¹ nim ^๔	-	-
11. หัวหนา	๑ ๑ ^๑ po: ^๕ ๑ ^๑ po: ^๕ ๑ ^๑ po: ^๕ ๑ ^๑ mun ^๑ ๑ ^๑ le:ŋ ¹	๑ to: ¹ ka:n ¹ ๑ ^๑ na: ¹ - ๑ ^๑ ๑w:ŋ ^๑ -	-	๑a ^๑ la:t ^๔	-
12. สูงผ่อง			๑ ^๑ ๑na: ¹	-	-
			๑ ^๑ ๑w:ŋ ^๑	-	-

2. การเปลี่ยนแปลงทางเสียง

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางเสียงมีน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้คำศัพท์แยกลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่พบมีดังนี้

2.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น

ข. การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้าย

2.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ

2.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ

ก. การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น มีดังนี้

1) เปลี่ยนจากเสียง [h] เป็น [l] ตัวอย่างคำศัพท์

(khi: ²)he:	(khi: ²)le: ¹	รักแร้
hɨ: ⁴	lɨ: ⁴	เรือ
huŋ ³	luŋ ³	รู้ง
hom ⁴	lom ⁴	รม (ไฟ)
hom ²	lom ¹	ร่ม
hi: ³	li: ³	เรือ

2) มีเสียง [k-] เพิ่มขึ้น ตัวอย่างคำศัพท์

maŋ ³ kuat ²	maŋ ³ kwat ³	ไม้กวาด
kuak ¹	kwuak ⁶	กวัก (มือ)

ข. การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้าย พบว่า มีการตัดเสียง

[-w] ทั้ง ตัวอย่างคำศัพท์

ta: ¹ le:w ¹	t: ¹ le: ¹	ตาเหล่
ʔa:w ¹	ʔa: ¹	น้องชายพ่อ
ʔa:w ¹	ʔa: ¹	น้องชายสามี

2.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

ก. เปลี่ยนเสียง [i] ให้เป็น [ɨ] เพื่อให้ตรงกับเสียงสระในภาษาไทยกลาง

$$\text{sik}^6 \longrightarrow \text{sɨk}^6 \quad \text{สีก}$$

ข. เปลี่ยนเสียง [ɛ:] ให้เป็น [e:]

$$\text{ʔɛ:w}^2 \longrightarrow \text{ʔe:w}^2 \quad \text{เอว}$$

ค. เปลี่ยนเสียง [ɛ:] เป็น [o:]

$$\text{ʔɛ:ŋ}^5 \longrightarrow \text{ʔo:ŋ}^5 \quad \text{โองัง}$$

ง. เปลี่ยนเสียง [a] เป็น [i]

$$\text{cam}^3 \longrightarrow \text{cim}^3 \quad \text{จิม}$$

จ. เปลี่ยนเสียง [ia] เป็น [ɨa]

$$\text{bak}^2 \text{ khia}^6 \text{ phw:j}^5 \longrightarrow \text{b k}^2 \text{ khɨa}^6 \text{ phw:j} \quad \text{มะเขือเปราะ}$$

$$\text{mɛ:ŋ}^4 \text{ ka}^1 \text{ bia}^3 \longrightarrow \text{mɛ:ŋ}^4 \text{ kɨ}^1 \text{ bɨa}^3 \quad \text{ผีเสื้อ}$$

จากผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงเสียงมีลักษณะเหมือนกับการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ คือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ตรงกับเสียงในภาษาไทยกลาง

- 2.3 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำ
- 2.4 การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์
3. การเปลี่ยนแปลงทางเสียง แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้
 - 3.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ แยกเป็น
 - 3.1.1 เสียงพยัญชนะต้น
 - 3.1.2 เสียงพยัญชนะท้าย
 - 3.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ

1. การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้ง 2 ระดับอายุ

1.1 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ เหมือนกัน มีจำนวน 107 คำ หรือ คิดเป็นร้อยละ 22.02

ตัวอย่างคำศัพท์

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้
1. มะเขือพวง	bak ¹ khɛ:ŋ ²
2. ปลาช่อน	pa: ³ khw: ¹
3. จมูก	daŋ ¹
4. ปลาแรด	pa: ³ dɛ:k ²
5. บ่อน้ำ	sa:ŋ ²
6. จอบ	kaʔ ¹ cok ¹
7. ร่องเท้า	kw:p ²
8. วนัน	mɨ: ³ ni: ²
9. ตา	pho: ³ ɲaj ²
10. พี่ชาย	ʔa:j ³

1.2 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปีขึ้นไป ใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ ส่วนผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลาง มีจำนวน 100 คำ หรือคิดเป็นร้อยละ 20.57 คำศัพท์ในกลุ่มนี้สะท้อนถึงการนำคำศัพท์จากภาษาไทยกลางมาใช้ และการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะ หรือ สระ ในคำศัพท์ให้ตรงกับภาษาไทยกลาง

ตัวอย่างคำศัพท์

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปีขึ้นไปใช้	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปีใช้
1. เผลอ	cua ¹	ne:n ⁴
2. ขาดทุน	lup ⁴	kha:t ⁶ thu:n ⁶
3. กระเทียม	tu:p ²	ka? ¹ thw:m ¹ /thiaŋ ¹
4. ตำลึง	tam ³ nin ⁴	tam ³ lɛŋ ⁴
5. รำงน้ำ	ha:ŋ ⁴ lin ⁴	la:ŋ ⁴ na:m ³
6. ผ้าเช็ดหน้า	phɛ: ⁴ mon ⁴	pha: ² set ⁴ na: ¹
7. น้ำค้าง	na:m ³ mɔ:k ³	na:m ³ kha:ŋ ¹
8. พลิก	pin ³	phik ⁴
9. แท้ง	lu: ⁶	thɛ:ŋ ¹
10. คูหมอ	du: ¹ mɔ: ⁴	du: ¹ mɔ: ²

1.3 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป ใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ ส่วนผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปีนั้น บางคนใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ บางคนใช้ภาษาไทยกลาง มีจำนวน 231 คำ หรือคิดเป็นร้อยละ 49.59 คำศัพท์ในกลุ่มนี้มีครบทั้ง 23 หมวดคำ

ตัวอย่างคำศัพท์

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปี ขึ้นไปใช้	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปีใช้
1. สระแหม่น	saʔ ⁵ ɲɛʔ ⁴	saʔ ⁵ ɲɛʔ ⁴ saʔ ⁵ laʔ ⁴ nɛ: ²
2. เหยี่ยว	lɛ:w ⁴	lɛ:w ⁴ jiaw ¹
3. พัน	khɛ:w ¹	khɛ:w ¹ fan ⁴
4. ขนเียน	khaʔ ¹ nom ⁶ mok ¹	khaʔ ¹ nom ⁶ mok ¹ khaʔ ¹ nom ⁶ thian ⁴
5. กระจักเงา	wɛ:n ⁶	wɛ:n ⁶ kaʔ ¹ cok ⁶
6. พัด	wi: ⁴	wi: ⁴ phat ⁴

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปี ขึ้นไปใช้	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปีใช้
7. ทางเกว	soŋ ²	soŋ ² ka:ŋ ¹ ke:ŋ ¹
8. เมฆ	khi: ² fa: ²	khi: ² fa: ² me:k ³
9. วัต	thɛ:k ⁴	thɛ:k ⁴ wat ⁴
10. คีน	sɔ:k ⁴	sɔ:k ⁴ khon ³

1.4 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ใช้คำศัพท์ทั้งภาษาก้นอบลฯ และ ภาษาไทยกลาง ส่วนผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลาง เท่านั้น มีจำนวน 12 คำ หรือ ร้อยละ 2.47 คำศัพท์ในกลุ่มนี้มีเพียง 8 หมวดคำเท่านั้น คือ หมวดสถานที่-ที่อยู่อาศัย, เครื่องมือ-เครื่องใช้, เครื่องแต่งตัว, การทำงานบ้าน, ลักษณะการพูด, การใช้มือ, สุขภาพ, และหมวดเบ็ดเตล็ด

ตัวอย่างคำศัพท์

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปี ขึ้นไปใช้	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปีใช้
1. สะพาน	khua ⁶ saʔ ⁴ pha:n ⁴	saʔ ⁴ pha:n ⁴
2. ตะแกรง	kaʔ ¹ sɔ:n ⁴ taʔ ¹ kɛ:ŋ ¹	taʔ ¹ kɛ:ŋ ¹
3. หนังสือ	pɪŋ ³ bɛ:p ² naŋ ⁶ sɪ: ⁶	naŋ ⁶ sɪ: ⁶
4. เข็มขัด	ba: ⁵ ʔɛ:w ¹ khem ⁶ khat ⁴	khem ⁶ khat ⁴

1.5 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ทั้งภาษาถิ่นอุบล และภาษาไทยกลางมีจำนวน 37 คำ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.61 คำศัพท์ในกลุ่มนี้มี 12 หมวดคำ หมวดคำที่ไม่มีการนำคำศัพท์จากภาษาไทยกลางเข้าไปใช้เลย คือ หมวดสัตว์, เวลา, ลำดับญาติ, ธรรมชาติ, สุขภาพ, พิธีกรรม, การเคลื่อนไหว, การกิน-การใช้ปาก, และหมวดอุปนิสัย

ตัวอย่างคำศัพท์

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้
1. พัก	kaʔ ¹ to:n ⁵
	fak ⁴
2. เนื้อ	si:n ³
	nɪa ³
3. ขุด	kon ⁵
	khut ⁵
4. กัด	khop ⁶
	kat ⁶
5. ยุ่ง	ɲa:k ³
	juŋ ¹
6. พุ่มไม้	ʔum ⁵ maɲ ¹
	phum ¹ maɲ ¹
7. ไล่(สวมเสื้อผ้า)	nuŋ ¹
	saj ⁵

รายการคำศัพท์	คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้
8. วางลง	pon ¹ wa:ŋ ⁴ lon ⁴
9. ผูก	mat ⁴ phu:k ²
10. น่องเขย	na: ³ ba:w ⁵ nə:ŋ ³ khə:j ⁶

1.6 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลางเพียงอย่างเดียว

ทั้ง 60 คน มี 3 คำ คือ

หน้าต่าง	ใช้ว่า	na: ¹ ta:ŋ ⁵
สมุด	ใช้ว่า	sa? ⁶ mut ²
แพะ	ใช้ว่า	phɛ? ⁴

2. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ แบ่งเป็น 7 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การเปลี่ยนแปลงโดยใช้คำศัพท์ใหม่ เป็นการเปลี่ยนแปลงโดยการยืมคำศัพท์
จากภาษาไทยกลางมาทั้งคำ มีทั้งหมด 279 คำ หรือ คิดเป็นร้อยละ 73.03

ตัวอย่างคำศัพท์

รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
1. ตะไคร้	hua ^๕ siŋ ⁴ khaj ⁴	taʔ ¹ khaj ²
2. ผีเสื้อ	mɛːŋ ⁴ kaʔ ¹ bia ³	phiː ^๕ sɿa ¹
3. มุม	cɛː ¹	mum ⁴
4. สะพาน	khua ^๕	saʔ ¹ phaːn ⁴
5. กระจกเงา	wɛːn ^๕	kaʔ ¹ cok ^๕
6. กระดุม	bak ¹ tiŋ ^๕	kaʔ ¹ dum ²
7. ปะผ้า	taːp ¹	paʔ ²
8. ล้าง	cok ^๕	luan ^๓
9. ดักสัตว์	haːŋ ^๕	dak ^๕
10. ลาก	keː ^๕	laːk ³

2.2 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ เป็นการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์เดิม ที่มีส่วนหน้าของคำเหมือนคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง แต่ส่วนหลังของคำแตกต่างออกไป จึงมีการ ทำให้ส่วนหลังนั้นเหมือนกันคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง มีจำนวน 62 คำหรือ คิดเป็นร้อยละ 16.23

ตัวอย่างคำศัพท์

รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
1. มั่นเทศ	man ⁴ kɛ:w ¹	man ⁴ the:t ³
2. แผลงหัว	mɛ:ŋ ⁴ mi: ¹	mɛ:ŋ ⁴ wi: ¹
3. ข้าวต้ม	khaw ¹ piak ¹	khaw ¹ tom ³
4. พ้าแลบ	fa: ³ liam ¹	fa: ³ lɛ:p ³
5. น้ำค้าง	na:m ² mɔ:k ³	na:m ² kha:ŋ ¹
6. พุดคิตอ้าง	waw ² kha:ŋ ¹	waw ² tit ¹ ʔa:ŋ ⁵
7. ปากแห่วง	pa:k ² wi:k ³	pa:k ² wɛ:ŋ ¹
8. ดุหม่อ	du: ¹ mɔ: ⁴	du: ¹ mɔ: ²
9. หมอดู	mɔ: ⁶ mɔ: ⁴	mɔ: ⁶ du: ¹
10. หัวหน้า	hua ⁶ po: ⁵	hua ⁶ na: ¹

2.3 การเปลี่ยนแปลงส่วนหน้า เป็นการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์เดิมซึ่งมีส่วนหลังของคำเหมือนกับคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง แต่ส่วนหน้าแตกต่าง จึงทำให้ส่วนหน้าที่แตกต่างกันเหมือนกับคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง จำนวน 35 คำ หรือ ร้อยละ 9.16

ตัวอย่างคำศัพท์

รายการคำศัพท์	คำศัพท์เดิม	คำศัพท์ใหม่
1. กิ้งกือ	bon ³ ki: ¹	kin ³ ki: ¹
2. ต้นขา	ɲaw ¹ kha: ⁶	ton ³ kha: ⁶
3. ประตู่	phak ⁵ tu: ¹	paʔ ³ tu: ¹
4. บันได	khan ⁴ daj ¹	ban ¹ daj ¹
5. เย็บผ้า	ɲip ⁴ pha: ²	jep ⁴ pha: ²
6. กวาดบ้าน	pat ⁶ hian ⁴	kuat ¹ hian ⁴
7. คลอดลูก	ʔw:k ¹ lu:k ³	khɔ:t ³ lu:k ³
8. ดำนํ้า	mut ⁴ na:m ²	dam ¹ na:m ²
9. ถลิ่งตา	kin ³ ta: ¹	thaʔ ¹ liŋ ⁶ ta: ⁶
10. กิ่งไม้	ɲa: ¹ maj ¹	kin ⁵ maj ¹

2.4 การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์ เป็นการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ซึ่งเดิมมี 2 พยางค์ แต่ คำศัพท์ในภาษาไทยกลางมี 3 พยางค์ จึงเกิดการเพิ่มพยางค์กลางเข้าไปให้ตรงกับภาษาไทยกลาง มี 2 คำ หรือ ร้อยละ 0.52

น้องสาว	เดิมใช้	nɔ:ɲ ³ phaj ¹	เปลี่ยนเป็น	nɔ:n ³ saʔ ⁵ phaj ¹
ลูกสะใภ้	เดิมใช้	lu:k ³ phaj ¹	เปลี่ยนเป็น	lu:k ³ saʔ ⁵ phaj ¹

3. การเปลี่ยนแปลงทางเสียง แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

3.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ แบ่งเป็น

3.1.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น มี

ก. เปลี่ยนเสียง [h] เป็น [l] เช่น

$h\dot{a}^4 \rightarrow l\dot{a}^4$ เรือ

$hom^4 \rightarrow lom^4$ รม (คว้น)

ข. มีเสียง [kw-] เพิ่มขึ้น

$maj^3 kuat^2 \rightarrow maj^3 kwa:t^2$ ไ้กวาด

$kuak^1 \rightarrow kwuak^6$ กวัก (มือ)

3.1.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้าย มีการตัด [-w] ทั้งในคำว่า

ตาเหล่ เดิมใช้ $ta:le:w^1 \rightarrow ta:le:1$

อา (น้องชายพ่อ) เดิมใช้ $?a:w^1 \rightarrow ?a:1$

น้องชายสามี เดิมใช้ $?a:w^1 \rightarrow ?a:1$

3.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ มีดังนี้

3.2.1 เปลี่ยนเสียง [i] $\rightarrow$ [$\dot{i}$] เช่น ลีก $\rightarrow$ ลี๊ก ($sik \rightarrow s\dot{i}k$)

3.2.2 เปลี่ยนเสียง [e:] $\rightarrow$ [e:] เช่น แอว $\rightarrow$ เอว ($?e:w \rightarrow ?e:w$)

3.2.3 เปลี่ยนเสียง [e:] $\rightarrow$ [o:] เช่น แอ้ง $\rightarrow$ โอ้ง ($?e:\eta \rightarrow ?o:\eta$)

3.2.4 เปลี่ยนเสียง [a] $\rightarrow$ [i] เช่น จ้า $\rightarrow$ จั๊ม ($cam \rightarrow cim$)

3.2.5 มีเสียงสระ [$\dot{a}$] $\rightarrow$ เพิ่มขึ้น เช่น แมงกะเบ๊ย $\rightarrow$ แมงกะเบ๊อ

$(m\epsilon:\eta^4 ka?^1 bia^3 \rightarrow m\epsilon:\eta^4 ka?^1 b\dot{a}^3)$

การเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ ในครั้งนี้พบว่าในกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป ที่มีการนำคำศัพท์จากภาษาไทยกลางมากที่สุด คือ ผู้บอกภาษาในอำเภอตระการพืชผล แต่ผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปที่ยังมีการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ มากที่สุดคือ ผู้บอกภาษาในอำเภออำนาจเจริญและอำเภอพนา ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปีที่มีการนำคำศัพท์ภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ในภาษาถิ่นมากที่สุด คือ ผู้บอกภาษาในอำเภวารินชำราบในขณะที่ผู้บอกภาษาอายุระหว่าง 11-19 ปี ที่ยังคงใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ มากที่สุด คือ ผู้บอกภาษาในอำเภอเขื่องใน ดังข้อมูลในตาราง

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบการใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ และการใช้คำศัพท์ภาษาไทยกลาง
ของผู้บอกภาษาทั้ง 2 กลุ่ม ในแต่ละอำเภอ

	ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 1				ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2			
	คำศัพท์ภาษาถิ่น อุบลฯ		คำศัพท์ภาษาไทย กลาง		คำศัพท์ภาษาถิ่น อุบลฯ		คำศัพท์ภาษาไทย กลาง	
	จำนวน คำ	ร้อยละ	จำนวน คำ	ร้อยละ	จำนวน คำ	ร้อยละ	จำนวน คำ	ร้อยละ
เขื่องใน	472	97.20	14	2.88	434	89.30	52	10.70
ห้วยตะพาน	469	96.50	17	3.50	376	77.37	110	22.63
ม่วงสามสิบ	475	97.74	11	2.26	303	62.35	183	37.65
อำนาจเจริญ	479	98.56	7	1.44	299	61.52	187	38.48
กุดข้าวปุ้น	475	97.74	11	2.26	310	63.79	176	36.21
พนา	479	98.56	7	1.44	293	60.29	193	39.71
ตาลชุม	478	98.35	8	1.65	278	57.20	208	42.80
เขมรราช	471	96.91	15	3.08	295	60.70	191	39.30
วารินชำราบ	473	97.33	13	2.67	242	49.79	244	50.20
ตระการพืชผล	461	94.86	25	5.14	321	66.05	165	33.95

สรุป

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ของภาษาถิ่นอุบลฯ ซึ่งจะเห็นได้จากการซักถามคำศัพท์ทั้งหมด 486 คำ พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสองกลุ่มใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ จำนวน 107 คำ หรือ คิดเป็นร้อยละ 22.02 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี นำคำศัพท์จากภาษาไทยกลางมาใช้ จำนวน 100 คำ หรือคิดเป็นร้อยละ 20.58 ผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี นำคำศัพท์ภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ปนกับคำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ จำนวน 280 คำ หรือคิดเป็นร้อยละ 57.61 และผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี ออกเสียงคำศัพท์ แตกต่างจากผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีจำนวน 16 คำ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.21

อภิปราย

จากผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปใช้คำศัพท์และออกเสียงคำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ แตกต่างจากผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี โดยผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี นั้นใช้คำศัพท์และออกเสียงคำศัพท์ต่างไปจากผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์ภาษาไทยกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ที่พบแสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า ล้วนเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ใกล้เคียงกับภาษาไทยกลาง เช่น

1. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยการนำคำศัพท์ใหม่มาใช้ คำศัพท์กลุ่มนี้เป็นคำศัพท์ซึ่งเดิมนั้นแตกต่างจากภาษาไทยกลาง เมื่อเปลี่ยนไปจึงเป็นการเปลี่ยนโดยการนำเอาคำศัพท์จากภาษาไทยกลางเข้าไปใช้ มีจำนวน 279 คำ หรือร้อยละ 73.03

2. การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำ เป็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดกับคำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ เดิมนั้นมีความเหมือนกับภาษาไทยในส่วนหน้าของคำ ฉะนั้นจึงต้องเปลี่ยนแปลงส่วนหลังให้เหมือนกับคำศัพท์ภาษาไทยกลาง มีจำนวน 62 คำ หรือ ร้อยละ 16.23

3. การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำ เป็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดกับคำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ ซึ่งมีส่วนหน้าแตกต่างจากภาษาไทยกลาง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนหน้านั้นให้เหมือนกับคำศัพท์ภาษาไทยกลาง มีจำนวน 35 คำ หรือ ร้อยละ 9.16

4. การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์ เป็นการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ซึ่งในภาษาถิ่นอุบลฯ มีจำนวนพยางค์น้อยกว่าคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง จึงมีการเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์หลายคำเข้าไปอีก 1 พยางค์ เพื่อให้ตรงกับคำศัพท์ในภาษาไทยกลางมีจำนวน 2 คำ หรือ ร้อยละ 0.52 คือ

คำว่า น้องสะไ้ เดิมใช้ น้องไ้ เปลี่ยนเป็น น้องสะไ้
ลูกสะไ้ เดิมใช้ ลูกไ้ เปลี่ยนเป็น ลูกสะไ้

จากผลการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ที่พบนั้น พบว่าแม้จะเปลี่ยนไปใช้คำศัพท์ในภาษาไทยกลางแล้วก็ไม่มีการออกเสียง "ร" ในคำนั้น ๆ เช่น

คำว่า ประตุ ใช้ ปะตุ
ตะไค้ ใช้ ตะไค้

หน่วยเสียงที่พบว่าการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาคำนี้ นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เสียงนั้นตรงกับหน่วยเสียงของภาษาไทยกลาง ไม่ใช้การเปลี่ยนแปลงหน่วยเสียงเดิมให้เกิดมีหน่วยเสียงใหม่ขึ้น เช่น

1. การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ เป็นการเปลี่ยนแปลงเสียงของคำศัพท์ให้เหมือนกับเสียงในภาษาไทยกลาง เช่น

เสียง [h] เปลี่ยนเป็นเสียง [l] ดังที่ทราบกันทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการใช้เสียง [ch-] ซึ่งเดิมในภาษาถิ่นอุบลฯ ใช้เสียง "ช" และ "จ" แทน แต่จากการสังเกตพบว่าปัจจุบัน ชาวอุบลฯ สามารถออกเสียง [ch-] ได้ และมีการใช้เสียงนี้แต่ไม่ได้ใช้ทุกครั้งี่พูด และคำศัพท์ที่มีเสียงนี้ เสียงที่มีการนำมาควบกล้ำกันอีกเสียงหนึ่งคือ นำเสียง [w] มีควบกล้ำกับเสียง [k] และเป็นที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ในภาษาถิ่นอุบลฯ นั้นบางครั้งจะมีการใช้เสียง "จ" แทนเสียง "ก" ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้บอกภาษาอุบลฯ 50 ปีขึ้นไปไม่มีการใช้

เสียง "จ" แทนเสียง "ก" เลย แต่ในขณะที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุ 11-19 ปี จำนวน 3 คน ใช้เสียง "จ" แทนเสียง "ก" ในคำว่า "แดงไทย" คือแทนที่จะใช้คำว่า "แดงกิง" เหมือนผู้บอกภาษา กลุ่มที่ 1 แต่กลับใช้ "แดงจิง" แทน เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ เป็นการเปลี่ยนแปลงคำที่มีเสียงสระต่างจากภาษาไทยกลาง จึงต้องเปลี่ยนเสียงสระที่มีอยู่ให้ตรงกับภาษาไทยกลางเท่านั้น มิใช่เปลี่ยนเสียงสระที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น คำ kuat² เดิมใช้สระ [u] พอเติมเสียง [w] เข้าไปทำให้เปลี่ยนจาก [u] เป็นเสียง [a:] และมีการใช้เสียง [ia] แทนเสียง [ia]

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างด้านการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์นอกเหนือจากวัยของผู้บอกภาษาที่แตกต่างกันแล้ว จากการสังเกตที่ได้ในการทำการศึกษาค้นคว้านี้พบว่า มีปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะทำให้เกิดความแตกต่างเช่นนี้ได้เช่นกัน คือ

1. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม จากการสังเกตในระหว่างการทำวิจัยพบว่าผู้บอกภาษาที่อยู่ในพื้นที่ที่อยู่ใกล้จังหวัดและมีความเจริญเข้าไปถึง เช่น อยู่ใกล้ถนน หรือมีถนนเชื่อมจังหวัดผ่าน หรือ พื้นที่ที่มีไฟฟ้าและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นั้นจะมีการนำคำศัพท์จากภาษาไทยกลางเข้าไปใช้มากกว่า พื้นที่ที่อยู่ไกลถนน และไม่มีไฟฟ้าหรือเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ตัวอย่างเช่น ผู้บอกภาษาจากอำเภอเขื่องในอยู่ในพื้นที่ที่อยู่ห่างจากถนนเชื่อมจังหวัดและมีโทรศัพท์น้อย ใช้ภาษาด่อน้อย มากกว่าผู้บอกภาษาอำเภอตระการพืชผล ซึ่งอยู่ใกล้ถนนเชื่อมจังหวัดและในหมู่บ้านที่มีโทรศัพท์ วิทยุ และเครื่องอำนวยความสะดวกมากกว่า เป็นต้น

2. อาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปนั้นพบว่าผู้บอกภาษาที่มีอาชีพค้าขาย ต้องติดต่อกับคนมากมายนั้น ใช้คำศัพท์จากภาษาไทยกลางมากกว่าผู้บอกภาษาที่มีอาชีพทำนา เช่น ผู้บอกภาษาจากอำเภอตระการพืชผล และอำเภอเขมราฐ มีอาชีพค้าขายนั้นใช้ภาษาไทยกลาง มากกว่าผู้บอกภาษาจากอำเภอเขื่องในและอำนาจเจริญซึ่งเป็นชาวนา เป็นต้น

3. การศึกษา ข้อมูลนี้ได้จากการสังเกตจากผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี พบว่า ผู้บอกภาษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะใช้คำศัพท์ภาษาไทยมากกว่าผู้บอกภาษาที่กำลังอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น, ระดับประถมศึกษา และ ผู้ที่พ้นจากการศึกษาภาคบังคับแล้วดังตัวอย่างเช่น ผู้บอกภาษาในอำเภอเขื่องในและห้วยตะพานซึ่งกำลังศึกษาอยู่

ในระดับประถมศึกษา ยังคงใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ เป็นจำนวนมากกว่าผู้บอกภาษากลุ่มเดียวกันในอำเภอวารินชำราบ เป็นต้น

ด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้คำศัพท์ภาษาถิ่นอุบลฯ โดยการยืมคำศัพท์จากภาษาอื่น ๆ มาใช้ไม่เฉพาะจากภาษาไทยกลางเท่านั้น เพราะจากการสังเกตพบว่ามีผู้นำคำศัพท์จากภาษาจีน และภาษาอังกฤษ มาใช้ปนกับภาษาถิ่นอุบลฯ บ้างเหมือนกัน แต่มีจำนวนน้อยกว่าภาษาไทยกลาง โดยเฉพาะคนอุบลรุ่นเยาว์นั้นใช้คำภาษาถิ่นอุบลฯ ในชีวิตประจำวันน้อยมาก และมีคำศัพท์บางคำสูญหายไปจากการใช้ในชีวิตประจำวันปัญหานี้มีหลายหน่วยงานที่ตระหนักดีและต้องการแก้ไข ทางจังหวัดอุบลราชธานีโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ มีรายการที่เป็นการรณรงค์และอนุรักษ์คำศัพท์ภาษาถิ่นเกิดขึ้น รายการนี้เป็นรายการที่ผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาถิ่นตลอดรายการและในช่วงต้นรายการมีการเสนอภาษาอีสานวันละคำ คำที่นำมาเสนอนั้นผู้ดำเนินรายการอธิบายทั้งความหมายและยกตัวอย่างประกอบด้วย สิ่งนี้อาจจะช่วยยืนยันว่าภาษาถิ่นอุบลฯ กำลังมีการเปลี่ยนแปลง และได้มีการพยายามรักษาภาษาอุบลฯ ไว้ให้คงอยู่ต่อไป

ปัญหา

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่อาจจะกล่าวได้ว่าความแตกต่างระหว่างวัยอย่างเดียวก็นั้น ทำให้ผู้ออกภาษาใช้ภาษาต่างกันและการเปลี่ยนแปลงที่พบนี้จะเกิดขึ้นทั่วไปทั้งจังหวัดเนื่องจาก

1. การศึกษาครั้งนี้ควบคุมเฉพาะวัยของผู้ออกภาษาเท่านั้นไม่ได้ควบคุมปัจจัยอื่น ๆ ที่สามารถเป็นตัวแปรทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้เช่นเดียวกัน
2. เวลาที่ใช้ในการซักถามและช่วงเวลาการวิจัย ยังไม่เหมาะสมเนื่องจากช่วงเวลา ดำเนินการวิจัยนั้นตรงกับฤดูเก็บเกี่ยว ชาวบ้านต้องออกไปเก็บเกี่ยวทำให้ต้องซักถามด้วยความ รวดเร็วเพื่อไม่ให้เสียเวลาของผู้ออกภาษา การที่ต้องรีบเร่งนี้ทำให้ข้อมูลอาจจะคลาดเคลื่อนไป จากความเป็นจริงบ้าง
3. พื้นที่ทำการวิจัยยังไม่ครอบคลุมมากพอ เนื่องจากพื้นที่ของจังหวัดอุบลราชธานี กว้างมาก การกำหนดพื้นที่ 10 อำเภอจึงไม่อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นตัวแทนของทั้งจังหวัดได้ดีพอ

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่จะ เสนอแนะต่อผู้สนใจจะทำการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ ว่าควรจะดำเนินการวิจัยในระดับลึกและทำเป็นชุด ๆ คือ จังหวัดหนึ่ง ๆ อาจจะให้ผู้วิจัยออกไปเก็บข้อมูลหลายๆ คนและทำ เฉพาะอำเภอหรือกำหนดพื้นที่ให้แคบลงแต่เก็บข้อมูลจากหลายๆ หมู่บ้านของอำเภอนั้น เวลาที่ใช้ในการวิจัยนั้นควรจะใช้เวลานานพอสมควรและควรจะไป ทำความคุ้นเคยกับผู้ออกภาษาในท้องถิ่น โดยอาจจะเข้าไปพักอยู่ในพื้นที่นั้นและควรสร้าง บรรยากาศให้เป็นกันเองมากที่สุด เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ภาษาถิ่นอุบลฯ มีการเปลี่ยนแปลงและ เป็น การเปลี่ยนแปลงที่เร็วมาก ฉะนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ขอ เสนอแนะให้ทำการวิจัยในลักษณะเช่นนี้กับ ภาษาถิ่นอื่นๆ เพื่อจะได้มองเห็นภาพรวมและยังเป็นการอนุรักษ์ภาษาถิ่นเอาไว้กับประการหนึ่งด้วย

บรรณานุกรม

กัญญารัตน์ ปันทอง. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในคน 3 รุ่นของภาษาดำเมือง.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524. อัดสำเนา.

กาญจนา นาคสกุล. ระบบเสียงภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.

จิมมี จี. แฮริส และอีระพันธ์ วงศ์ไทย. แบบฝึกหัดวิเคราะห์เสียงในภาษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คุรุสภา, 2516.

ชาคริต อนันทรารวัน. ระบบเสียงภาษาไทยคำ หมู่บ้านนาป่าหนาด ต.เขาแก้ว อ.เชียงคาน จ.เลย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2521. อัดสำเนา.

ช่อนกลิ่น พิเศษสกุลกิจ. หน่วยเสียงภาษาอุบล-เชียงใหม่ และสงขลาเทียบกับภาษากรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.

อีระพันธ์ ล.ทองคำ. แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นอีสาน. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาอังกฤษ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2520.

_____. สัทอักษรไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ปราโมทย์ ทัศนสุวรรณ. จังหวัดของเรา 17 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2532.

พนอ เพชรสม. การเปรียบเทียบการใช้ภาษาระหว่างคน 3 รุ่นใน อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526. อัดสำเนา.

รัชณี เสนีย์ศรีลันต์. การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบในภาษาลาวพวน มาบตาพุดของผู้พูดภาษาที่มีอายุต่างกัน. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

รุ่งอรุณ ทิมซุณหเถียร และวิไลวรรณ สมไสภณ. คำลงท้ายในภาษาถิ่น จ.ขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2531.

วัลยา ช่างขวัญยืน. การแปลงคำในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อุดมสำเนา.

วิจิตน์ ภาณุพงศ์. ภูมิศาสตร์คำศัพท์ใน จ.นครราชสีมา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

วิไลวรรณ ขนิษฐานนท์. ภาษาแสง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.

_____. ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ : วิวัฒนาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

_____. ภาษาและภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

ศิลปกร, กรม. เมืองอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2532.

อัญชลี บุณยะสิงห์. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคน 3 ระดับภาษาไทยไซ่ง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530. อุดมสำเนา.

อนันนราชธน, พระยา. นิรุกติศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532.

อุทัยวรรณ ตันทอง. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคน 3 ระดับอายุในภาษาวน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. อุดมสำเนา.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้บอกภาษาทั้งสองกลุ่มในแต่ละอำเภอ

อำเภอเขื่องใน

ผู้บอกภาษากลุ่มที่มี อายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นางจันทร์ เกษาพันธ์ อายุ 67 ปี อยู่บ้านเลขที่ 14 บ้านหนองกวาง ตำบลศรีสุข
2. นางจันแดง พันโคก อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 61 บ้านหนองกวาง ตำบลศรีสุข
3. นายคำ พันศก อายุ 60 ปี อยู่บ้านเลขที่ 35 บ้านหนองกวาง ตำบลศรีสุข

ผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

1. เด็กชายโชคชัย บุญมา อายุ 11 ปี อยู่บ้านเลขที่ 2 บ้านหนองกวาง ตำบลศรีสุข
2. เด็กหญิงจำปี คุณอำนวย อายุ 14 ปี อยู่บ้านเลขที่ 11 บ้านหนองกวาง ตำบลศรีสุข
3. เด็กหญิงวิไลพร ทุมจันทร์ อายุ 11 ปี อยู่บ้านเลขที่ 11 บ้านหนองกวาง ตำบลศรีสุข

อำเภอกุดข้าวปุ้น

ผู้บอกภาษากลุ่มที่มี อายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นายนา กันทะมา อายุ 55 ปี อยู่บ้านเลขที่ 7 หมู่ 2 ตำบลโนนสว่าง
2. นายบุญยัง มีดพา อายุ 52 ปี อยู่บ้านเลขที่ 78 หมู่ 3 ตำบลโนนสว่าง
3. นางคำปุ่น จรลี อายุ 52 ปี อยู่บ้านเลขที่ 182 หมู่ 12 ตำบลข้าวปุ้น

ผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

1. น.ส. รันตร ชูลี อายุ 18 ปี อยู่บ้านเลขที่ 77/8 บ้านข้าวปุ้น ตำบลข้าวปุ้น
2. น.ส. จรียา ปัญญา อายุ 18 ปี อยู่บ้านเลขที่ 133/1 ตำบลกาบิน
3. นายเสกสรรค์ ลอยฟ้า อายุ 19 ปี อยู่บ้านเลขที่ 61/1 ตำบลโนนสว่าง อำเภอพนม

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นายสิงห์ หล้าอัมพร อายุ 67 ปี อยู่บ้านเลขที่ 46/5 บ้านศรีคุณ ตำบลจานลาน
2. นายพุทธ บุญรอด อายุ 67 ปี อยู่บ้านเลขที่ 1 บ้านศรีคุณ ตำบลจานลาน
3. นางวันดี บุญรอด อายุ 49 ปี อยู่บ้านเลขที่ 1 บ้านศรีคุณ ตำบลจานลาน

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 11-19 ปี

1. เด็กหญิงไกรวัลย์ ธนู อายุ 14 ปี อยู่บ้านเลขที่ 221 หมู่ 1 ตำบลพระเหลา
2. นายบุญมี ภาดี อายุ 17 ปี หมู่ 1 ต. พระเหลา
3. นายครรชิต สุพรรณ อายุ 17 ปี หมู่ 1 ต. พระเหลา

อำเภอतालसूम

ผู้บอกภาษากลุ่มที่มี อายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นายนวน คงยืน อายุ 72 ปี อยู่บ้านเลขที่ 23 หมู่ 11 ตำบลतालसूम
2. นายภูมิใจ ธรรมย์ อายุ 66 ปี อยู่บ้านเลขที่ 74 หมู่ 11 ตำบลतालसूम
3. นางพร คงยืน อายุ 66 ปี อยู่บ้านเลขที่ 23 หมู่ 11 ตำบลतालसूम

ผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

1. นายวิจิต บุญมั่น อายุ 19 ปี อยู่บ้านเลขที่ 24 หมู่ 4 บ้านเชียงแก้ว ตำบลจิกเทิง
2. นายครรชิต คุณมี อายุ 18 ปี อยู่บ้านเลขที่ 27 หมู่ 4 บ้านเชียงแก้ว ตำบลจิกเทิง
3. นางสาวมณีนันท์ จันภักษ์ อายุ 18 ปี อยู่บ้านเลขที่ 2 หมู่ 3 บ้านเชียงแก้ว ตำบลจิกเทิง

อำเภอเขมราฐ

ผู้บอกภาษากลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นางทอง พืชมทอง อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 193 บ้านห้วยยาง ตำบลเจียด
2. นางผง พืชมทอง อายุ 63 ปี อยู่บ้านเลขที่ 104 บ้านห้วยยาง ตำบลเจียด
3. นายสีทา พืชมทอง อายุ 60 ปี อยู่บ้านเลขที่ 104 บ้านห้วยยาง ตำบลเจียด

ผู้บอกอายุระหว่าง 11-19 ปี

1. เด็กหญิงนันทิดา สุธรรมวงศ์ อายุ 13 ปี อยู่บ้านเลขที่ 12 บ้านกลาง ตำบลเขมราฐ
2. เด็กหญิงกาญจนา ไพร์ศรี อายุ 13 ปี บ้านกลาง เขมราฐ
3. เด็กชายธวัชชัย จันธะวัชต์ อายุ 13 ปี บ้านกลาง

อำเภอวารินชำราบ

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นายทองคำ พาระสุณ อายุ 62 ปี อยู่บ้านเลขที่ 38 บ้านดอนสาย ตำบลโนนโพน
2. นายลุน ดวงมนตรี อายุ 60 ปี อยู่บ้านเลขที่ 94 บ้านดอนสาย ตำบลโนนโพน
3. นางศรีวิไล พาระสุณ อายุ 13 ปี อยู่บ้านเลขที่ 28 บ้านดอนสาย ตำบลโนนโพน

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 11-19 ปี

1. นางสาว สายพันธ์ สังฆะภูมิ อายุ 18 ปี อยู่บ้านเลขที่ 149/2
2. นายอภิรักษ์ ธาณี อายุ 18 ปี 254 หมู่ 4 ต.แสนสุข
3. นายชลวิทย์ อุดมเสียง อายุ 18 ปี 51 หมู่ 9 ต.แสนสุข

อำเภอตระการพืชผล

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป

1. นายหนูผาด กิจไธการุ่งโรจน์ อายุ 52 ปี อยู่บ้านเลขที่ 112 บ้านขุหลุ ตำบลขุหลุ
2. นางศรีใส เขาวศรี อายุ 77 ปี อยู่บ้านเลขที่ 63 บ้านขุหลุ ตำบลขุหลุ
3. นายบา เขาวศรี อายุ 76 ปี อยู่บ้านเลขที่ 63 บ้านขุหลุ ตำบลขุหลุ

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

1. นางสาวประยงค์ ปะบุตร อายุ 15 ปี
2. นางสาวศิรินเทพ กาละพัฒน์ อายุ 18 ปี
3. นายเชษฐา สิทธิวงศ์ อายุ 17 ปี 34 หมู่ 10

อำเภอวังสามสี

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นางหยุย สารภาพ อายุ 70 ปี อยู่บ้านเลขที่ 100 บ้านหนองซุ่น ตำบล ยางโยภาพ
2. นายพัน สารภาพ อายุ 73 ปี อยู่บ้านเลขที่ 100 บ้านหนองซุ่น ตำบล ยางโยภาพ
3. นายบุญ เกษพันธ์ อายุ 61 ปี อยู่บ้านเลขที่ 12 บ้านน้ำอ้อม ตำบล ยางโยภาพ

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

1. เด็กหญิงศิริลักษณ์ ผาสุมูล อายุ 13 ปี อยู่บ้านเลขที่ 85 ตำบลม่วงสามสิบ
2. เด็กชายวีระพงศ์ จินดากุล อายุ 13 ปี อยู่บ้านเลขที่ 78 หมู่ 5
3. นายคำมี สายซุน อายุ 18 ปี 9 บ.แสงไผ่ ต.หนองไผ่

อำเภออำนาจเจริญ

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นายหนูสิน โพธิ์ราช อายุ 57 ปี อยู่บ้านเลขที่ 8 บ้านโคกกลาง ตำบลดงมะยาง
2. นางหวด หวังผล อายุ 74 ปี อยู่บ้านเลขที่ 111 บ้านโคกกลาง ตำบลดงมะยาง
3. นางสาว คลังทอง อายุ 60 ปี อยู่บ้านเลขที่ 20 บ้านโคกกลาง ตำบลดงมะยาง

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี

1. นายสิทธิพงษ์ พงษ์เสื่อ อายุ 19 ปี อยู่บ้านเลขที่ 29 บ้านนาดี ตำบลปลาเค้า
2. นางสาวยุพิน วงศ์เหลา อายุ 18 ปี อยู่บ้านเลขที่ 133 ตำบลบึง
3. นางสาวอรุณรัตน์ กงทอง อายุ 17 ปี อยู่บ้านเลขที่ 10/1 บ้านหนองไฮ ตำบลหนองไฮ

อำเภอหัวตะพาน

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

1. นางเหง้า ศรีชาติ อายุ 60 ปี อยู่บ้านเลขที่ 42 บ้านสร้างถ่อนอก ตำบลสร้างถ่อ
2. นางจี สิงห์งาม อายุ 57 ปี อยู่บ้านเลขที่ 149 บ้านสร้างถ่อนอก ตำบลสร้างถ่อ
3. นายสุข สุนัตติ อายุ 77 ปี อยู่บ้านเลขที่ 40 บ้านสร้างถ่อนอก ตำบลสร้างถ่อ

กลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอายุ 11-19 ปี

1. เด็กหญิงศิรินาถ ศรีชาติ อายุ 12 ปี อยู่บ้านเลขที่ 2 บ้านสร้างถ่อนอก ตำบลสร้างถ่อ
2. เด็กหญิงปัทมา หาฤกษ์ อายุ 12 ปี อยู่บ้านเลขที่ 31 บ้านสร้างถ่อนอก ตำบลสร้างถ่อ
3. เด็กชายอลงกรณ์ พลหาญ อายุ 13 ปี อยู่บ้านเลขที่ 41 บ้านสร้างถ่อนอก ตำบลสร้างถ่อ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ สุภรา ชื่อสกุล สุวารรรถ

เกิดวันที่ 18 เดือน กันยายน พุทธศักราช 2504

สถานที่เกิด

อำเภอ เกษอุดม จังหวัด อุบลราชธานี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 118 บ้านรัตนหงษ์ทอง ตำบลเรณ้อย

อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนนารีนุกูล อำเภอเมือง

จังหวัดอุบลราชธานี 34000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2523 มัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ.2527 ศศ.บ. (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโทภาษาไทย)
จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

พ.ศ.2536 กศ.ม. (ภาษาศาสตรการศึกษาศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์
ในภาษาถิ่นอุบลฯ ของบุคคลสองระดับอายุ

บทคัดย่อ

ของ

สุภรา สุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์การศึกษา

มีนาคม 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์
ของคนสองระดับอายุในภาษาถิ่นอุบลฯ โดยใช้วิธีชักถามและจดบันทึก คำศัพท์จำนวนประมาณ
486 คำ จากผู้บอกภาษา ใน 10 อำเภอของจังหวัดอุบลราชธานี คือ อำเภอวารินชำราบ,
เขื่องใน, ตาลสม, ตระการพืชผล, พนา, ม่วงสามสิบ, อำนาจเจริญ, กุดข้าวปุ้น, เขมราฐ
และหัวตะพาน แต่ละอำเภอเลือกผู้บอกภาษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป 3 คน และผู้บอกภาษาที่มีอายุ
ระหว่าง 11-19 ปี 3 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน แบ่งเป็นเพศชาย 30 คน เพศหญิง 30 คน

ผลการวิจัย

1. การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสองระดับอายุ แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม
 - 1.1 คำศัพท์จำนวน 107 คำ ที่ผู้บอกภาษาทั้งสองกลุ่มใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ เหมือนกัน
 - 1.2 คำศัพท์จำนวน 100 คำ ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปีขึ้นไปใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ
แต่ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี ใช้ภาษาไทยกลาง
 - 1.3 คำศัพท์จำนวน 241 คำ ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปีขึ้นไปใช้ภาษาถิ่นอุบลฯ
แต่ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปีใช้ทั้งภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นอุบลฯ
 - 1.4 คำศัพท์จำนวน 12 คำ ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปีขึ้นไปใช้ทั้งภาษาถิ่นอุบลฯ
และภาษาไทยกลาง ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปีใช้ภาษาไทยกลาง
 - 1.5 คำศัพท์จำนวน 37 คำ ที่ผู้บอกภาษาอายุ 50 ปีขึ้นไปและผู้บอกภาษาที่มี
อายุระหว่าง 11-19 ปี ใช้ทั้งภาษาถิ่นอุบลฯ และภาษาไทยกลาง
 - 1.6 คำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสองกลุ่มใช้ภาษาไทยกลาง จำนวน 3 คำ
2. การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ มี 4 ลักษณะ
 - 2.1 การนำคำศัพท์ใหม่จากภาษาไทยกลางมาใช้
 - 2.2 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหลังของคำเพื่อให้เสียงคล้ายกับภาษาไทยกลาง
 - 2.3 การเปลี่ยนแปลงเฉพาะส่วนหน้าของคำเพื่อให้เสียงคล้ายกับภาษาไทยกลาง
 - 2.4 การเปลี่ยนแปลงโดยการเพิ่มพยางค์เพื่อให้เสียงคล้ายกับภาษาไทยกลาง
3. การเปลี่ยนแปลงทางเสียง แบ่งเป็น 2 ประเภท
 - 3.1 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะ
 - 3.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงสระ

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าภาษาถิ่นอุบลฯ กำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของคำศัพท์ โดยมีการยืมคำศัพท์จากภาษาไทยกลาง เข้าไปใช้ในภาษาถิ่นอุบลฯ จากการซักถามพบว่ามีการนำคำศัพท์จากภาษาไทยกลาง เข้าไปใช้ถึง 379 คำหรือคิดเป็นร้อยละ 77.98

A STUDY OF LEXICAL AND SOUND CHANGES BETWEEN
TWO-AGE-GROUP IN UBON DIALECT

AN ABSTRACT

By

SUPHARA SUKHAWAN

Presented in partial fulfillment of requirements for the
Master of Education degree in Educational Linguistics
at Srinakharinwirot University

March 1994

The purpose of this study is to analyse lexical and sound changes that occur in the Ubon dialect between two age-groups, the senior group over 50 years of age and the teen-age group between 11 to 19 years of age.

The data, based on 23 lexical sets of 486 words, was collected by means of interviewing 60 informants from 10 amphurs in Ubon Province. In each amphur, 6 male and female informants were chosen, three of whom belong to the senior group, and the rest to the teen-age group.

The results are as follows :-

1. The data of 486 lexical items can be classified into 6 categories.

1.1 107 words in the Ubon dialect are still in use by both groups of informants.

1.2 100 words of the Ubon dialect are used by the senior group, while the teen-age group use borrowed words from the Central Thai dialect.

1.3 241 words of the Ubon dialect are used by the senior group, while the teen-age group use both the words in the Ubon and the Central Thai dialects.

1.4 12 words of the Ubon and the Central Thai dialects are used by the senior group, while the other group use the same lexical items borrowed from the Central Thai dialect.

1.5 37 words in the Ubon dialect mixed with borrowed words from the Central Thai are used by both groups.

1.6 3 borrowed words from the Central Thai dialect are used by both groups.

2. Four types of lexical change are found :-

2.1 new words borrowed from the Central Thai dialect.

2.2 the change in the initial position of words to make them sound like the Central Thai dialect.

2.3 the change in the final position of words to make them sound like the Central Thai dialect.

2.4 addition of a syllable in words of the Ubon dialect to make them sound like the Central Thai dialect.

3. Two types of sound change are found :-

3.1 consonant change

3.2 vowel change

According to this study, the Ubon dialect is apparently changing, especially in lexical words. It was found that 379 words of the Central Thai dialect were borrowed and mixed with the Ubon dialect.